

พื้นที่ทับซ้อนความเหลื่อมล้ำทางสังคม

โดย

นายมานพ โหมินทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2565

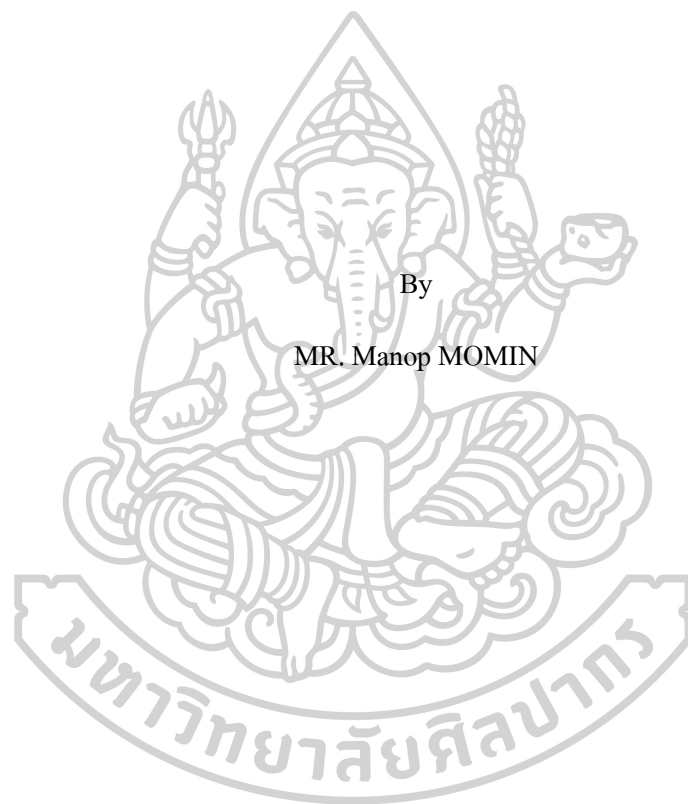
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

พื้นที่ทับซ้อนความเหลื่อมล้ำทางสังคม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE OVERLAPPED SPACE, SOCIAL INEQUALITY

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS)

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2022

Copyright of Silpakorn University

630120013 : ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : พื้นที่ทับซ้อน, ความเหลื่อมล้ำ, สังคม

นาย มานพ โมมินทร์: พื้นที่ทับซ้อนความเหลื่อมล้ำทางสังคม อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ธนฤกษ์ ทิพย์วาริ

ผลงานวิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อพื้นที่ทับซ้อนความเหลื่อมล้ำทางสังคม ข้าพเจ้าได้นำเสนอผลงานจิตรกรรมที่ได้ลงพื้นที่ไปสัมภาษณ์จากแบบจริงที่อยู่ในพื้นที่ตรอกสาเก เพื่อสะท้อนประเด็นถึงความเหลื่อมล้ำได้อย่างตรงไปตรงมาโดยใช้ภาพบุคคลเป็นตัวสื่อสารด้วยกระบวนการเทคนิคทางจิตรกรรมที่หลากหลายเกิดจากการปรับเปลี่ยนทางเทคนิคเพื่อที่จะใช้ตอบสนองให้ผลงานได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

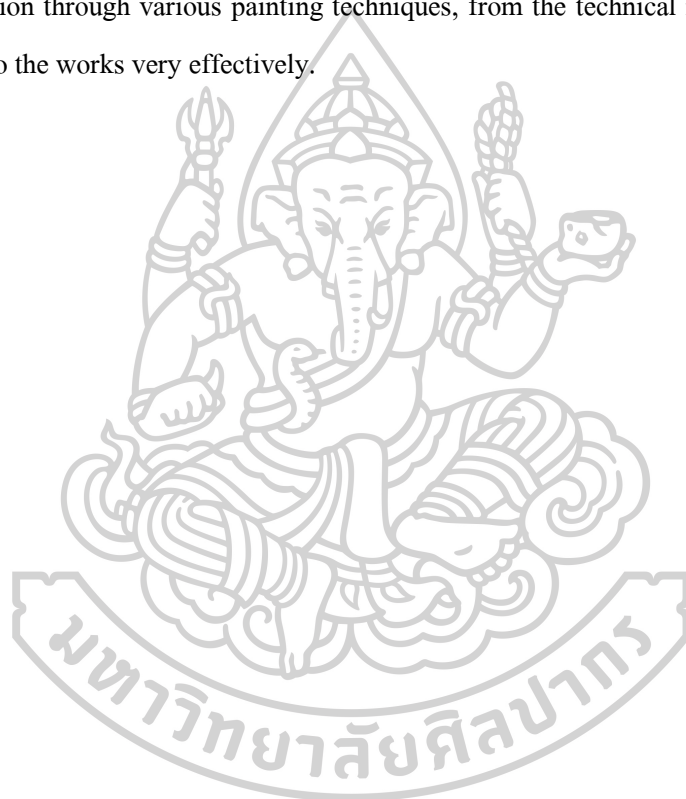
630120013 : Major (VISUAL ARTS)

Keyword : overlap, area, social, inequality

MR. MANOP MOMIN : THE OVERLAPPED SPACE,SOCIAL INEQUALITY

THESIS ADVISOR : ASSOCIATE PROFESSOR THANARIT THAIWAREE, .

Thesis work under the topic of overlapping areas of social inequality I have presented my works of paintings that I have visited the site for interviews from real models in the Sake alley area. In order to directly reflect the issue of inequality by using portraits as a means of communication through various painting techniques, from the technical modifications to be used to respond to the works very effectively.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ธนฤกษ์ ทิพย์วารี ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้ให้ความรู้และประสบการณ์อันมีค่ายิ่งให้แก่ข้าพเจ้าตั้งแต่ก่อนเข้ารับการศึกษาจนในที่สุดจนจบการศึกษาปริญญาโทมาบัณฑิต ทั้งยังเป็นผู้ให้กำลังใจและคำแนะนำเสมอมา การศึกษาระดับปริญญาโทมาบัณฑิต ภาควิชาจิตกรรม สำเร็จลุล่วงได้ด้วยพลังการประสิทธิ์ประสาทวิชาจากคณาจารย์ทุกท่าน ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาและคณะจิตกรรม ผู้ให้ความรู้ ถ่ายทอดประสบการณ์ ให้คำแนะนำ และเมตตาข้าพเจ้ามาโดยตลอด นับตั้งแต่วันแรกที่เข้ามาศึกษา ณ คณะจิตกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณ Dr. Michael Gubser ที่สนับสนุนอุปการะตลอดทั้งการศึกษาในระดับปริญญาโทมาบัณฑิต ที่ได้มอบโอกาสที่ดีให้แก่ข้าพเจ้า ขอขอบพระคุณทางมูลนิธิอิสรชนที่มอบโอกาสให้ข้าพเจ้าได้ลงไปศึกษาชีวิตผู้คนในพื้นที่ตรอกสาเกและได้เรียนรู้กระบวนการทำงานในลักษณะของจิตอาสามีส่วนช่วยเหลือเยียวยาผู้คนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมไทยให้ดียิ่งขึ้นไป

สำหรับความสำเร็จนี้จะเกิดขึ้น ไม่ได้เลยหากข้าพเจ้าขาดความรักความเข้าใจและการสนับสนุนจากครอบครัว ขอขอบคุณบิดามารดา รวมถึงสมาชิกในครอบครัวทุกคน และคุณ นิตกร นันโซ ที่อยู่เคียงข้างข้าพเจ้าในทุกช่วงเวลาเสมอมา ซึ่งถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จในครั้งนี้ และสุดท้ายขอขอบคุณประสบการณ์ชีวิตที่ผ่านมา ซึ่งทำให้ข้าพเจ้ามีจิตใจที่เข้มแข็งและอดทนจนผ่านอุปสรรคทั้งหลายมาจนถึงวันนี้ ถ้าการศึกษาค้นหาศิลปะนิพนธ์ชุดนี้พอจะเป็นประโยชน์แก่ทุกท่านที่ได้อ่านอยู่บ้าง ข้าพเจ้าขออุทิศความดีนั้นให้แก่ครอบครัว ครู อาจารย์ และศิลปินทุกๆท่าน ที่เป็นแรงบันดาลใจต่อข้าพเจ้าและเป็นส่วนหนึ่งในการให้ความช่วยเหลือจนจบการศึกษาในระดับปริญญาโทมาบัณฑิต สำเร็จลงไปได้ด้วยดี

นาย มานพ โมมินทร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์.....	1
3. เป้าหมายที่คาดว่าจะได้รับ	2
4. สมมติฐานของการศึกษา.....	2
5. ขอบเขตการศึกษา.....	3
6. ขั้นตอนการศึกษาและสร้างสรรค์.....	3
7. แหล่งข้อมูล.....	3
บทที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสรรค์.....	4
1.ความเหลื่อมล้ำคืออะไร	5
1.1 เด็กและความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา	5
1.2 ความเหลื่อมล้ำทางสาธารณสุข.....	6
1.3 บทสรุป.....	6
2. วรรณกรรม	7
2.1 อย่าพูดถึงคนจนนับล้าน ให้เล่าผ่านคนจนแค่คนเดียว.....	8
2.2 คนจนอดอยากปากแห้งจริงหรือ ?	8

2.3 ปัญหาสุขภาพของคนจนต้องแก้ที่กายหรือแก้ที่ใจ	9
2.4 คนจนด้อยการศึกษา หรือไม่รู้ว่าจะเรียนไปแล้วจะได้อะไร	9
2.5 เพราะมีลูกมากถึงจน หรือเพราะจนถึงต้องมีลูกมาก	10
2.6 คนจนบริหารการเงินไม่เป็นจริงหรือ	11
2.7 Micro Finance เปลี่ยน โลกได้จริงหรือ.....	11
2.8 คนจนออมเงินไม่เป็น หรือเราไม่เข้าใจวิธีการออมของคนจน	12
2.9 คนจนมักเป็นผู้ประกอบการ เพราะความหรือเพราะไร้โอกาสเข้าถึงงานดีๆ	13
2.10 บทสรุปส่งท้ายของหนังสือเศรษฐศาสตร์ความจนเล่มนี้	14
3. ข้อมูลทางด้านพื้นที่ตลอกภาค, คลองหลอด.....	15
4. ข้อมูลทางภาพยนตร์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิทยานิพนธ์	19
5. The MOMENTUM ได้ให้คำอธิบายกับเรื่อง Parasite ไว้ดังนี้	20
6. ข้อมูลภาคสนาม.....	23
บทที่ 3 กระบวนการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์	37
1 .การค้นคว้าหาข้อมูลของผลงานชุดความ “เหลื่อมล้ำ”	37
2. เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	38
2.1 ลัทธิแนวสัจจะนิยม Realis	38
2.2 ศิลปะร่วมสมัย Contemporary Art.....	38
3. อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์	39
3.1 อุปกรณ์ในการเตรียมข้อมูล.....	39
3.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	39
4. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน	42
4.1 ข้อมูลภาพถ่ายที่ได้ร่วมงานเป็น จิตอาสา (Volunteer).....	42
4.2 ค้นหาข้อมูลลงพื้นที่เก็บภาพถ่าย	52
บทที่ 4 วิเคราะห์พัฒนาการในการสร้างสรรค์	60

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1	61
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2	62
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3	64
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4	66
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5	68
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6	69
การสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์.....	70
ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1	71
ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2	72
ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3	73
ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4	74
ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5	75
บทที่ 5 สรุป	77
รายการอ้างอิง	78
ประวัติผู้เขียน	80

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 ภาพหนังสือ Poor Economics เศรษฐศาสตร์ความจน ทลายมายาคติฝังลึกเกี่ยวกับความยากจน จากผลการวิจัยสะท้อนโลกของสองนักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบลปี 2019 เขียน Abhijitn Banerjee ,Esther Duflo แปล ฉันทวิษญ์ ตันทสิทธิ์ ที่มา https://www.the101.world/notable-books-poor-economics/	7
ภาพที่ 2 ที่มา https://thematter.co/social/photo-essay-sexworker-khonglod/129947 เข้าถึงวันที่ 9 กันยายน 2565.....	15
ภาพที่ 3 ที่มา https://thematter.co/social/photo-essay-sexworker-khonglod/129947 เข้าถึง 9 กันยายน 2565.....	16
ภาพที่ 4 จ้า อัจฉรา สรวารีที่มา ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	17
ภาพที่ 5 ที่มา https://www.thepeople.co/read/10873 สืบค้นวันที่ วันที่ 11 กันยายน 2565	19
ภาพที่ 6 ที่มา https://themomentum.co/parasite-bong-joon-ho/ เข้าถึงวันที่ 11 กันยายน 2565	21
ภาพที่ 7 ที่มา https://themomentum.co/parasite-bong-joon-ho/ เข้าถึงวันที่ 11 กันยายน 2565	22
ภาพที่ 8 สิริ นิลพฤกษ์ ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	24
ภาพที่ 9 จ้า อัจฉรา สรวารี ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์	26
ภาพที่ 10 นาย สมคิด ทับทิม ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์	28
ภาพที่ 11 นาย สมคิด ทับทิม ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์	29
ภาพที่ 12 พี่จ๊ะเอ๋ ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	31
ภาพที่ 13 ลุง ดุลที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	33
ภาพที่ 14 บัวผัน พันธุ์ทุมที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	35
ภาพที่ 15 นาย สมคิดที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์	37
ภาพที่ 16 โครงเฟรมไม้ ขนาดต่างๆ.....	39
ภาพที่ 17 ผ้าใบชนิดต่าง ๆ.....	40

ภาพที่ 18แม่กยงเฟรม	40
ภาพที่ 19ภูกันขนาดต่างๆ และเกรียง	41
ภาพที่ 20สีน้ำมัน	41
ภาพที่ 21น้ำมัน linseed , stan oil , poppy oil	42
ภาพที่ 22ภาพขณะทีคนในพื้นที่ตรอกสาเก มาต่อแถวเข้าคิวรับของบริจาค	43
ภาพที่ 23ภาพขณะทีคนในพื้นที่ตรอกสาเก มาต่อแถวเข้าคิวรับของบริจาค	43
ภาพที่ 24ลงพื้นที่ไปกับกลับ นศ.จุฬา เพื่อมาเรียนรู้งานด้านสาธารณะสังคม ทีมา ภาพถ่ายโดยผู้ สร้างสรรค์	44
ภาพที่ 25ภาพตอนที่บริจาคสิ่งของให้กับผู้สูงอายุที่มานั่งรอ ในพื้นที่ตรอกสาเก	44
ภาพที่ 26ภาพของบริจาคและปัจจัยยังชีพ	45
ภาพที่ 27ภาพขณะที่ นศ.ธรรมศาสตร์กำลังลงพื้นที่หาข้อมูลเข้าและเข้าช่วยเหลือคนในพื้นที่ ทีมา :.....	ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์ 45
ภาพที่ 28ภาพคนในพื้นที่ตรอกสาเกรับของบริจาค	46
ภาพที่ 29ภาพคนในพื้นที่ตรอกสาเกรับของบริจาค	46
ภาพที่ 30ภาพตอนแจกปัจจัยยังชีพในยุคโรคระบาด โควิด-19	47
ภาพที่ 31ภาพคนในพื้นที่ตรอกสาเกรับของบริจาค	47
ภาพที่ 32ภาพตอนที่เข้าช่วยเหลือผู้ที่มีอาการติดเชื้อที่แผลและปฐมพยาบาลเบื้องต้น	48
ภาพที่ 33ภาพตอนที่เข้าช่วยเหลือผู้ที่มีอาการติดเชื้อที่แผลและปฐมพยาบาลเบื้องต้น	48
ภาพที่ 34ภาพตอนที่เกิดพายุอย่างหนักแต่ก็มีผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือรออยู่เป็นจำนวนมาก ทีมา :.....	ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์ 49
ภาพที่ 35ภาพวันที่ 10 ตุลาคม วัน Homeless Day ผู้คนที่ลงทะเบียนที่ต้องการรับความช่วยเหลือจาก ทางมูลนิธิ ทีมา :.....	ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์
ภาพที่ 36ภาพจิตอาสาเข้าให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆกับ ผู้คนยากไร้ , ไร้ที่พึ่งพา.....	50
ภาพที่ 37ภาพผู้คนในพื้นที่เสาชิงช้าและรอบรอร์รับของจากหน่วยงานและมูลนิธิต่าง ๆ ในวันที่ 10 ตุลาคม 2565 ทีมา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์	50

ภาพที่ 38ภาพหน่วยงานต่างๆ เช่น มูลนิธิอิสรชน,แพทย์ชนบท,มูลนิธิกระจกเงา,มูลนิธิเส้นด้าย ,และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพ เป็นต้น กำลังหาทางออกในการแก้ปัญหาของคนยากไร้ ,ชายขอบ , และคนไร้บ้าน ในวันที่10 ตุลาคม 2565 ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	51
ภาพที่ 39ภาพของจิตอาสาและทีมงานของ มูลนิธิ อิสรชน	51
ภาพที่ 40ภาพต้นแบบที่ถูกลัดเลือกมาเป็นอย่างดี	52
ภาพที่ 41ร่างแบบบนผืนผ้าใบที่เตรียมไว้	53
ภาพที่ 42ขั้นตอนี่ระยะที่ 2.....	54
ภาพที่ 43ในระยะนี้เริ่มสำรวจอารมณ์ความรู้สึกของการสร้างสรรค์.....	55
ภาพที่ 44ขั้นตอนต่อมาใส่สีจนทั่วทั้งภาพเพื่อให้เกิดความเหมาะสม	56
ภาพที่ 45มาถึงในส่วนของขั้นตอนที่เกือบสมบูรณ์	57
ภาพที่ 46บางส่วนของผลงานที่ทำเทคนิคขั้นเพื่อให้ตอบสนองต่อเป้าหมาย	58
ภาพที่ 47ภาพนี้เป็นภาพที่เสร็จโดยสมบูรณ์	59
ภาพที่ 48ชื่อผลงาน:ภาพสะท้อนผลกระทบต่อภาวะสงคราม ขนาด 125 x 120 cm. เทคนิค สี น้ำมัน ปีที่สร้าง 2564, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	61
ภาพที่ 49ชื่อผลงาน: ภาพสะท้อนผลกระทบต่อภาวะสงคราม ขนาด 125 x 120 cm. เทคนิค สี น้ำมัน ปีที่สร้าง 2564, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์.....	62
ภาพที่ 50ชื่อผลงาน บัวผัน ขนาด 130 x 120 cm. เทคนิค สีน้ำมัน	64
ภาพที่ 51ชื่อผลงาน: บัวผัน ขนาด 165 x 150 cm. เทคนิค สีน้ำมัน	66
ภาพที่ 52ชื่อผลงาน วุท ขนาด 185 x 160 cm. เทคนิค สีน้ำมัน.....	68
ภาพที่ 53ชื่อผลงาน ความหวัง ขนาด 165 x 160 cm. เทคนิค สีน้ำมัน.....	69
ภาพที่ 54ชื่อผลงาน: คนในเมืองหลวง ขนาด 185 x 160 cm. เทคนิค สีน้ำมัน	71
ภาพที่ 55ชื่อผลงาน: แดง ขนาด 175 x 155 cm. เทคนิค สีน้ำมัน	72
ภาพที่ 56ชื่อผลงาน ศิริ นิลพฤกษ์ ขนาด 180 x 160 cm. เทคนิค สีน้ำมัน	73
ภาพที่ 57ชื่อผลงาน: แดง ขนาด 155 x 1350 cm. เทคนิค สีน้ำมัน	74
ภาพที่ 58ชื่อผลงาน: ลุงตุล ขนาด 165 x 160 cm. เทคนิค สีน้ำมัน	75

บทที่ 1

บทนำ

1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเหลื่อมล้ำ คือ ความไม่เท่าเทียมกัน (inequality) ซึ่งเนื่องมาจากความไม่เท่าเทียมกันปรากฏในทุกๆ เรื่อง ทุกๆพื้นที่ ดังนั้นจึงเป็นปรากฏการณ์ที่ไม่อาจจะขจัดให้หมดสิ้นไปได้ ความเหลื่อมล้ำทางสังคมเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับสังคมมาอย่างยาวนาน สิ่งเหล่านี้ถือเป็นการผลิตซ้ำที่เกิดขึ้นหลายปัจจัยร่วมกัน โดยเฉพาะปัจจัยทางเศรษฐกิจ โดยมีกลุ่มคนเปราะบาง คนชายขอบ ที่ยังคงเป็นตัวแสดงหลักที่รับบทเป็นผู้ที่ถูกเลือกปฏิบัติ ถูกกีดกัน และถูกตีตราอยู่เสมอไป ไม่ว่าจะในสถานการณ์ใดๆก็ตาม ภาพในสถานการณ์ปัจจุบันเราจะเห็นความเหลื่อมล้ำได้ชัดเจนตั้งแต่การเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ที่เกิดขึ้นทั่วโลกอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว ซึ่งรวมถึงประเทศไทย ทำให้สังคมในทุกภาคส่วนได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในครั้งนี้เป็นอีกสถานการณ์หนึ่งที่ทำให้เราได้เห็นความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นในสังคม

ในพื้นที่ชุมชนตรอกสาเก ถนนราชดำเนิน สนามหลวงที่เต็มไปด้วยความเจริญทางวัฒนธรรมความเชื่อความศรัทธาความงดงามของสถาปัตยกรรมและเป็นย่านของคนชนชั้นสูงศักดิ์ที่ใช้ประกอบพิธีในด้านต่างๆตามความเชื่อทางศาสนาและมหาลัยชั้นนำของไทย แต่ในเวลาเดียวกันตามซอกหลืบตรอกซอกซอยตามข้างถนนหนทางอาจจะเห็นได้อย่างชัดเจนจากปัญหาเรื่องความเหลื่อมล้ำ ผู้คนไร้ที่ไปผู้คนที่สิ้นหวังหมดหนทางมักจะมารวมกันอยู่อาศัยทำมาหากินกันในหลากหลายอาชีพนะที่แห่งนี้

2. วัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

2.1 เพื่อศึกษารูปแบบโครงสร้างของประเทศที่นำมาสู่ความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย (ในพื้นที่ชุมชนตรอกสาเก ราชดำเนิน สนามหลวง)

2.2 เพื่อศึกษาวิธีการเรียนรู้และลดความเหลื่อมล้ำของสังคมไทย

2.3 ใช้การสร้างสรรค์งานศิลปะเป็นกระบอกเสียงของผู้คนที่ถูกกดทับไร้ซึ่งการต่อรองทางสังคมเป็นกระบอกเสียง โดยผ่านงานศิลปะ

2.4 เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกลุ่มคนที่อยู่อาศัยในพื้นที่ชุมชน ตรอกสาเก ถนนราชดำเนิน สนามหลวง ให้บุคคลอื่นๆ ได้รับรู้ถึงปัญหา

2.5 เพื่อกระตุ้นให้ผู้ชมได้ตระหนักถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำสภาพสังคมของคนที่ถูกกดทับ คนชายขอบที่กำลังเป็นปัญหาของสังคมนำมาซึ่งความเห็นอกเห็นใจและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา

3. เป้าหมายที่คาดว่าจะได้รับ

3.1 ได้รับองค์ความรู้จากการค้นคว้าข้อมูลหรือประเด็นด้านรูปแบบความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย

3.2 พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ที่สามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาทางสังคม โคนผ่านรูปแบบงานศิลปะ

4. สมมติฐานของการศึกษา

4.1 จากเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกิดขึ้นกับสังคมไทยการเข้าถึงรัฐสวัสดิการการได้รับความช่วยเหลือจากทางภาครัฐ ปัญหาเรื่องคนตกงานค่าครองชีพไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตของคนชนชั้นรากหญ้า สิทธิของกลุ่ม เพศทางเลือกนำมาซึ่งปัญหาต่างๆของสังคมมากมาย

4.2 สมมติฐานในด้านของความคิด คือ นำเสนอให้เห็นถึงประเด็นทางสังคมที่เราอาจจะมีส่วนร่วมหรือส่วนที่สามารถช่วยกันแก้ไขให้ดีขึ้นได้ไม่ทางใดก็ทางหนึ่งที่จะทำให้สังคมดีขึ้นกว่าสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

4.3 สมมติฐานในเรื่องของรูปแบบ รูปแบบที่นำเสนอคือ รูปแบบของจิตรกรรม 2 มิติ โดยมีบุคคลจริงที่เป็นต้นแบบที่ได้ลงพื้นที่สำรวจและเก็บข้อมูลเพื่อที่จะถ่ายทอดสะท้อนประเด็นหรือเนื้อหาให้ออกมาจากความคิดความรู้สึกภายในของแบบ โดยผ่านมุมมองต่อข้าพเจ้า

4.4 สมมติฐานในเรื่องของเทคนิค ได้สำรวจความนึกคิดของตัวเองที่มีต่อแบบและประเด็นที่กำลังนำเสนอให้ออกมาสอดคล้อง ซึ่งเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการปลุกความคิดได้เป็นอย่างดี

5. ขอบเขตการศึกษา

- 5.1 ศึกษาประเด็นทางสังคมเรื่องความเหลื่อมล้ำว่ามีความเป็นมาอย่างไร
- 5.2 ลงพื้นที่ศึกษาคนในพื้นที่บริเวณชุมชนตรอกสาเก ถนนราชดำเนิน สนามหลวงในกลุ่มที่หลากหลายอาชีพ เช่น ชาวบ้านหาเช้ากินค่ำ คนไร้บ้าน คนที่ใช้พื้นที่สาธารณะ LGBTQ Sex worker อาชีพรับนวดอิสระ คนเก็บของเก่าขาย เป็นต้น
- 5.3 ศึกษากระบวนการที่สามารถนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำลงในสังคม
- 5.4 ศึกษาศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่เกี่ยวกับประเด็นทางสังคม

6. ขั้นตอนการศึกษาและสร้างสรรค์

มีลำดับขั้นตอนของการศึกษาในแง่ของกระบวนการทางความคิดไปสู่การปฏิบัติงานทั้งระบบ ดังต่อไปนี้

- 6.1 ค้นหาข้อมูลจากการลงพื้นที่สำรวจบริเวณชุมชนตรอกสาเก ถนนราชดำเนิน สนามหลวง
- 6.2 ค้นหาข้อมูลจากการเข้าร่วมเป็นจิตอาสา volunteer ในมูลนิธิอิสระเพื่อช่วยเหลือปัญหาหรือเยียวยาผู้คนบริเวณพื้นที่นั้นๆ
- 6.3 ค้นหาข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลในพื้นที่โดยการสัมภาษณ์บันทึกเสียง เก็บเป็นภาพถ่าย
- 6.4 ค้นหาข้อมูลสนับสนุนจากบุคคลที่ทำงานด้านการช่วยเหลือด้านสังคมจากมูลนิธิต่างๆ

7. แหล่งข้อมูล

- 7.1 หนังสือ หนังสือพิมพ์ บทความ บทความออนไลน์ สื่อออนไลน์ และสื่อสังคมออนไลน์
- 7.2 การลงพื้นที่จริง บันทึกเป็นภาพถ่าย บันทึกเสียงสัมภาษณ์ จากต้นแบบ

บทที่ 2

ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสรรค์

สืบเนื่องมาจากในปัจจุบันประเทศไทยประสบกับวิกฤตโรคระบาดโควิด-19 ที่ส่งผลกระทบต่อสังคมทั้งด้านสุขภาพ การศึกษา เศรษฐกิจและปัญหาในด้านอื่น ๆ ประกอบกับโครงสร้างทางสังคมของประเทศไทยยังมีความเหลื่อมล้ำเป็นอย่างมาก ทั้งในด้านเศรษฐกิจ เช่น กลุ่มผู้มีรายได้น้อย หรือกลุ่มผู้ไร้บ้าน หรือในด้านสถานะทางกฎหมาย ในพื้นที่ชุมชนตรอกสาเก เป็นพื้นที่

ข้าพเจ้าสนใจในการศึกษาทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้เนื่องมาจากสถานที่แห่งนี้แวดล้อมไปด้วยพื้นที่ ใกล้เคียงสำคัญมากมาย เช่น ดิถนินราชดำเนินเป็นพื้นที่สำคัญทางด้านการเคลื่อนไหวทางการเมือง ศาลอาญาศาลยุติธรรมชั้นต้นซึ่งมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาทั้งปวง ศาลหลักเมืองคือสถานที่ศักดิ์สิทธิ์อันเป็นที่ตั้งของหลักเมือง ซึ่งตามธรรมเนียมพิธีของศาสนาพุทธพระบรมมหาราชวังเป็นพระราชวังที่ประทับของพระมหากษัตริย์แห่งราชอาณาจักรไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์อยู่บริเวณรอบสนามหลวง และมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศ

ตรอกสาเกเป็นพื้นที่ ที่มีความหลากหลายที่มอยู่ร่วมกันทั้งที่อยู่ดั้งเดิม และหน้าใหม่มันทำให้เห็นซึ่งความแตกต่างอย่างชัดเจน เช่น ตึกกรมบ้านช่องที่อยู่อาศัย โรงแรมห้าดาวไปถึงบ้านไม้เก่าๆ ในชุมชนที่แออัด ผู้คนที่อยู่อาศัยมีที่ทำงานที่ดีและทางตรงกัน เช่น ข้าราชการ พนักงานห้างร้าน โสเภณีทั้งชายและหญิง คนเก็บขยะ เด็กเดินโพยหวย เป็นต้น ข้าพเจ้าก็มีอีกหลายอาชีพที่ไม่ถูกกฎหมายหรือแม้กระทั่งต้องขายศักดิ์ศรีของตัวเองเพื่อดำรงชีพหาเลี้ยงครอบครัวเพื่อให้อยู่รอดอาจจะมาจากหลายสาเหตุ ยิ่งท่ามกลางกระแสการโรคระบาด โควิด-19 ยิ่งทำให้เห็นปัญหาชัดเจนมากยิ่งขึ้นเพราะจำนวนคนตกงานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ปัจจุบันมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด คนที่ไม่มีที่ไปมักจะมาอยู่ในพื้นที่ชุมชนตรอกสาเก ท่ามกลางวิกฤตการณ์โควิด-19 พบคนไร้บ้านหน้าใหม่เพิ่มขึ้นมากกว่า 30% ทั่วประเทศ หลายต่อหลายคนเป็นแรงงานที่เคยอยู่อาศัยในห้องเช่า ขาดงาน ขาดรายได้ จนไร้บ้าน อีกหลายคนคือผู้ป่วย ที่ถูกขับออกจากบ้านเช่าและชุมชนจากความกลัวและความไม่เข้าใจ จากเหตุปัจจัยดังกล่าวทำให้ข้าพเจ้าสนใจและได้ลงพื้นที่เพื่อไปสำรวจอยู่เป็นจำวนทำให้ได้สัมผัสถึงสิ่งที่เป็นจริงมากยิ่งขึ้นได้ลงไปสัมผัส

1. ความเหลื่อมล้ำคืออะไร

“ความเหลื่อมล้ำ” คือ ความไม่เท่าเทียมกัน (inequality)[1] รากเหง้าของปัญหาความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นกับสังคมไทยเกิดจากระบบเศรษฐกิจ การเมืองที่เป็นปัจจัยสำคัญ เราพบว่าการแข่งขันในภาคเอกชนถูกลดลง อำนาจทางธุรกิจมีความกระจุกตัวอย่างมาก การทุจริตคอร์รัปชันเกิดขึ้น โดยง่ายโดยเฉพาะกับกลุ่มที่เอื้อประโยชน์ต่อกัน ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำยังคงมีอีกหลายมิติ เช่น ความเหลื่อมล้ำทางชาติพันธุ์ ความเหลื่อมล้ำทางสีผิว ความเหลื่อมล้ำทางเพศสภาพ ความเหลื่อมล้ำเพราะถิ่นที่อยู่อาศัย ความเหลื่อมล้ำทางอายุ สังคม โอกาส และรวมถึงความเหลื่อมล้ำในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ (การถูกดูถูกหรือเกลียดคนจน) ปัญหาทั้งหมดนี้เป็นสิ่ง que ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจตามมา และถ้าหากปัจจัยดังกล่าวยังมีมากเท่าไรความเหลื่อมล้ำยิ่งมีความทวีคูณมากยิ่งขึ้น

1.1 เด็กและความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

ช่องว่างของระดับการศึกษาที่เกิดขึ้นในวงการศึกษาไทย[1] ปัญหาที่เราพบคือเด็กมีโอกาสทางการศึกษาที่ไม่เท่ากัน กล่าวคือหากเป็นลูกของครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีจะมีโอกาสได้เข้าเรียนสถาบันการศึกษาชั้นนำของประเทศที่เทียบพร้อมไปด้วยบุคลากร และมีอุปกรณ์หรือเทคโนโลยีที่ทันสมัยแต่ถ้าเป็นเด็กที่มาจากฐานะทางครอบครัวที่ยากจน โอกาสที่จะเข้าถึงระบบการศึกษาที่ดีแทบจะไม่มีเลย สังคมมีการแบ่งเกรดหรือจัดอันดับสถาบันการศึกษาซึ่งเกิดขึ้นมาพร้อมกับการแบ่งแยกชนชั้นของเด็กในสังคมจึงเกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและเกิดการเปรียบเทียบระหว่างเด็กที่เรียนในสถาบันที่มีชื่อเสียงและเด็กที่เรียนในสถาบันการศึกษาที่อยู่ตามชนบท ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของผู้เรียนในอนาคต เมื่อเด็กเหล่านี้จบการศึกษาแล้วหากไปหางานทำ จะพบว่า มีบางหน่วยงานที่เลือกรับเฉพาะสถาบันที่มีชื่อเสียง ทั้งที่ความเป็นจริงนั้นเด็กควรได้รับสิทธิทางการศึกษาที่เท่าเทียมกัน และมีคุณภาพเหมือนกันแต่สังคมปัจจุบันกลับกลายเป็นสิ่งตรงข้ามทั้งหมดในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด เราจะเห็นได้ว่าเด็กจำนวนมากขาดโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาจากภาวะเศรษฐกิจหลายคนต้องออกจากระบบการศึกษาเพราะต้องช่วยครอบครัวทำงานเพื่อแลกกับค่าอยู่รอด อีกทั้งการนำระบบการเรียนแบบออนไลน์มาใช้เด็กที่มีฐานะยากจนบางคน ไม่มีแม่แต่อุปกรณ์หรือเทคโนโลยีที่จำเป็นสำหรับการเรียน อีกทั้งผู้ปกครองยังไม่มีประสิทธิภาพของการเรียนรู้ของเด็กลดลง ทั้งที่เด็กมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษาที่ดี

1.2 ความเหลื่อมล้ำทางสาธารณสุข

ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ที่ผ่านมาถึงแม้ว่าระบบการบริหารจัดการทางสาธารณสุขไทยเราจะอยู่ในอันดับที่ 6 ของโลก ซึ่งถือเป็นลำดับต้นๆของโลก แต่ถ้ามองย้อนกลับมาแล้วยังพบว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมามีความเหลื่อมล้ำทางการให้บริการทางสาธารณสุขอยู่พอสมควร ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงและได้รับบริการที่มีคุณภาพและค่าใช้จ่ายสูงขึ้นมาจนเป็นปัญหาสำหรับประชาชนและระบบกองทุนเพื่อสุขภาพ ด้วยการบริการทางการแพทย์ที่เจริญขึ้นนั้น อาศัยความรู้ทางเทคโนโลยีและอุปกรณ์ที่รับมาจากต่างประเทศเป็นหลัก จึงเป็นความก้าวหน้าบนฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้เพิ่มสมรรถนะและเป็นประโยชน์มากขึ้นในการรักษาพยาบาลช่วยชีวิตผู้ป่วยเป้าหมายอยู่ที่บริการผู้ป่วย สภาพของระบบบริการสุขภาพดังนี้จึงมีผลให้ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพเพิ่มขึ้นอย่างมากโดยรวดเร็ว ขาดกลไกการควบคุมค่าใช้จ่าย ผู้ที่เจ็บป่วยร้ายแรงต้องเผชิญกับค่าใช้จ่ายจนกลายเป็นคนยากจนระบบทุนเพื่อรักษาโรคให้แก่ประชาชนต้องใช้เพิ่มขึ้นจนเกินกำลังทางการเงินของชาติระบบที่ด้อยประสิทธิภาพและมีทรัพยากรไม่เพียงพอนี้นำไปสู่ความเหลื่อมล้ำที่ประชาชนได้รับจากบริการทางสุขภาพ นับเป็นความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่ร้ายแรง คนรวยมีโอกาสได้รับการบริการทางสุขภาพในระดับที่ดีกว่าคนจน มีคนคอยให้บริการอย่างสะดวกสบาย ซึ่งต่างจากคนจนหากเกิดการเจ็บป่วยกลับกลายเป็นผู้ได้รับการบริการทางสุขภาพในฐานะที่เป็นพลเมืองอีกชั้น

1.3 บทสรุป

รากเหง้าปัญหาความเหลื่อมล้ำ[1]ไม่ได้มีเพียงแค่ปัจจัยทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ที่จริงแล้วความเหลื่อมล้ำเกิดจากปัจจัยต่างๆ เช่น การกำเนิดชาติพันธุ์ ผิวสี เพศสภาพ ถิ่นที่อยู่อาศัย อายุ สังคม โอกาส และรวมถึงความเหลื่อมล้ำในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ปัญหาทั้งหมดนี้เป็นสิ่งส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจตามมา และถ้าหากปัจจัยดังกล่าวยังมีมากเท่าไร ความเหลื่อมล้ำยิ่งมีความที่วุ่นวายมากขึ้น ความเหลื่อมล้ำที่เราเห็นได้ชัดในปัจจุบัน เช่น เรื่องการศึกษาที่เด็กได้รับ โอกาสและการศึกษาไม่เท่าเทียมกันกล่าวคือเด็กที่มีฐานะครอบครัวดีจะได้เรียนในสถานบันการศึกษาชั้นนำ เด็กที่มีฐานะยากจนแทบไม่มีโอกาสที่จะเข้าถึงระบบการศึกษาที่ดี ในด้านการบริหารทางสาธารณสุขเช่นกันในยุคที่การรักษาหรือการบริการทางสาธารณสุขมีค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น คนที่จะมีโอกาสได้รับบริการที่ดีมีคุณภาพคือคนรวยเท่านั้นที่สามารถเข้าถึงได้ส่วนคนธรรมดาทั่วไปจะได้รับการรักษาหรือบริการในอีกระดับและการจัดสวัสดิการของรัฐที่ปัจจุบันยังเป็นการจัดสวัสดิการแบบไม่ถ้วนหน้า เช่น ในกลุ่มคนพิการ เด็ก หรือผู้สูงอายุที่ได้รับความ

เดือนร้อนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 กลุ่มคนเหล่านี้ต้องออกมาเรียกร้องรัฐจึงมีการจัดสวัสดิการเพิ่มเปรียบเสมือนได้ว่าเป็นการสงเคราะห์มากกว่าซึ่งปัญหาที่กล่าวมานี้ถือได้ว่าเป็นความท้าทายว่ารัฐจะมีวิธีการจัดการกับปัญหาเหล่านี้ได้อย่างไรและภายในอีก 20 ปีข้างหน้ายุทธศาสตร์ของประเทศไทยเราจะบรรลุเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำหรือไม่

2. วรรณกรรม

Poor Economics เศรษฐศาสตร์ความจน [2] (นักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบล ปี 2019) หนังสือเล่มนี้ผู้เขียนเข้าไปคลุกคลีใช้ชีวิตกับคนจนหลายทวีปทั่วโลกเป็นเวลานานนับสิบปี ทำให้เข้าถึงบริบทของความจนด้วยว่าเหตุใดทำไมถึงยังจน ทำไมถึงไม่สามารถหลุดพ้นกับดักความยากจนแล้วขยับขึ้นมาเป็นชนชั้นกลางได้

ภาพที่ 1 ภาพหนังสือ Poor Economics เศรษฐศาสตร์ความจน ทลายมายาคติฝังลึกเกี่ยวกับความยากจน จากผลการวิจัยสะท้อนโลกของสองนักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบลปี 2019 เขียน Abhijit Banerjee ,Esther Duflo แปล ฉันทวิษญ์ ตันตลิตธิ์ ที่มา <https://www.the101.world/notable-books-poor-economics/>

นาย ฉัฐพล เมืองธุมได้กล่าวโดยสรุปไว้ดังนี้หนังสือเล่มนี้บอกว่าคุณส่วนใหญ่เห็นใจคนจนกันทั้งนั้น แล้วเราต่างก็พยายามช่วยแก้ปัญหาความยากจนไม่ว่าจะผ่านโครงการกำจัดความจน

เป็นศัตรูกับความจน หรือประกาศสงครามกับความจนต่างๆ แต่หนังสือเล่มนี้ก็ทำให้รู้ว่าเราแก้ปัญหาโดยไม่เข้าใจบริบทรอบข้างอย่างรอบด้านและไม่เข้าใจต้นตอของความจนว่าทำไมโลกเราถึงยังมีคนจนอยู่มากมายนับพันล้าน ทั้งๆ ที่โลกใบนี้ก็มี ทรัพยากรเหลือมากมาย เรายังหาอาหารสิ้นเหลือที่ต้องทิ้งมหาศาล แล้วเหตุใดคนจนถึงยังไม่หายไปจากโลกนี้เสียที

2.1 อย่าพูดถึงคนจนนับล้าน ให้เล่าผ่านคนจนแค่คนเดียว

จากการทดลองพบว่าเมื่อหน่วยงานองค์กรต่างๆ ต้องการเงินบริจาค[2] ถ้าพวกเขาใช้โบชัวร์แผ่นพับ หรือ สื่อโฆษณาที่บอกว่ามีคนอดอยากนับล้านบนโลก แล้วอยากให้คุณช่วยบริจาค ผลปรากฏโฆษณาแบบนี้กลับมามีเงินบริจาคได้แค่ 1.16 ดอลลาร์ แต่กับโบชัวร์อีกแบบที่เล่าผ่านเด็กผู้หญิงอายุ 7 ขวบที่กำลังอดอยากปากแห้ง กลับสามารถดึงเงินผู้ใจบุญออกมาบริจาคได้เฉลี่ยถึง 2.83 ดอลลาร์ นั่นก็สรุปได้ว่าเมื่อพูดถึงคนจำนวนมากตั้งแต่หน้าแรกจะทำให้คนส่วนใหญ่รู้สึกท้อ และสามารถช่วยเหลือได้เพราะเกินกว่ากำลังของตัวเองแต่เมื่อพูดผ่านคนๆ เดียวที่ดูน่าสงสาร กลับทำให้เรารู้สึกว่าเราสามารถช่วยเหลือเค้าได้ เรารู้ว่าเรากำลังช่วยเหลือคนๆ นี้อยู่ แม้นๆ นี้อาจจะมีหรือไม่มีตัวตนก็ตาม ดังนั้นสรุปได้ว่าถ้าอยากได้เงินบริจาคให้คนทำดีเพื่อคนจนมากขึ้น ก็จงทำให้มันเป็นเรื่องส่วนบุคคลหรือ Make it Personal

2.2 คนจนอดอยากปากแห้งจริงหรือ ?

เรื่องนี้น่าสนใจตรงที่เราส่วนใหญ่เคยเชื่อกันว่า คนจนมักเป็นคน ไม่มีจะกิน หรือถ้ามีกินก็มีกินไม่อิ่มท้องอดมื้อกินมื้อกันไป แต่ในความเป็นจริงแล้วคนจนส่วนใหญ่ไม่ได้ถึงขนาดอดอยากปากแห้งขนาดนั้น พวกเขาสามารถเข้าถึงอาหารที่ให้พลังงานได้เพียงพอสำหรับการดำรงชีวิตและทำงานในแต่ละวัน จนถึงขั้นสามารถหาซื้ออาหารที่ให้พลังงานเกินความจำเป็นได้ แต่สิ่งที่เกิดขึ้นกับคนจนคือเมื่อพวกเขามีเงินมากขึ้นพวกเขาไม่ได้เอาเงินไปซื้ออาหารที่ให้พลังงานเพิ่มขึ้นหรือไปซื้ออาหารที่ดีต่อสุขภาพร่างกายหรือสมองในระยะยาว แต่พวกเขามักเลือกที่จะเอาเงินไปใช้กับอาหารที่มีรสชาติดีขึ้นแทนเสียมากกว่า เช่นเอาไปกินชา กาแฟ น้ำตาล เค้กสรุปได้ว่าแม้จะยังมีคนจำนวนหนึ่งที่ถึงขนาดมีอาหารไม่พอประทังชีวิต แต่ในชีวิตคนจนส่วนใหญ่ไม่ใช่แบบนั้น พวกเขาแค่ไม่รู้ว่าควรกินอย่างไรถึงจะดี หรือควรจัดเรียงรสชาติอาหารที่สิ้นเปลืองเงินแต่ให้พลังงานเท่าเดิม แล้วเอาไปใช้กินอาหารที่ทำให้ได้พลังงานเพิ่มขึ้นเพื่อที่จะได้ทำงานให้มากขึ้นแทนดีกว่ารับ ดังนั้นถ้ารัฐบาลจะแก้ปัญหาเรื่องความจนให้หมดไป ต้องเริ่มจากการให้ความรู้และกึ่งบังคับหาทางทำให้คนได้กินอาหารที่ดีต่อชีวิตในระยะยาว กินอะไรตอนเด็กแล้วจะส่งผลให้เพิ่มรายได้ตอนโต หรือพ่อแม่ควรกินอะไรเสริมตั้งแต่ตอนที่ลูกยังอยู่ในท้อง เพราะไม่ใช่แค่คนจนแต่คนส่วน

ใหญ่ก็มักห้ามปากได้ยาก แต่เมื่อคนจนมีรายได้ไม่น้อยมากทำให้รายได้ที่ควรจะได้รับเอาไว้อย่างอื่น ถูกเอามาหมดกับการกินเน้นรสชาติเพื่อเพิ่มความสุขแบบเฉพาะหน้า ก็จะทำให้ยากที่จะหลุดจากกับดักความจน

2.3 ปัญหาสุขภาพของคนจนต้องแก้ที่กายหรือแก้ที่ใจ

บทนี้มีการพูดถึงเรื่องมุ้งกันยุงในอีกแง่มุมที่น่าสนใจ เพราะถ้าคนจนคนไหนใช้มุ้งกันยุงก็ จะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นในอนาคตไม่น้อยเลยทีเดียว นั่นก็เพราะถ้าคนจนใช้มุ้งกันยุงก็จะทำให้ลด อัตราการป่วยลงไปได้มาก พอลดการป่วยก็เท่ากับว่าสุขภาพแข็งแรงดีเป็นส่วนใหญ่ ก็สามารถ ทำงานหาเงินได้มากขึ้นกว่าคนที่ป่วยเพราะยุงนั่นเอง ระบบน้ำประปาก็เป็นปัญหาหลักที่คนจนต้อง เจอ คนจนจำนวนมากต้องป่วยเพราะ โรคที่มากับน้ำไม่สะอาดทั้งที่คนในเมืองหรือชนชั้นกลางจะ ไม่มีวันประสบพบเจอปัญหาแบบนี้เลย ดังนั้นการหาแหล่งน้ำสะอาดให้คนจนสามารถเข้าถึงได้ แบบคนทั่วไปชนชั้นกลาง จะช่วยแก้ปัญหาเรื่องความจนได้ดีมากเลยทีเดียว ทีนี้ก็มาถึงเรื่อง ของสาธารณสุขหรือระบบโรงพยาบาลการดูแลสุขภาพของรัฐเพื่อคนจน ต้องบอกว่าที่คนจนไม่ ชอบไปโรงพยาบาลรัฐนั้นเพราะเขารู้สึกว่าหมอหรือเจ้าหน้าที่ไม่ค่อยเอาใจใส่ ทำให้คนจนมักเลือก ที่จะหอบเงินอันน้อยนิดไปหาหมอใน โรงพยาบาลเอกชน เพราะ โรงพยาบาลเอกชนนั้นมีการ บริการที่ดูแลเอาใจใส่ทุกคนเป็นอย่างดี ทั้งที่โรคเดียวกันอยู่เฉยๆ ก็หาย แต่พอคนจนเข้าใช้บริการ สาธารณสุขของรัฐก็รู้สึกว่าจะไม่ได้รับการรักษาใดๆ แต่กับ โรงพยาบาลเอกชนที่ต้องทำยอดก็จะมี การคอยถามไถ่ตรวจโน่นนี่นั่น บางทีก็สั่งยาโน่นนี่นั่นมาให้กินนิดหน่อย วิตามินบ้างอะไรบ้าง เพียงเท่านี้ก็ทำให้คนจนรู้สึกดีว่ายังมีใครที่ห่วงใยใส่ใจสุขภาพพวกเขาอยู่ แม้จะต้องจ่ายไม่น้อยเลยก็ตาม และอีกปัญหาหนึ่งของสาธารณสุขของหน่วยงานรัฐทั่วโลกก็คือการที่เจ้าหน้าที่ไม่อยู่ที่สถานีอนามัยที่ควรจะต้องอยู่ ทำให้พอคนจนไปหาแล้วไม่ค่อยเจอก็รู้สึกไม่อยากจะเจ็บป่วยครั้งหน้า ดังนั้นการจะแก้ปัญหาคนจนเรื่องสุขภาพก็ต้องเอาใจใส่คนจนและปฏิบัติกับเขาเสมือนเป็น โรงพยาบาลเอกชนทั่วไป

2.4 คนจนด้อยการศึกษา หรือไม่รู้ว่าจะเรียนไปแล้วจะได้อะไร

ปัญหาหนึ่งที่ภาครัฐทั่วโลกพยายามแก้ไขคือพาการศึกษาให้เข้าถึงคนจนอย่างเท่าเทียม[2] แต่ปัญหาที่แท้จริงของเรื่องนี้คือการที่คนจนไม่รู้ว่าจะเรียนจบสูงไปแล้วจะอย่างไร? งานดีๆ แล้วยัง ไม่มีให้ทำ ถ้าต้องให้ลูกเรียนจบแล้วไปทำงานต่างถิ่นเข้าเมืองถึงเวลานั้นก็แก่ตัวมากแล้ว แล้วลูก จะยังกลับมาดูแลหรือเปล่า ดังนั้นถ้าจะแก้ปัญหาเรื่องการศึกษาของคนจนไม่ใช่แค่ด้วยการเพิ่ม โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา แต่เป็นการสร้างงานดีๆ ใกล้บ้านที่ต้องใช้ความรู้จากการศึกษา แล้ว

คนจนจะรู้ว่าพวกเขาจะต้องส่งเสียลูกทุกคนให้เรียนไปทำไม ก็คุณลองนึกดูว่าถ้าเรียนไปแล้วรอบหมู่บ้านมีแต่เรือกสวนไร่นา ผู้ไม่เรียนแล้วออกมาทำนาเลยดีกว่าเพราะความรู้ในห้องเรียนไม่ได้มีประโยชน์ต่อชีวิตเขาที่อยู่แถวนั้นเลย แล้วปัญหาเรื่องการศึกษาที่อยู่ Mindset พ่อแม่ด้วย เมื่อพ่อแม่ที่มีลูกมากมักเลือกที่จะทุ่มทุนให้การศึกษากับลูกแค่คนเดียวได้เรียนให้มากที่สุด เพราะคาดหวังว่าลูกคนเดียวคนนี้จะเป็ความหวังของทั้งบ้าน แต่ในความเป็นจริงแล้วถ้าพ่อแม่กระจายการศึกษาลงไปยังลูกทุกคนเท่าๆ กัน แม้จะไม่ได้เรียนสูงมากทุกคน แต่ก็ยังมีความรู้มากพอที่จะทำให้คุณภาพชีวิตโดยรวมของทั้งบ้านดีขึ้นได้ ความ Bias ของครูเองก็มีผลต่อการศึกษาของเด็ก มีการทดลองพบว่าถ้าครูรู้ว่าเด็กคนนีมาจากครอบครัวที่จน เขาจะให้คะแนนที่ต่ำกว่าโดยไม่ตั้งใจ แต่พอให้ปิดชื่อเด็กในการตรวจข้อสอบ กลับพบว่าคะแนนที่ได้มาสูงเท่ากับค่าเฉลี่ยของเด็กทั้งห้อง สรุปได้ว่าไม่ใช่คนจนด้อยการศึกษา แต่เพราะเขาไม่รู้ว่าเรียนสูงไปแล้วจะอย่างไร และอาจจะถูก Bias จากครูหรือผู้ใหญ่ก็ได้ว่าเด็กคนนี้เรียนไปก็ไม่ฉลาด

2.5 เพราะมีลูกมากถึงจน หรือเพราะจนถึงต้องมีลูกมาก

เรามักมีภาพจำในหัวกันว่าคนที่มืลูกมากมักเป็นคนจน[2] หรือแม่แต่คนจนมักท้องก่อนวัยอันควร บางคนเรียนไม่ทันจบก็รีบท้องออกมาแล้ว แต่ถ้าคุณเข้าใจบริบทว่าทำไมคนจนถึงมีลูกมากแล้วจะรู้ว่า การมีลูกมากเป็นการลงทุนที่กระจายความเสี่ยงของคนจน เพราะเขาคาดหวังว่าน่าจะมีลูกสักคนหรือสองคนจากหลายคนที่มีที่จิตใจดีพอช่วยเลี้ยงดูเขายามแก่ไข้ แต่กับคนชนชั้นกลางหรือคนที่ฐานะรวยมักมีลูกน้อยก็เพราะพวกเขาขงานยุ่งและมีสิ่งเร้ามากมายในชีวิต จนทำให้การมีลูกไม่ใช่เรื่องจำเป็น และเขาก็คิดว่าไม่ต้องมีลูกเพื่อลงทุนเสมือนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพยามแก่ แต่สู้เก็บเงินตั้งแต่ตอนนี้อาไว้ใช้ตอนแก่เลยจะดีกว่า ส่วนคนจนที่มีลูกไว้มากๆ จนทำให้คนเมื่องมากมายแปลกใจ บางคนไม่ทัน 20 ก็อุ้มลูกแล้วนั้นไม่ใช่เพราะว่าพวกเขาใจแตก หรือไม่รู้จักวิธีคุมกำเนิด แต่เพราะเขาประเมินแล้วว่าถ้าการมีลูกตอนนี้กับผู้ชายคนนี้น่าจะเป็นการลงทุนที่ดีที่สุดในเวลา นั้นส่วนอีกเหตุผลหนึ่งที่น่าสนใจตรงที่ผู้หญิงที่เลือกจะมีลูกไวเพราะอยากออกจากบ้าน เมื่อที่จะเป็นคนที่ใช้ภายในบ้านเวลาที่มีใครใช้ให้ทำโน่นนี่นั่นอยู่คนเดียว เรื่องนี้มักจะเกิดขึ้นกับลูกสาวคนเล็กที่ต้องการเป็นอิสระจากคนในครอบครัว อย่างน้อยก็ขอไปเลี้ยงเอาดาบหน้า ดีกว่ามีชะตากรรมที่แน่นอนว่าต้องการเป็นแฉ้วในบ้านแน่ๆ ดังนั้นคนจนจึงเป็นคนที่คิดรอบคอบไม่น้อยก่อนจะมีลูก เล้ามองว่าลูกคือการลงทุนอย่างหนึ่ง ไม่ใช่เพราะมีลูกมากจึงจน แต่เพราะจนจึงต้องกระจายความเสี่ยงลงทุนในลูกมากมายหลายคนครับ ส่วนการคุมกำเนิดของผู้หญิงจะสูงขึ้นมากถ้าพวกเขาไปหาเจ้าหน้าที่เพียงคนเดียวโดยไม่มีสามีตัดสินใจ แต่ถ้าเมื่อไหร่มีสามีไปด้วยก็จะห้ามปรามด้วยเหตุผลที่พอจะเดากันออกได้ไม่ยากจริงมั้ยครับ ละครหลังข่าวก็สามารถเปลี่ยนแปลงจำนวนเด็ก

แรกเกิดในประเทศได้ดีกว่าแคมเปญโฆษณาคุณกำเนิดจากภาครัฐเป็นไหนๆ ที่ประเทศบราซิลในช่วงหนึ่งจำนวนเด็กแรกเกิดลดลงอย่างเห็นได้ชัด นั่นก็เพราะมีละครหลังข่าวที่ชูภาพผู้หญิงที่มีอิสระไม่มีลูก สามารถใช้ชีวิตได้ดีกว่าผู้หญิงที่มีลูกกระเดื่องอย่างเห็นได้ชัดเลยทีเดียว ส่วนพื้นที่ของประชากรก็ส่งผลต่อเพศของเด็กที่เกิดอย่างชัดเจน ที่ประเทศจีนถ้าพื้นที่ไหนเหมาะแก่การปลูกชา ก็จะมีเพศหญิงสูงกว่าผู้ชายอย่างเห็นได้ชัด เพราะพื้นที่นี้ต้องการแรงงานผู้หญิงที่มีมือเล็กและเร็วมาช่วยเก็บใบชาครับ ข้อสรุปสุดท้ายในบทนี้ก็น่าสนใจตรงที่เล่าค้นพบว่า ผู้หญิงเมื่อมีเงินจะใช้เงินกับคนในครอบครัวมากกว่าผู้ชาย เพราะผู้ชายส่วนใหญ่จะใช้จ่ายเงินส่วนเกินที่หาเพิ่มมาได้ไปกับความสุขส่วนตัวไม่ว่าจะเหล้า บุหรี่ หรืออื่นๆ ก่อนจะมาถึงครอบครัวครับ ดังนั้นถ้ารัฐบาลอยากทำให้ประชากรคุณกำเนิดดีขึ้น เริ่มจากสร้างละครเพื่อเปลี่ยนทัศนคติของประชากรในประเทศใหม่ว่ามีลูกน้อยหรือแค่สองคนซิติ แล้วก็หาหลักประกันยามแก่ให้กับประชาชนได้รู้ว่าเกษียณไปแล้วพวกเขาจะไม่อดตาย ก็จะทำให้อัตราการเกิดลดลงอย่างเห็นได้ชัด

2.6 คนจนบริหารการเงินไม่เป็นจริงหรือ

คนส่วนใหญ่ชอบคิดว่าคนจนมักบริหารการเงินไม่เป็นเลยทำให้ต้องจน[2] แต่ในความเป็นจริงแล้วคนจนเก่งในการบริหารความเสี่ยงนะครับ เพราะพวกเขาเลือกที่จะลงทุนกระจายความเสี่ยงมากมายแต่ไม่ใช่ด้วยตัวเงิน แต่เป็นด้วยการกระจายเวลาการทำงาน ทำโน่นนิด ทำนี่หน่อย ถ้าเราเห็นคนต่างจังหวัดจะเห็นว่าอะไรที่ทำแล้วได้เงินพวกเขาทำหมด เพียงแต่มันได้เงินเล็กๆ น้อยๆ ไม่พอจะเป็นกอบเป็นกำให้หลุดพ้นความจนนั่นเองแล้วการทำอะไรเล็กๆ น้อยๆ ไปเรื่อย ๆ ก็ทำให้พวกเขาขาดความเชี่ยวชาญในอะไรบางอย่าง ก็เลยทำให้ยากที่จะหลุดพ้นกับดักความยากจนไปได้เช่นกัน และอีกเกร็ดความรู้ของบทนี้ เรื่องการกระตุ้นให้คนจนทำประกันสุขภาพมากขึ้นด้วยแบบสอบถามก็น่าสนใจครับ เล่าค้นพบว่าคนจนที่ถูกนำเสนอให้ทำประกันสุขภาพมักมองข้ามไม่ใส่ใจหาเงินมาซื้อ แต่พอให้ทำแบบสอบถามเกี่ยวกับสุขภาพก็ทำให้อัตราการขายประกันสุขภาพเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้นผมว่านี่เป็นศาสตร์ของการขายหรือ Sale Strategy ทำให้คนอยากได้จนต้องร้องขอ ไม่ใช่เอาของไปอ้วนอวนให้คนอยากซื้อ โดยที่เจ้าตัวยังไม่ยอมได้

2.7 Micro Finance เปลี่ยนโลกได้จริงหรือ

ในฐานะคนที่พอรู้เรื่องธนาคารกรามีนมาก่อนก็คิดว่า Micro Finance หรือ Nano Finance นั้นเปรียบเสมือนยาวิเศษที่ช่วยให้คนจนสามารถเริ่มต้นธุรกิจของตัวเองได้ แต่ในอีกบริบทหนึ่งหนังสือเศรษฐศาสตร์ความจนก็บอกให้รู้ว่า Micro Finance นั้นไม่ได้ช่วยเปลี่ยนโลกให้ไร้นจนได้มากอย่างที่โฆษณาไว้ เพราะด้วยเงินกู้ที่ให้จำนวนน้อยมากๆ มากจนยากที่จะยกระดับชีวิตได้จริงๆ

เปรียบเสมือนคนจนเป็นคนกำลังจมน้ำ แล้ว Micro Finance ก็เปรียบเสมือนแผ่นโฟมบางๆ ที่พอให้คนจนได้ประคองไม่จมน้ำ แต่ก็ยังต้องตะเกียกตะกายด้วยหยาดเหงื่อแรงกายมหาศาลอยู่ดี เพราะการจะยกระดับชีวิตได้ต้องใช้เงินจำนวนหนึ่งที่จะทำให้ก้าวผ่านกับดักความยากจน แต่ปัญหาต่อมาคือการปล่อยกู้ให้คนจนก็มีต้นทุนสูงอีกในการติดตาม ทำให้ธนาคารจำนวนมากมองผ่านคนที่ต้องการทุนอย่างแท้จริงกลุ่มนี้ไป ส่วน Micro Finance หรือ Nano Finance ที่ออกกฎว่าต้องกู้เป็นกลุ่มถึงจะได้รับเงินก็กลายเป็นอุปสรรคสำหรับบางคน บางคนไม่ได้สนิทหรือมีเส้นสายกับใครเลยก็กลายเป็นการกดดันให้เขาต้องออกไปใช้เงินกู้ในระบบที่ทั้งโหดและแพงนั่นเอง แล้วการที่ต้องจ่ายคืนทุกสัปดาห์ตามกฎหมายของ Micro Finance ก็กลายเป็นอุปสรรค ทำให้คนจนไม่สามารถทุ่มลงทุนระยะยาวที่ต้องใช้เวลาในการผลิตออกผลออกมา ทำให้พวกเขาไม่สามารถก้าวกระโดดให้พ้นความยากจนได้ ด้วยจำนวนเงินที่น้อย แล้วก็ติดกับว่าต้องทยอยจ่ายทุกสัปดาห์ ทำให้พวกเขาทำได้แค่กู้ให้มีชีวิตรอดไปวันๆ ยากที่จะหลุดพ้นจากกับดักความยากจนได้จริงๆ

2.8 คนจนออมเงินไม่เป็น หรือเราไม่เข้าใจวิธีการออมของคนจน

บริบทเรื่องการออมเงินของคนจนในหนังสือเศรษฐศาสตร์ความจนเล่มนี้ก็น่าสนใจคนทั่วไปมักคิดไปเองว่าคนจนออมเงินไม่เป็น[2] และไม่เคยอดออมเงินก็เลยต้องจนอยู่แบบนั้น แต่ในความเป็นจริงแล้วคนจนเก่งมากในเรื่องการออมเงินและบริหารจัดการเงินอันน้อยนิดที่ตัวเองมีอยู่ ลองมาดูกันดีกว่าว่าด้วยเงื่อนไขของความจนพวกเขาจึงต้องสร้างสรรค์วิธีการออมในแบบที่คนจนไม่เข้าใจ ออมผ่านอิฐที่ละก้อน คนจนคงยากที่จะสามารถเก็บเงินได้มากพอจนสร้างหรือซื้อบ้านได้สักหลัง เพราะคนจนนั้นมีเรื่องมากมายในแต่ละวันที่คอยดึงเงินออกจากกระเป๋าพวกเขาอยู่เรื่อยๆ พวกเขาจึงเลือกที่จะเอาเงินน้อยนิดที่มีไปใช้กับสิ่งที่จะเป็นเป้าหมายที่ดีในอนาคตอย่างเรื่องการมีบ้านของตัวเองสักหลัง แน่แน่นอนว่าพวกเขาไม่สามารถหาเงินก้อนมาพอจะสร้างบ้านได้ที่เดียวจบ พวกเขาจึงเลือกที่จะเอาเงินส่วนเกินจากการกินใช้ในแต่ละวันอันน้อยนิดมาซื้ออิฐที่ละก้อน ปูนที่ละถุง และก็น้ำต่างที่ละบาน แม้อาจจะไม่ได้บ้านทั้งหลังในคราวเดียว แต่นานวันเข้าทั้งหมดก็สามารถประกอบเป็นบ้านหนึ่งหลังได้ เป็นอย่างไรล่ะครับกับวิธีการออมของคนจน บางคนก็รู้ว่าตัวเองคงไม่สามารถหาเงินก้อนผ่านการออมของตัวเองมาเป็นสินสอดให้ลูกได้ ก็เลยใช้วิธีไปกู้เงินก้อนมาฝากธนาคารทิ้งไว้ให้ลูก แล้วก็ยอมจ่ายดอกเบี้ยราคาแพงเพราะความจนนั้นทำให้ยากที่จะออมได้เงินก้อนจริงๆ ดังนั้นวิธีการแก้ปัญหาเรื่องการออมของคนจน อาจจะต้องมีสถาบันใดเข้ามาช่วยเรื่องทำให้การฝากเงินวันละนิดๆ แต่มีวินัยต้องทำทุกวันเป็นเรื่องที่ง่ายขึ้นกว่าเดิมมาก บางพื้นที่ของโลกคนจนนั้นมีบริการรับฝากเงินรายวัน แถมที่สำคัญคือคนจนต้องเสีย

ค่าบริการในการฝากเงินนั้นด้วยนะ เช่น ฝากวันละ 10 บาททุกวันเป็นเวลา 100 วันเพื่อให้มีครบ 1,000 บาท แต่เวลาฝากจนครบกำหนดก็ถอนออกมาได้ไม่เต็มพ้น เพราะต้องเสียค่าบริการในการฝากหรือสร้างวินัยให้พวกเขาตัวเอง และคนจนก็ไม่ได้ออมเพื่อหวังผลในระยะยาวหรือยามชราแก่เกษียณ แต่พวกเขาออมโดยมีวัตถุประสงค์ที่ต้องใช้เงินกับของบางอย่างที่ไม่อาจซื้อในครั้งเดียวได้ ดังนั้นถ้าธนาคารใดสามารถสร้างบัญชีการออมแบบมีเป้าหมายก็จะสามารถเข้าถึงเงินของคนจนมากมายที่อยากออมแต่ไม่มีใครมองได้สบายเลยทีเดียว

2.9 คนจนมักเป็นผู้ประกอบการ เพราะความหรือเพราะไร้โอกาสเข้าถึงงานดี ๆ

เรามักเห็นว่าคนจนมักออกมาทำโน่นนี่นั่นด้วยตัวเองอยู่เป็นประจำ[2] บ้างก็เปิดร้านของชำ บ้างก็ปลูกผักผลไม้ บ้างก็ขายลูกชิ้นทอด ทำให้เรามักเห็นภาพว่าคนจนคือคนเก่งที่มาพร้อมกับจิตวิญญาณของผู้ประกอบการ แต่ในความเป็นจริงแล้วคนจนจำนวนไม่น้อยไม่ได้อยากเป็นผู้ประกอบการหรอกครับ แต่เพราะพวกเขาไม่มีโอกาสที่จะเข้าถึงงานดี ๆ ได้แบบคนชนชั้นกลางทั่วไปต่างหาก นั่นก็เลยทำให้พวกเขาต้องดิ้นรนสร้างโอกาสที่จะมีรายได้ของตัวเองเข้ามา เพราะหนังสือเล่มนี้บอกว่าธุรกิจของคนจนนั้นไม่ได้สร้างตำแหน่งงานใดๆ ขึ้นมาเป็นส่วนใหญ่ เท่ากับว่าส่วนใหญ่แล้วเป็นผู้ประกอบการก็เพื่อจะได้มีเงินจ้างตัวเองให้มีรายได้นั่นเองครับ ทำให้แม้จะมีผู้ประกอบการจำนวนมากแต่เศรษฐกิจก็ไม่โต เพราะธุรกิจนั้นเล็กมากเกินไปแถมยังได้เงินน้อย ทำให้ขยายธุรกิจก็ยาก ขาดเงินทุน ขาดทั้งโอกาส สรุปได้ว่าคนจนต้องเป็นผู้ประกอบการเพราะหางานไม่ได้นั่นเอง ดังนั้นรัฐหรือหน่วยงานต่างๆ ต้องสร้างงานดี ๆ ขึ้นมารอบๆ สังคมของคนจน เพราะงานประจำนั้นส่งผลต่อความมั่นคงของจิตใจอย่างมาก เมื่อเรารู้ว่าอย่างไรทุกเดือนก็มีเงินเข้ามามีข้าวกินอิ่มท้อง พวกเขาก็จะกล้าฝันถึงชีวิตที่ดีขึ้นจนมีแนวโน้มจะหลุดพ้นจากความจนได้ไม่ยาก

10. ถ้าการเมืองดีความจนก็จะไม่มีหรือลดลงบทสรุปนี้ไม่ได้เกี่ยวกับการเมืองในบ้านเรา แต่หนังสือเศรษฐศาสตร์ความจนเล่มนี้บอกให้รู้ว่าเงินบริจจาคกว่า 87% นั้นสูญหายไปเพราะการ โกงกินหรือคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ต่างๆ คุณลองคิดดูซิว่าถ้าคนขับรถบรรทุกติดสินบนเล็กน้อยให้เจ้าหน้าที่เพื่อจะได้สามารถบรรทุกน้ำหนักเกินได้ ถนนหลวงที่สร้างมาด้วยงบหลายพันหรือหมื่นล้านก็จะต้องพังเสียหายเพราะเงินไม่กี่บาทได้ง่ายๆ เลย แถมการ โกงกินเรื่องถนนนั้นก็ยังมีแง่มุมน่าสนใจ ผู้รับเหมาไม่สามารถโกงกินเรื่องระยะทางความยาวได้เพราะมันตรวจสอบได้ง่ายๆ แต่พวกเขาเลือกที่จะไปโกงกินกับความหนาของถนนที่มองไม่เห็น ซึ่งทำให้นานวันเข้าก็ถูกฝนชะล้างจนพังเสียหายง่ายกว่าปกติ คิดๆ ไปก็เหมือนถนนในบ้านเราไม่น้อยเหมือนกันนะครับ ไม่รู้ว่าทั้งบางทั้งจ่ายมาให้บรรทุกเกิน จนกลายเป็นถนนพังเร็วคุณสอง เห็นต้องคอยซ่อมคอยเทหน้าถนนใหม่ทุกปีเป็นประจำ แต่การจะลดการ โกงก็ทำได้ง่ายมากกว่าที่คิด แค่ทำให้งบประมาณที่ถูกส่งมอบหรือเงิน

บริจาคที่ได้รับไปนั้นโปร่งใส ด้วยการออกประกาศทางหนังสือพิมพ์ทำให้ตรวจสอบได้ง่าย เมื่อคนเห็นแล้วว่ามีเงินเข้ามาเท่าไร พอตอนตรวจสอบกลับไม่ตรงตามที่ประกาศไว้ ผลคือก็ไม่มีใครกล้าโกง เพราะถ้าโกงก็เท่ากับว่าโกงเห็นๆ เลยทีเดียว จะโกงได้ต้องไม่เห็น ต้องหมั่นทำให้เห็นนะครับจะได้ไม่กล้าโกง

2.10 บทสรุปส่งท้ายของหนังสือเศรษฐศาสตร์ความจนเล่มนี้

เพราะคนจนจึงไม่มีใครอยากเข้ามาดูแลเอาใจใส่[2] ทำให้คนจนมีเรื่องและปัญหามากมายที่ต้องจัดการแก้ไขด้วยตัวเองตลอดเวลา ผิดกับคนที่มีเงินมักจะมีตัวช่วยในการตัดสินใจดีๆ ออกมาปกป้องมากมาย ทำให้คนรวยสามารถตัดสินใจและเข้าถึงทางเลือกที่ดีได้ง่ายกว่าคนจนอย่างมาก ทั้งที่คนจนต่างหากที่ต้องการการปกป้องดูแลและชี้แนะเพื่อให้พวกเขาหลุดพ้นจากความยากจนมากขึ้น คนจนทั้งขาดโอกาสในการเข้าถึงงานที่ดี ทำให้ไม่เห็นว่าเป็นไปได้ที่จะช่วยอะไรชีวิตได้ การเข้าถึงการดูแลสุขภาพที่ดีก็ไม่ได้รับการเอาใจใส่ แถมการเข้าถึงน้ำสะอาดก็ยากส่งผลให้สุขภาพคนจนแย่แถมต้องเสียเงินกับหมออยู่ตลอดเวลา อีกทั้งความรู้ต่อการกินก็ไม่ได้สู้กับคนรวย ทำให้พวกเขามีรายได้มากขึ้นก็ไม่ได้เอาเงินไปใช้กับอาหารที่ดีต่อสุขภาพและการทำงานจริงๆ แต่เอาเงินไปลงกับอาหารที่มีรสชาติดีขึ้นเสียมากกว่า ทั้งหมดนี้จึงเป็นกับดักของความจนที่ทำให้เข้าใจว่าทำไมลงทุนลงแรงไปเท่าไรก็ไม่หมดไปจากโลกเสียที เพราะถ้าเราแก้ปัญหาโดยไม่เข้าใจปัญหา ก็เท่ากับว่าเราไม่ได้ทำให้ปัญหาดีขึ้น ดีไม่ได้อาจแย่ขึ้นอีกด้วย สุดท้ายหนังสือเล่มนี้สนับสนุนการแปลโดยบริษัทเงินดีดี บริษัทที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจดีที่จะช่วยคนไทยในประเทศไทย ให้สามารถลืมตาอ้าปากได้ จึงอยากให้คนไทยที่มีความรู้ดีและเลือกอ่านหนังสือดีๆ ได้เข้าถึงโลกของคนจนที่แท้จริง เพื่อว่าเราจะช่วยกันแก้จนให้ลดลงจากประเทศไทยกันได้มากกว่านี้

3. ข้อมูลทางด้านพื้นที่ตโรคสาเก,คลองหลอด

ภาพที่ 2 ที่มา <https://thematter.co/social/photo-essay-sexworker-khonglod/129947> เข้าถึงวันที่ 9 กันยายน 2565

สำนักข่าว The MATTER ได้รายงานเกี่ยวกับพื้นที่ตโรคสาเกไว้ดังต่อไปนี้[3] ลัดเลาะคลองหลอด สู่ตโรคสาเก สืบหาเหตุผลและความฝันของ Sex worker ในสังคมไทย สิทธิและปัญหาของผู้ค้าบริการทางเพศ เป็นประเด็นที่สังคมกลับมาพูดถึงกันอีกครั้ง คงเคยได้ยินคำที่ฝรั่งที่เรียกเมืองไทยว่าเป็น เมืองหลวงของเซ็กเวิร์กเกอร์ สะท้อนว่าสังคมเรามีเซ็กเวิร์กเกอร์จำนวนมาก ที่บางรายงานชี้ว่ามีมากกว่า 140,000 คน ขณะที่อีกฉบับบอกว่ามีไม่ต่ำกว่า 800,000 คน อย่างไรก็ตามภายใต้ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 คนเหล่านี้ยังอยู่ในพื้นที่ผิดกฎหมาย ไม่ถูกนับเป็นแรงงาน และสูญเสียสิทธิที่ควร ได้รับการคุ้มครองในฐานะแรงงานคนหนึ่ง และด้วยสถานะเช่นนี้ ทำให้บ่อยครั้งที่เธอและเขาถูกบังคับให้จ่ายเงินแทนการถูกจับเข้าเรือนจำ ตโรคสาเกเป็นพื้นที่ประหลาด ในบางซอยของตโรคสาเก มีตรงแรมหรูหราราคาแพง แต่ฝากตรงข้ามเป็นกองขยะพลาสติก ของชาเล้ง หรือในอีกซอยหนึ่งเพื่อนหญิงต่างวัยกำลังเดินผ่านเพลิงหน้าตาประหลาดที่คนเก็บขยะใช้หลบนอน เพื่อมุ่งไปยังจุดประจำการรอคอยลูกค้า หญิงสาวขายบริการในพื้นที่คลองหลอด มีตั้งแต่วัยสาวแรกแย้ม เรื่อยไปจนถึงคนอายุเยอะ ค่าแรงของพวกเธอต่อหนึ่งครั้ง หรือหนึ่งชั่วโมง มีตั้งแต่ 500 บาท 300 บาท จนถึงถูกสุดเพียงบู่ที่หนึ่งมวนส่วนค่าโรงแรมผู้ซื้อต้องเป็นผู้ที่รับผิดชอบ ซึ่งก็มีให้เลือกตั้งแต่โรงแรมติดแอร์อย่างดี ไปจนถึงห้องรูกู๋ในบ้านไม้เก่า ในราคาชั่วโมงละ 50 บาท

ภาพที่ 3 ที่มา <https://thematter.co/social/photo-essay-sexworker-khonglod/129947> เข้าถึง 9 กันยายน 2565

มุมมองหนึ่ง หลายคนตั้งคำถามว่าทำไมคนเราถึงยอมแลกเช็กส์กับเงินจำนวนเพียงไม่กี่ร้อย[3] แต่ในสังคมไทยที่มีปัญหาความเหลื่อมล้ำติดอันดับต้นของโลก ไม่ว่าจะเรื่องระบบการศึกษาที่ไม่ทั่วถึงและขาดคุณภาพความยากจนที่ส่งทอดเป็นมรดก ړ็็็ไปจนถึงค่าแรงขั้นต่ำที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง การค้าบริการทางเพศอาจเป็นเรื่องจริงใจกว่าอาชญากรรมหลายเท่าตัวนัก นอกจากนี้ ปัญหาการว่างงานก็ยังเป็นสิ่งที่ทำลายสังคมไทยอยู่ เพราะหลัง Covid-19 ไม่ว่าจะสำนักไหนก็ล้วนคาดการณ์ไปในทิศทางเดียวกันว่า ต้องอาศัยเวลาไม่น้อยในการกลับมาฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจให้กลับมาเหมือนเดิม

ภาพที่ 4 จ้า อัจฉรา สรวารีที่มา ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

จากการสัมภาษณ์ อัจฉรา สรวารี จากมูลนิธิอิสราชน เป็นคนหนึ่งที่ลงไปคลุกคลีในพื้นที่ตรอกสาเกอยู่สม่ำเสมอ โดยปกติทุกวันอังคารเธอและอิสราชนจะนำอาหาร น้ำหวาน เสื้อผ้า ผ้าห่ม ตลอดจนอุปกรณ์ป้องกันไวรัส Covid-19 อย่างหน้ากากอนามัย และเจลล้างมือลงไปแจกในพื้นที่ และสำหรับกลุ่มที่เป็นผู้ค้าบริการ อิสราชนก็เตรียมมีถุงยาง และเจลล้างมือลงไปแจก พี่จ้ามองว่ากฎหมายปราบปรามการค้าประเวณีฉบับปัจจุบัน ถูกคิดโดยคนที่ไม่เข้าใจผู้ค้าบริการ มันเลยออกมาบิดเบี้ยวไปหมด และยังมีภาพจำว่าผู้ค้าบริการส่วนมากถูกบังคับให้มาทำ ไม่ได้เลือกเองโดยสมัครใจการพูดถึงประเด็นนี้ พี่จ้าบอกว่าต้องเข้าใจก่อนว่าในปัจจุบัน มีทั้งผู้ขายบริการโดยสมัครใจ และต้องมาขายบริการเพราะสภาพทางเศรษฐกิจบังคับ

“ในพื้นที่ตรอกสาเกอาจจะถูกสภาพเศรษฐกิจกดดัน[4] เพราะเป็นพื้นที่ low cost ที่โสเภณีที่แก่แล้ว ออกจากสถานบริการแล้ว มาทำเป็นอิสระของตัวเอง ผู้ขายแฉนี้ก็มีอายุ 40 ไปถึงวัย 80 มีทั้งเป็นแม่บ้าน และต้องหาเลี้ยงตัวเอง เพราะเข้าสู่อาชีพอื่นไม่ได้แล้ว”

แต่ถึงตอนนี้ชอยนั้นก็ปิดไปหมดแล้ว คนขายบริการพอทำงานสักพัก เขามีลูกค้าประจำ เขาก็ออกมาทำอิสระเอง เพราะค่านายหน้าไม่ต้องแบ่งใคร กล่าวต่อว่าก่อนอื่นเราต้องตั้งหลักกันก่อน

ว่าอาชีพผู้ค้าบริการทางเพศก็เป็นอาชีพด้านบริการที่สุจริต ไม่ได้ทำร้ายใคร ใช้ร่างกายและแรงงานของตัวเองและกับค่าตอบแทน ซึ่งถ้าทำแล้วหาเลี้ยงตัวเองได้ ก็ไม่ต้องเบียดเบียนใคร อย่างไรก็ตามก็ดียอมรับว่าปัญหาเชิงโครงสร้างเป็นเรื่องจริง และนโยบายของภาครัฐที่ยังคงวนเวียนอยู่กับการสงเคราะห์คนจน และมองว่าพวกเขาไม่มีศักยภาพในการทำงาน ไม่สามารถแก้ปัญหาฝั่งรากลึกที่เกิดขึ้นได้ หากต้องมุ่งไปแก้ในระดับโครงสร้างสังคมคือ การสร้างสวัสดิการ เธอเข้าใจว่ามันยังอีกไกลนัก กว่ารัฐไทยจะเดินหน้าสู่ความเป็นรัฐสวัสดิการ แต่เธอเชื่อเหมือนที่บอกกับอาสาสมัครของกลุ่มเสมอว่า สิ่งหนึ่งที่ทุกคนเริ่มมีได้คือ ทักษะคิดมองคนเท่ากัน

สังคมไทยในตอนนี้ยังมีปัญหาหลายระดับ โดยเฉพาะปัญหาเฉพาะหน้าที่เห็นในตอนี้ ซึ่งถ้าเราไม่ช่วยเขาเลย มันก็ไม่ได้ อสิรชนจะบอกอาสาว่าต้องไม่ให้เงิน แต่เราแค่แบ่งปัน เช่น ฉันมีผ้าห่ม 2 ผืน แบ่งให้คุณ 1 ผืนเราพยายามแบ่งปันแบบนี้ เพื่อให้เห็นว่าคนเท่ากัน[4]

อัปเดต “คนเร่ร่อน” หรือผู้ใช้ชีวิตในสาธารณะ [4] เคยมีแหล่งอาศัยแควพาทูร์ดสนามหลวง คลองหลอด มากที่สุด นับตั้งแต่ปี 2559 หน่วยงานรัฐกวาดล้างพื้นที่...สนามหลวงและเขตพระนคร รวมถึงหญิงขายบริการ “ใต้ต้นไม้ขาม” ต่างหนีแตกกระเจิงไปคนละทิศละทาง มีบางส่วนต้องย้ายเข้ามาใน “ตรอกสาเกและคลองหลอด” และบางส่วนอาศัยอยู่ตามพื้นที่สถานีรถไฟ BTS สวนสาธารณะ หรือกระจายไปในพื้นที่ จ. สมุทรปราการ สมุทรสาคร พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี สิ่งสำคัญคนเร่ร่อนไม่มีบัตรประชาชน ทำให้ไม่ได้รับสวัสดิการแห่งรัฐ กลายเป็นประชาชนชายขอบ เข้าไม่ถึงสวัสดิการ ในกรณีเจ็บป่วยทั้งกายและทางจิต ก็ยังทำให้ประสบความยากลำบาก อาทิ เขตพระนคร 624 คน เขตปทุมวัน 220 คน เขตสัมพันธวงศ์ 205 คน เขตบางซื่อ 304 คน เขต ราชเทวี 164 คน และเขตคลองเตย 153 คน ใช้ชีวิตในที่สาธารณะ มีทั้ง ..แบบถาวร และแบบหมุนเวียนเร่ร่อนชั่วคราว คุณวิไลวรรณ บอกว่า ในพื้นที่ “ตรอกสาเกและคลองหลอด” ยังคงเป็นแหล่งขายบริการทางเพศ “ฝิ่นขุน” ที่ถูกกวาดล้างออกมาจากสนามหลวง มีการขยายการขายบริการที่มีรูปแบบเปลี่ยนเป็น “การบีบบวดแฝงขายบริการ” มักเจอผู้หญิงปูเสื่อนั่งในความมืด ตามฟุตบอลอให้บริการจำนวนมาก ก่อนหน้านี้เคยพูดคุยกับหญิงขายบริการอายุมากที่สุด คือ อายุ 70 ปี เธอมีสามีรับราชการทหาร หลังสามีเสียชีวิต และลูกเรียนจบปริญญาเอก ก็ได้ขอลาออกมาใช้ชีวิตนอกรบ้าน ต้องการหาเพื่อนในการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ใช่เรื่องเงิน แต่เป็นการเติมเต็มสิ่งที่ขาดหายไป ....เมื่อประมาณ 1 เดือนที่ผ่านมา เครือข่ายอาสาสมัครพบว่าเด็กอายุประมาณ 13 ปี ที่มีแม่แท้ๆเป็นผู้นำมาขายบริการทางเพศ รวมถึงมีพี่น้อง 3 คน อายุระหว่าง 13-15 ปี ก็เข้ามาขายตัวด้วยเช่นกัน เพราะหาเงินง่าย จนทำให้ไม่เรียนหนังสือ..หันมายึดอาชีพขายบริการถาวร

ผู้ชายที่เข้ามาซื้อบริการในพื้นที่ตรอกสกปรก คลองไหลคด ส่วนใหญ่เป็นบุคคลทั่วไป กลุ่มผู้ใช้แรงงาน หรือกลุ่มคนมีรายได้น้อย เพราะหญิงขายบริการที่นี้ราคาถูก คนต้องการซื้อมีเงินเพียง 500 บาท ก็สามารถซื้อกันได้ โดยเฉพาะช่วงเดือน ก.ย.ของทุกปี ในช่วงเกษียณราชการ พบว่ามีลูกค้าใช้บริการมากที่สุด ทำให้หญิงขายบริการรับแขก 2-3 ครั้งต่อคืนมีรายได้เฉลี่ยวันละ 1,000-1,500 บาท เพราะเขาไม่มีทางเลือกมากนัก ไทยแลนด์ 4.0 ยุคสังคมนิยม..ปัจจุบันมีการซื้อๆขายๆ ผ่าน โซเชียลมีเดีย มากขึ้น เพราะคนขายบริการอิสระ มีหญิงสาวให้เลือกระดับพรีเมียมการันตีคุณภาพ บทบาท มูลนิธิสตรีชน เข้ามาช่วยเหลือหญิงขายบริการ โดยเฉพาะคนเร่ร่อน เพื่อประดับประดาให้มีชีวิตอยู่ได้ในสังคม มีการแจกอาหารในทุกวันอังคาร เพื่อเป็น สื่อกลางประสานการช่วยเหลือด้านต่างๆ ด้วย เช่น บางคนไม่มีบัตรประชาชน ต้องการกลับบ้าน ก็ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ปัญหา คนเร่ร่อน และ หญิงขายบริการ ถูกข่มขู่ได้พรมมานาน..รอการแก้ไขอย่างจริงจังและจริงจัง ที่ทุกคนหวังกลับมาอยู่ในสังคม..ได้ชีวิตใหม่ที่ดีมีความสุขในบ้านปลายชีวิต

4. ข้อมูลทางภาพยนตร์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 5 ที่มา <https://www.thepeople.co/read/10873> สืบค้นวันที่ วันที่ 11 กันยายน 2565

ปรากฏการณ์ Parasite

ฉัตรวิ เสนธศักดิ์ได้สรุปไว้ดังนี้ “Parasite ชนชั้นปรสิต” หนังกาฬิได้เจ้าของรางวัลปาล์มทองคำจากเทศกาลหนังเมืองคานส์ได้เข้าฉายในไทย[5] นอกเหนือจากความสุขสิ่งที่ทำให้หนังเรื่องนี้ได้รับการพูดถึงและเขียนอย่างมากก็คือประเด็นที่อยู่ในหนังอย่าง ความเหลื่อมล้ำ

ระหว่างชนชั้น ซึ่งนับวันก็ยิ่งขยายช่องว่างและยากที่แก้ไข มันเป็นประเด็นที่มีความร่วมสมัย มีพลัง เป็นสากล ผู้ชมส่วนใหญ่รู้สึกมีส่วนร่วม ทำให้ถึงแม้มันจะเป็นหนังเกาหลี แต่ผู้ชมในไทยก็เก็ตและอินไปกับหนังได้ไม่ยาก ด้วยประเด็นดังกล่าวทำให้ parasite เหมาะแก่การควบคู่กับหนังเกาหลี เรื่อง burning หนังญี่ปุ่นเรื่อง Shoplifters, หนังอเมริกาเรื่อง The Florida Project และ Us ซึ่งหนังเหล่านี้ได้ แสดงให้เห็นว่าประเด็นเรื่องความแตกต่างทางชนชั้นกำลังได้รับความสนใจจากคนทำหนังยุคนี้จากทุกมุมโลก และเชื่อต่อไปเราจะได้ดูหนังที่พูดถึงเรื่องนี้ก็อีกเรื่อย ๆ ตัวเองของ Parasite ได้แก่ ครอบครัวคิม ซึ่งประกอบไปด้วยสมาชิก 4 คนอย่างพ่อ แม่ ลูกชาย ลูกสาว พวกเขาอาศัยอยู่ในตึกแถวซอมซ่อ ตกงาน ลูกทั้งสองคนเรียนไม่จบ ถึงแตก ต้องหาเลี้ยงชีพด้วยการรับจ้างพับกล่องพิซซ่า ชีวิตของพวกเขาเปลี่ยนไปเมื่อลูกชายบ้านคิมได้งานเป็นคิวเตอร์ภาษาอังกฤษ โดยเขาแอบอ้างว่าเป็นครูสอนศิลปะบ่าบัจบนอกซึ่งรับหน้าที่สอนลูกชายบ้านพัก ตามมาด้วยพ่อที่มาเป็นคนขับรถ และแม่ที่มาเป็นแม่บ้าน ซึ่งทั้งสี่คนต้องทำเป็นไม่รู้จักกัน แต่แผนการที่ดูจะราบรื่นกลับลงเอยด้วยความผิดพลาดและรุนแรง หากวัดจากมาตรฐานศีลธรรมทั่วไป ครอบครัวคิมถือว่าสอบตกเนื่องจากพวกเขาปลอมแปลงเอกสารและปิดบังตัวตนที่แท้จริงเพื่อให้ได้งาน นอกจากนั้นยังใช้วิธีสกปรกในการทำให้คนขับรถและแม่บ้านคนเก่าถูกไล่ออก แต่ผู้ชมก็ไม่อาจมองว่าพวกเขาเป็นผู้ร้ายหรือคนชั่วแบบเต็มตัว เพราะมันถือเป็นหนทางเอาตัวรอด แบบทางลัด ในสภาวะสังคมที่ปิดกั้น โอกาสคนอย่างพวกเขา

5. The MOMENTUM ได้ให้คำอธิบายกับเรื่อง Parasite ไว้ดังนี้

ความอึดอัดขั้นสุดทำให้คนจนต้องเคลื่อนไหว และการพยายามปฏิบัติของคนจนใน Parasite ก็ไม่ได้ถูกนำเสนอแบบฮีโร่ พวกเขามาในแบบของพวกจี้โกง ที่หวังจะเลื่อนชนชั้นทางสังคม เมื่อไม่ได้โดยทางตรง ก็หวังทางลัด เมื่อคนที่หวังแบ่งกินผลประโยชน์จากคนรวยไม่ได้มีคนเดียว เรื่องจึงน่าสนใจขึ้นอีกที่มันได้กลายเป็นการทำหั่นกันเองของคนจน และทุกคนก็ได้รับผลกระทบจากการต่อสู้นี้ครอบครัวคนรวยไม่ได้เป็นศัตรูของคนจนโดยตรง แต่เป็นตัวเปรียบเทียบให้คนจนได้เห็นชีวิตของพวกเขาห่างไกลกันมากแค่ไหน และโลกนี้ไม่ยุติธรรมขนาดไหน ทั้งสองครอบครัวต่างถูกออกแบบให้เป็นคู่ตรงข้ามของกันและกันชัดเจนที่สุดคงเป็น แม่บ้าน ของแต่ละบ้านและเมื่อการเข้ามาอยู่ของคนจนนั้นแนบเนียน ไม่มีร่องรอยให้สงสัย การประทุแตกของเรื่องจึงเกิดขึ้นอย่างฉับพลันและชวนช็อกที่สุด ครอบครัวปาร์กที่ไม่เคยรู้อะไรมาก่อนเลย เมื่อถึงวันเกิดเหตุทุกอย่างกลับระเบิดแรง หลังจากวันนั้นพวกเขาที่เหลือคงได้แต่ถามตัวเองว่าทำไม หรือตัวเองทำผิดอะไรจึงต้องมาเจอเรื่องแบบนี้ และหากพวกเขาโกรธควรจะโกรธใครก่อนดี

บทความเปิดเผยเนื้อหาสำคัญของเรื่อง

Parasite คือผลงานเรื่องล่าสุดของบองจุนโฮ (Bong Joon-ho) ผู้กำกับชื่อดังชาวเกาหลีใต้ และกลายเป็นภาพยนตร์เกาหลีเรื่องแรกที่คว้ารางวัลปาล์มทองคำในเทศกาลหนังเมืองคานส์ [6] บองจุนโฮเป็นกำกับที่ปักหมุดเล่าเรื่องความเหลื่อมล้ำอย่างชัดเจนตลอดมา หนังสั้นหลายเรื่องของเขาว่าด้วยการประทุเดือดของชนชั้นที่ถูกกดทับ และหลายครั้งหนังก็ไม่ได้วิพากษ์ทุนนิยมในแบบที่เรา มักจะเห็นคู่ตรงข้ามเป็นคนรวยที่ชั่ว-คนจนที่ดี แต่หนังของเขายังพาไปถึงความเป็นมนุษย์ที่บิดเบี้ยวท่ามกลางโชคชะตาที่เอาแต่เล่นตลกในโลกทุนนิยม และการต่อสู้ที่บางครั้งก็ไร้ความหมาย อย่าง Mother 2009 ที่เล่าเรื่องแม่ผู้พยายามต่อสู้เพื่อลูกชายปัญญาอ่อนที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นฆาตกร การต่อสู้ของเธอห้าวหาญ ทำทนาย แต่ทนายที่สุดแล้วเรื่องกลับเป็นหนังอีกม้วน ตอนจบของเรื่องจึงเลวร้ายกว่าที่ใครจะคาดคิด ซึ่งหากถามว่าเรื่องนี้ใครเป็นคนผิด คงไม่มีใครตอบได้เต็มปาก และ Parasite ก็เช่นกัน หนังสั้นสะท้อนให้เห็นถึงความเลวร้ายของระบบทุนนิยมว่ามันทำให้มนุษย์ในสังคมบิดเบี้ยวไปได้มากแค่ไหน และในที่สุดทุกคนก็ได้รับผลกระทบจากความบิดเบี้ยวเหล่านั้นไม่ว่าจะรวยหรือจนก็ตาม เหมือนร่างกายที่มีปรสิต นานวันเข้าปรสิตสะสมมากขึ้น ร่างนั้นก็ต้องเจ็บป่วย และบางทีปรสิตนั้นอาจไม่ใช่เหล่าคนจนที่มีคนรวยเป็นโฮสต์ แต่ร่างโฮสต์นั้นคือประเทศหนึ่ง ๆ ที่มีผลผลิตอย่างหนึ่งของระบบทุนนิยมกำลังซ่อน ไซอยู่

ภาพที่ 6 ที่มา <https://themomentum.co/parasite-bong-joon-ho/> เข้าถึงวันที่ 11 กันยายน 2565

อันที่จริงควาหวังจะเลื่อนชนชั้นของพวกเขามีอยู่ตั้งแต่ก่อนเจอครอบครัวปาร์ก เราจะได้เห็นว่าคิว ลูกชายคนโตของบ้าน เรียนเก่งระดับที่เป็นครูสอนพิเศษภาษาอังกฤษบนคนรวยได้ และที่

เพื่อนของเขาบอกตอนต้นเรื่อง เขาเก่งกว่าพวกเด็กมหาวิทยาลัยหลายคนด้วยซ้ำ แต่ก็ถูกกลับเลือกที่จะรอสอบที่เดิมไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะติดมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุด เพราะนั่นหมายถึงการเลื่อนชั้นแบบก้าวกระโดดรองจากการไปเรียนต่างประเทศ เขาก็รับคว้าโอกาสนั้นแทนที่จะอยู่รับเงินครอบครัวปาร์กต่อ ครอบครัวคนรวยจึงไม่ได้เป็นศัตรูของคนจนโดยตรง แต่กลายเป็นตัวเปรียบเทียบให้คนจนได้เห็นว่าคุณภาพชีวิตของพวกเขาห่างไกลกันมากแค่ไหน และโลกใบนี้ไม่ยุติธรรมขนาดไหน ทั้งสองครอบครัวต่างถูกออกแบบให้เป็นคู่ตรงข้ามของกันและกัน ชัดเจนที่สุดของเป็น แม่บ้าน ที่ฝ่ายหนึ่งก็จัดจ้างงานแก่พิชสงรอบตัว ส่วนอีกฝ่ายแม่บ้านคนจนก็กลายเป็นประโยชน์ที่จิตใจใครหลายคน ” คนรายนี้นิสัยดี เพราะไม่มีอะไรให้กังวลใจ “ ใช่ เมื่อพวกเขาไม่ได้ขาดอะไร ก็ไม่จำเป็นต้องไปแย่งชิงอะไรกับใคร และขณะที่คนรวยเป็นกังวลกับความดิศดเกินเหตุของลูก หรือไม่กี่ลูกจ้างที่ไม่เพอร์เฟกต์ แต่คนจนต้องเป็นกังวลกับทุกสิ่ง และพวกเขาก็ต้องดิ้นรน

ภาพที่ 7 ที่มา <https://themomentum.co/parasite-bong-joon-ho/> เข้าถึงวันที่ 11 กันยายน 2565

สำหรับผู้เขียนแล้ว การออกแบบตัวละครคนรวยในเรื่องนี้ถือว่าทำได้น่าสนุก หนึ่งไม่ได้กล่าวโทษคนรวยว่าชั่วร้าย แต่ก็ไม่ได้ทำให้พวกเขาดูดีขนาดนั้น คนรวยดูสวยหล่อสบายตา โลก

สถาปัตยกรรม ไม่ต้องวางแผนอะไรมากชีวิตก็ดีพร้อมขณะเดียวกันฝ่ายเมียก็ไร้เดียงสากินเหตุ ฝ่ายตัวก็ปิดบังความหึงหวง โสไม้มิดเอาเสียเลย หรือคุณสถาปนิกผู้ทรงเกียรติ ที่ออกแบบบ้านหลังนี้เอาไว้ ก็ยังแอบสร้างห้องใต้ดินสำหรับหลบภัยสงครามหรือเอาไว้หลบเมื่อเจ้าหนีมาตาม เราเห็นความแตกต่างลิบลับระหว่างดีไซน์ของบ้านบนดินกับห้องใต้ดิน แม้จะเป็นบ้านหลังเดียวกัน ว่าห้องใต้ดินข้างล่างนั้นไม่ได้ถูกออกแบบโดยอิงสุนทรียะใด ๆ คล้ายว่าพวกเขาเองหากไร้เงินเสียอย่าง ก็เหมาะสมแก่กับห้องใต้ดินมืด ๆ ที่อ ๆ ข้างล่างนั้นแหละ และเงินเท่านั้นที่จะหยิบยื่นโอกาสในการนั่งเสพงานดีไซน์และสุนทรียะบนตัวบ้านได้ หรือไม่ก็ต้องอยู่อย่างปรสิตข้างใต้เพื่อจะแอบขึ้นมาลิ้มลองความเป็นสุนทรีย์บ้างครั้งคราว

Parasite ฉายภาพสังคมเกาหลีใต้ที่ระบบทุนนิยมและความเหลื่อมล้ำได้ฝังรากลึกจนยากจะบอกวาทังหมดที่เกิดขึ้นเป็นความรับผิดชอบของใครกันแน่ มันอาจจะเริ่มมาตั้งแต่ สมัยโซซอน สมัยสงครามโลก และกลืนกินประเทศมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งนั่นยิ่งทำให้ความโกรธแค้นของผู้คนยิ่งแคว้งคว้างเปล่า เราควรจะโกรธใครดี นักการเมืองสักคนไปหมอนายทุนสักคนหรือเปล่า หรือพวกคนจนน้อยฉลาดที่เอาแต่อ้างความจนมาเอาเปรียบคนอื่น มันคงน่าโกรธยิ่งกว่าเมื่อเราไม่อาจรู้ว่าควรเอาความโกรธไปลงที่ใครนี้ไปหมด เราอาจโกรธระบบ แต่ถามว่าจะโค่นล้มมันลงอย่างไร เราก็ตอบไม่ได้ ดีไม่ดีก็คงจบลงที่การศิโรราบต่อทุนนิยมเหมือนที่ลิ่วฝิ่นจะทำ

ความโกรธแค้นซ่อนอยู่ในทุกอณูของหนังโดยเฉพาะช่วงท้ายเรื่อง[6] ซึ่งสิ่งนี้เองที่อาจเป็นปริศนาสำหรับประเทศเกาหลีใต้ ดูจบแล้วก็ทำให้นึกถึงบทสัมภาษณ์ของผู้กำกับสารคดีชาวเกาหลี ของยูเนสอก ที่บอกว่าเขาทำสารคดีที่เล่าถึงความไม่ยุติธรรมของโทษประหารเพราะเขาโกรธขณะที่คนไทยโกรธไม่พอ เราโกรธกันอย่างมากก็โพสต์คำในโซเชียลมีเดีย เราโกรธกันอยู่ในวงแคบ ๆ โกรธกันเป็นวาระ แต่มันยังไม่มากพอที่จะระเบิดออกมาแรง ๆ

ยังไม่ต้องพูดถึงภาวะเผด็จการเรื้อรังหรือข้อกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมทั้งหลาย ว่ากันที่เรื่องความเหลื่อมล้ำเรื่องเดียวก่อน เราคนไทยยังต้องไปอินนักหนาเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำที่มาจากความโกรธของคนเกาหลีใต้ ทั้งที่จริงแล้วเกาหลีใต้ไม่ใช่ประเทศที่ความเหลื่อมล้ำสูงที่สุดในโลก

6. ข้อมูลภาคสนาม

จากข้อมูลดังกล่าว ข้าพเจ้าได้ลงพื้นที่ไปสัมภาษณ์ และสังเกตการณ์ในพื้นที่บริเวณชุมชนตรอกสาเก ข้าพเจ้าได้พบผู้คนที่หลากหลายข้าพเจ้าได้ลงไปสัมภาษณ์ 6 ตัวอย่างที่คิดว่าเป็นตัวอย่างที่เห็นได้ชัด เช่น พี่ , ทาทาในวัย 41ปีเป็น LGBTQ Sex Worker , พี่แดง อายุ 56 ปี อดีตคนที่เข้าออกจากเรือนจำมากกว่าครึ่งชีวิต , ลุงตุล อายุไม่ชัดเจน เป็นคนไร้บ้านเร่ร่อนเก็บขยะขายเพื่อเลี้ยงชีพ , พี่จะเอ้สาวใหญ่ อาชีพหมอนวดอิสระอยู่ในพื้นที่บริเวณที่มีคนค้าบริการ , คุณยาย บัวผันอายุ 74ปี

อาชีพ Sex Worker , และพี่จำ นางอัจฉรา สรวารี เลขานุการมูลนิธิอิสรชน บุคคลที่ได้ถูกสัมภาษณ์นี้ ข้าพเจ้าได้เก็บข้อมูลเป็นภาพถ่ายและบันทึกเสียงไว้เป็นสิ่งที่ยืนยันว่าเรื่องราวของแต่ละท่านนั้นมีอยู่จริง แต่ละท่านที่ข้าพเจ้าได้ไปสำรวจนั้นมีความเสี่ยงเพราะอยู่ในช่วงระหว่างเกิดโรคระบาด Covid -19 แล้วใช้ระยะเวลาานพอสมควรกว่าจะได้ข้อมูลเหล่านั้นมาต้องลงพื้นที่อยู่เป็นประจำ ตลอดระยะเวลาเกือบ 3-9 เดือน โดยประมาณ

ศิริ นิลพฤกษ์ “ทาทา” ,ตัวแทนในกลุ่ม LGBTQ ที่มีความสัมพันธ์กับพื้นที่ตรอกสาเก

ภาพที่ 8ศิริ นิลพฤกษ์ ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ทาทา ศิริ นิลพฤกษ์ หรือ ผู้ขายบริการทางเพศที่สวมใส่หลายหน้ากาก ทั้งรับจ๊อบผู้ค้าบริการทางเพศที่อยู่ในวงการมากกว่า 30 ปี ตลอดจนในฐานะเอ็นจีโอผู้ทำงานมาหลากหลายสาขา ทั้งในด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนถึงสิทธิมนุษยชน เธอคิดเห็นอย่างไรต่อมายาคติต่างๆ เหล่านี้ มองสถานการณ์ผู้ค้าบริการในไทยทุกวันนี้เป็นอย่างไรบ้าง และไม่มีสิ่งไหนที่ยังอยากพูดถึงในวงกว้าง ตอนที่เราไปเรียนที่ อินเดีย ได้รับความชื่นชมมาก เคยใช้ความสอดคองของตัวเองในการหาเงินและสนุกไปพร้อมกัน ตอนที่กลับมาเมืองไทยกลับมาเรียนการท่องเที่ยวและการโรงแรม แล้วสมัยนั้น

มันมีโปรแกรมเซท แบบไม่เห็นหน้ากัน ก็เลยลองดูตอนนั้น ไม่มีแลกรูปด้วย ตอนนั้นมันก็วัดใจทั้งเราและเขาพอสมควร เพราะเราก็ไม่รู้ว่าจะไปถึงเขาจะฟังพอใจเราไหม หรือว่าเราจะฟังพอใจเขาไหม ถ้าเป็นคนแก่เลยเราก็ไม่ไหวเหมือนกัน ครั้งแรกเขาก็เป็นรองอาจารย์โรงเรียนหนึ่ง ก็คบหากัน พูดคุยกัน ไปมาหาสู่กันเวลาจะมีอะไรก็นัดไปกินข้าวเสร็จก็ไปโรงแรมกัน เสร็จแล้วก็ลองดูกับคนอื่นว่าจะได้เรตราคานี้เหมือนกันไหม คือตอนนั้น ได้ค่ารถ 1,000 บาท ค่าแรงอีก 2,000 รวมก็เป็น 3,000 บาท หมายถึงว่าตอนนั้นขายในเรตราคา 3,000บาท/คืน ไม่ทั้งคืนด้วย เพราะว่าตอนนั้นเรานักศึกษาด้วย ก็มีข้ออ้างว่าเดี๋ยวยุ้งนี้ไม่มีเรียน ไม่ใช่เป็นการขายตัวแบบเต็มเวลา พอเราเรียนจบมหาวิทยาลัย และเลิกกับแฟนตอนอายุ 25 ปี ชีวิตมันก็เปลี่ยนอีกรอบหนึ่งเพราะเราตัดสินใจเป็นอาสาสมัครในมูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทยที่ทำงานร่วมกับ WWF แล้วก็เลยได้เข้าไปทำงานเรื่องช้างป่ามารุกพื้นที่การเกษตรในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ช่วงนั้นก็ไม่ได้ขายเลย เพราะป่าเป็นพื้นที่แปลกของของตัด ตัดมาทำอะไรในป่า แล้วถ้าตัดมาแล้วจะทำอะไรได้บ้างเราก็พยายามมาก บอกกับตัวเองว่ากูต้องทำได้สิวะ ทำไมจะทำไม่ได้ เลยพยายามทำอยู่ประมาณ 3-4ปี ซึ่งเป็นช่วงที่ได้ทำการสายวิชาการมากขึ้น ช่วยเพื่อนทำงานวิจัย เริ่มทำโครงการทำค่าย อยู่จนเข้าอุทยานทั่วประเทศไทยได้ฟรี พอเราอยู่ป่าจนอึดตัว ประมาณอายุ 30 ปี เราก็ออกมาอยู่บ้านสักพักแล้วก็มีเพื่อนชวนไปทำร้านอาหารที่สมุย พอไปอยู่นั้นก็มีแอบขายกับเพื่อนของเพื่อนบ้าง แบบไม่ได้จริงจัง แค่ออบบ้างเถอะเป็นค่าเหล้าก็ได้ หลังจากนั้นคือเราเปลี่ยนจากการขายตัวที่ได้เงิน เป็นการขายตัวแลกกับเหล่าแลกกับความสนุก หลังจากนั้นพอปี 2557 ก็ได้เจอพื้นที่ (นที สรวารี - อดีตเลขาธิการมูลนิธิสตรีชน ปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว) เขาก็ดึงมาช่วยกลุ่มสตรีชนเป็นครั้งคราว จนเริ่มลงพื้นที่มากขึ้นเรื่อย ๆ เดียวไปค่ายเยาวชน ค่ายนั้นค่ายนี้ ก็กลับมาทำเรื่องสิทธิคนเร่ร่อน สิทธิเด็ก สิทธิ sex worker อะไรหลายอย่าง เริ่มเข้ามาเรื่อย ๆ [7] “ในฐานะนักสิทธิมนุษยชน ที่เป็น sex worker ด้วย มองนิยามของ sex worker ว่าคืออะไร

ในนิยามของเรา Sex worker คือนักจิตวิทยาที่คิดคนหนึ่ง ที่ช่วยผ่อนคลาย ผ่อนปรน ช่วยคลายความรู้สึกบางอย่างของคนที่มาหาเรา บางครั้งก็ไม่จำเป็นต้องมีเซ็กส์ บางอารมณ์ก็แค่ไปนอนกอด ไปพูดคุยไปนั่งกินเบียร์เฉยๆ ก็ได้ ทุกวันนี้ สังคมเราทำเหมือนเซ็กส์เป็นเรื่องน่าอายและห้าน พูดถึงในที่สว่าง มองอย่างไรบ้าง การทำให้เรื่องเซ็กส์เป็นเรื่องที่น่าอาย พูดไม่ได้ในที่สาธารณะ มันทำให้ผู้ชายที่ไปซื้อถุงยางอีกอีกที่จะบอกขนาดของตัวเองกับหมอบ ทำให้เกิดความคิดว่าไม่ใหญ่แล้วผู้หญิงไม่ชอบ เลยต้องไปตัดแปลงอวัยวะเพศ หรือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เอง มันก็สืบเนื่องมาจากสังคมที่ปิดปากเราอยู่แบบนี้ “คุณมองว่าอย่างไร ที่หลายคนพูดว่าคนที่ เป็น sex worker เพราะสภาพเศรษฐกิจบีบบังคับ “ เรื่องราวเหล่านี้มันอยู่ที่ตัวบุคคล โสเภณีร้อยคนมันก็ไม่ได้

เหมือนกันหมดหรอก มีหลายคนด้วยซ้ำพร้อมใจมาเป็นเอง แต่บางส่วนโอเค ฉันจนแล้วเห็นเพื่อนขายบริการแล้วได้เงิน เลยอยากย้ายไปอยู่พัทยา อยากไปนวดที่เกาหลี หรือดูไบ มันก็จะมีการตาม ๆ กันไป ส่วนหนึ่งหลายคนทำงานแล้วหวังว่าจะได้เจอความรัก ได้เจอคนดีๆ แล้วคนนั้นจะสามารถมาดูแลทั้งตัวเราและครอบครัวได้ มันเลยคล้ายเกิดเป็นค่านิยมว่า มึงต้องขายตัวเพื่อได้ฝรั่งทำงานองนี่ “อาชีพ sex worker ทำให้เจอคนหลากหลายทั้งนิสัยและสัญชาติ เคยเจออะไรที่ทำให้ตกใจที่สุดไหม” มีครั้งหนึ่งที่ลูกค้าเป็นกลุ่มยาสูบ และตามธรรมเนียมแก๊งค์ มันก็จะให้เลือกตามระบบอาวุโสของแก๊งค์ และที่นี้รุ่นน้องสุดก็ต้องมาเอาเราออกไปข้างนอก แต่เขาไม่ยอม เนื่องจากว่าเราเป็นโองาม่า (กระเทย) และเขาอายุ เลยกลายเป็นว่าเขาถูกระทืบต่อหน้าเรา เราก็ตกใจแล้วบอกเขา Stop เขาก็บอกคุณอย่ามายุ่ง มันเป็นเรื่องของแก๊งค์ เพราะถ้าหัวหน้าสั่งลูกน้องมีสิทธิ์อย่างเดียวคือต้องทำตาม “ถ้าตอนนี้เสียงของคุณสามารถไปถึงทั้งสังคมได้ อยากจะพูดอะไรกับพวกเขา[7]” สังคมต้องหยุดตัดสินจิตพูดคำว่าสังคมเปิดกว้าง ต้องลองมาดูกฎหมายแต่ละข้อกันก่อนว่ามันครอบคลุมกับทุกคนหรือยัง มันถึงกลุ่มคนชายขอบ กลุ่ม sex worker หรือกลุ่มอื่นหรือยัง ถ้ายังอย่างเพิ่งพูดว่าสังคมเปิดกว้าง

จำ อัจฉรา สรวารี ผู้สานเจตนารมณ์เพื่อคนยากไร้สู่เป้าหมายผลักดันนโยบายเพื่อสังคม

ภาพที่ 9 จำ อัจฉรา สรวารี ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

“ อิศรชน ” คือมูลนิธิหนึ่งที่ไม่เพียงดูแลผู้คนที่นอนกินตามทางเท้าหรือในสวนสาธารณะ แต่ยังเข้าไปมีบทบาทในการผลักดันนโยบายสวัสดิการสังคม ที่ทุกคนยกไร้เหล่านี้ ได้รับสิทธิให้มีชีวิตอยู่มีคุณภาพเฉกเช่นเดียวกับประชาชนทั่วไป นที สรวารี คือชายที่เป็นผู้ขับเคลื่อนสำคัญให้ประกาศถึงการมีอยู่ของปัญหาและแก้ไข จบคนต้องจากไปด้วยวัย 48 ปี เมื่อเมษายนปีที่แล้ว หน้าที่ทั้งแม่ที่ดูแลลูกชายเพียงคนเดียวและบริหารมูลนิธิอิสรชน ในฐานะเลขาธิการ ในบริษัท สังคมไทย กลุ่มเคลื่อนไหวทางสังคมที่ผลักดันประเด็นปัญหาให้ถึงผู้มีอำนาจเพื่อพิจารณาให้กลายเป็นมาตรการแก้ไขที่เป็นรูปธรรมและนโยบาย มีโอกาสสำเร็จน้อยมาก ยิ่งปัญหาที่ทั้งผู้มีอำนาจหรือคนส่วนใหญ่ในสังคมไทยมองข้ามทั้งที่อยู่ใกล้ตัวด้วยแล้ว โอกาสสำเร็จยิ่งน้อยลงการตัดสินใจเป็นนักการเมืองเพื่อส่งเสียงให้ประเด็นปัญหาไปถึงสภาจึงเป็นเส้นทางหนึ่งที่อัจฉราเลือกที่จะทำ อัจฉรากล่าวว่า หลังจากพื้นที่ลวงลับไปรับตำแหน่งเป็นเลขาธิการมูลนิธิอิสรชน ทำหน้าที่เหมือนที่พื้นที่ทำ เพราะเราทำมาด้วยกันตลอด 10 ปี ตั้งแต่เรียนจบ เป็นงานของเรา ความสุขของเรา ที่ได้ทำงานกับคน ได้เรียนรู้คน ได้เจอคนและพัฒนาคุณภาพชีวิตคน ที่จริงยังสานต่ออุดมการณ์ด้วย เพราะเราเป็นศิษย์ อ.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ที่เชื่อในแนวความคิดจากครุฑมารดาถึงเชิงตะกอน [7] เราอยากเห็นสวัสดิการที่ทั่วถึงและครอบคลุม อีกบทบาทในตอนนี้คือแม่เลี้ยงเดี่ยว ก็เป็นบทบาทที่ทำ ทายแต่สนุกดีในสังคมที่แม่เลี้ยงเดี่ยวเยอะมากขึ้น เลยทำให้เรารู้ว่า เราอยู่แล้วและแข็งแกร่งด้วยตัวเอง อัจฉราทำงานเป็นนักพัฒนาโครงการดูแลกลุ่มคนเร่ร่อน ผู้ใช้ชีวิตในที่สาธารณะ ซึ่งจากการสำรวจกลุ่มล่าสุดของมูลนิธิอิสรชนพบว่า เพิ่มขึ้น 10% อยู่ที่ 3,993 คน ซึ่งค่อย ๆ เพิ่มขึ้นแม้จะน้อยก็ตาม แต่ในระดับนโยบาย นโยบายต่อคนเร่ร่อนว่า คนเร่ร่อนนั้น สังคมเข้าใจว่าเป็นกลุ่มคนไม่มีบัตรประชาชน แต่คุณไม่ลงมาหาพวกเขา คุณก็มองข้ามคนกลุ่มนี้ เพราะไม่ใช่ฐานเสียงคุณก็จบ แต่ถ้าคุณสามารถก็จบ แต่ถ้าคุณสามารถก็ขึ้นบัตรคนตัวคนให้กับพวกเขา คุณก็ได้ใจ ในประเด็นนี้ เลขาธิการมูลนิธิอิสรชน เห็นว่า นโยบายของผู้บริหารกรุงเทพมหานครชุดใหม่ที่น่า โดย นายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นั้นสะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจปัญหาแต่ก็ต้องยอมรับว่า ด้วยกฎหมายและกลไกข้างในยังเป็นอุปสรรคที่ทำให้ยังลงมือทำเองไม่ได้ทั้งหมด มูลนิธิอิสรชนจึงเสนอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศควรดูแลคนไร้ที่พึ่งได้เพราะไม่ใช่แค่ กรุงเทพมหานคร แต่ท้องถิ่นอื่นก็มีคนไร้ที่พึ่งอยู่ สุดท้าย มูลนิธิอิสรชน ยังมองว่า เรื่องคนเร่ร่อนไร้บ้านเป็นเรื่องใกล้ตัว ทุกคนมีโอกาสเป็นสถานะนี้ได้เนื่องด้วยความไม่มั่นคงในชีวิต โดยเฉพาะในทุกวันนี้ที่สถานการณ์ขาดความมั่นคง จึงทำให้ปัญหาใกล้ตัวเรามาก

“เราไม่ได้ส่งเสริมให้คนมานอนบนถนน แต่เราจะมาบริหารจัดการและสร้างกฎระเบียบให้ทุกคนอยู่ด้วยกันได้...และเราไม่ได้ทำเพื่อคนไร้บ้านข้างถนนเพียงอย่างเดียว แต่เรากำลังสร้างระบบที่เข้าถึงสิทธิได้ และที่สำคัญคือเราอยากให้มองว่าตัวตนของเขาเป็นคนเท่ากัน”

แดง นายสมคิด ทับทิม อายุ 50 ปีหลายๆ จากเด็กสลัมคลองเตยถึง Homeless ตรอกสาเก

ภาพที่ 10 นาย สมคิด ทับทิม ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

นายแดงหรือ “พี่แดง” อายุ 57 ปี นายแดงเล่าว่าก่อนที่จะมาใช้พื้นที่สาธารณะตรงพื้นที่ตอกสาเกข้างริมคลองหลอดนี้ ในวัยเด็กได้เกิดและเติบโตที่สลัม คลองเตย เป็นที่รู้จักกันดีอยู่แล้วว่าชุมชนหรือสลัมคลองเตยนั้นเต็มไปด้วยความแออัดเบียดเสียดของผู้คน “การที่มันมีคนมาอยู่กันแออัด เวลาเกิดปัญหาจึงค่อนข้างชัดเจนแต่ความจริงแล้วถ้าเปรียบเทียบตามอพาร์ทเมนต์หรือตามตึกที่อื่น ๆ ก็มีปัญหาเช่นเดียวกัน แต่ตัวเลขไม่สูง เพราะคนไม่ได้อยู่กันอย่างแออัด” นายแดง จบ

การศึกษาสูงสุด ประถม 3 สาเหตุเกิดมาจากครอบครัวไม่สามารถส่งเสียให้เรียนได้ต่อเนื่องมาก จาก มีลูกหลายคน และสภาพการเงินขัดสน นาย แดงเลยตัดสินใจ เริ่มเข้าสู่วงการมิตรอาชีพ ตั้งแต่ วยเด็ก เริ่มจากขโมยของเล็กๆน้อยนำไปขายและด้วยสังคมแวดล้อมที่อยู่ในพื้นที่คลองเตยจึงทำให้ อยู่ในแวดวงนี้ได้ไม่ยากนัก นาย แดง ดำเนินชีวิตลักษณะนี้ จนกระทั่ง ทำสิ่งผิดกฎหมาย ปล้น จี้ ชิง ทรัพย์ ยาเสพติด จึงทำให้นาย แดงต้องเข้าออก เรือนจำ อยู่อย่างเป็นประจำ นาย แดงกล่าวว่า อาศัย อยู่ในเรือนจำอยู่เป็นสิบๆปี จนกระทั่งชีวิตไม่เหลือใคร หรือแม่กระทั่งผู้ให้กำเนิดได้ตายจากเขาไปหมดแล้ว หลังจากนั้นนาย แดง ได้ออก จากเรือนจำทำให้เขาต้องเร่ร่อน จนในที่สุดชีวิตต้องมาลงหลักปักฐานที่พื้นที่ชุมชนตรอกสาเก นาย แดง อาศัยพื้นที่นี้อยู่มาเป็นสิบๆปีดังนั้น จึงทำให้ใคร หลาบต่อหลายคนรู้จักเขาเป็นอย่างดี พี่แดงได้กล่าวอย่างมั่นใจมั่นใจว่า “ใครๆเข้าก็รู้นี่ทั้งนั้นอะ” พี่แดงได้ลูกชายสุดที่รักอยู่หนึ่งตัว ชื่อ ไอหมี สุนัขพันธุ์ บางแก้ว แสนน่ารักและเป็นกันเอง

ภาพที่ 11 นาย สมคิด ทับทิม ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

พี่แดงประกอบอาชีพเก็บของเก่า ของขายเก่า เช่น เสื้อผ้า ขวดพลาสติก แก้วน้ำ สายไฟ มีด ไฟฉายและอื่นๆ สิบบุหรี่ยัด ชุดที่เป็นภาพจำของใครหลายคนที่ผ่านมาทางนั้นคือ กางเกงมวยต้อง เป็นสีแดงเท่านั้น เพราะตอนที่ได้รับโทษอยู่ภายในเรือนจำหาเงินจากการเป็นนักมวยในคุก ด้วย

ความเป็นนักสู้ของพี่แดง จึงทำให้เวลาพูด เสียงดัง โฟงฟาง นักเลง พี่แดงอยู่ได้ด้วยคนที่มาบริจาคอาหารอยู่เป็นประจำและเงินที่ได้จากการขายของเพียงน้อยนิดดังนั้นสาเหตุที่ข้าพเจ้าสนใจในตัวพี่แดงคือ เป็นภาพสะท้อนให้เห็นของระบบการศึกษา สภาพสังคมความเป็นอยู่ในวัยเด็กที่ไม่มีทางเลือกมากนักจึงมีผลในที่ได้เห็นนะปัจจุบัน

“ข้อมูลของพื้นที่ ชุมชนคลองเตย”[8] ด้วยความเป็นพื้นที่ที่มีปัญหา ทางรัฐจึงพยายามแก้ไขพื้นที่เหล่านี้ วิธีหนึ่งก็ด้วยการเปลี่ยนชื่อเรียก จาก ‘สลัม’ เป็น ‘ชุมชน’ แทน ถ้าพูดถึงชุมชนแออัดในกรุง คลองเตย คงถือเป็นอภิมุมชนแออัดใหญ่โต เก้าแก่ โดยมีที่ตั้งอยู่บนที่ดินของ การท่าเรือแห่งประเทศไทย บริเวณท่าเรือคลองเตยริมแม่น้ำเจ้าพระยามานานกว่า 50 ปี ท่าเรือคลองเตยซึ่งเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งทางน้ำจึงมีความจำเป็นต้องใช้แรงงานคนจำนวนมากในการขนส่งถ่ายสินค้า แรงงานเหล่านี้เองเป็นกลุ่มแรกที่ทำให้เกิดชุมชนคลองเตย เพราะเมื่อไม่มีที่ซุกหัวนอนเหล่าแรงงานทั้งหลายจึงบุกเบิกถิ่นฐานบนที่ดินของ กทม.จนกลายเป็นชุมชนคลองเตยในที่สุด ชีวิตและเสียงจากคลองเตย ภาพของบ้านที่เอาไม้อัด สังกะสี มาปะติดปะต่อให้เป็นพื้นที่ส่วนตัว ปรากฏให้เห็นจนจินตนาการถึงพื้นที่พูดคุยกับชาวคลองเตย ถึงชีวิตที่เป็นไปในปัจจุบันและความเคลื่อนไหวใหม่ที่กำลังสืบเข้ามาในชีวิต ชาวบ้านหลายคนเกิดและใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนคลองเตยมาตลอดชีวิต บางคนอยู่มา 60 ปี บางคนย้ายมาจากต่างจังหวัด ทั้งภาคเหนือ-อีสาน ได้ แต่งงานมีลูก มีหลานจนพวกเขาไม่สามารถพูดภาษาถิ่นของพ่อแม่ได้อีกแล้ว แม้ปัญหาอาชญากรรมและฉกชิงวิ่งแล้วราวจะลดน้อยลงกว่าอดีตมาก แต่ปัญหาในชุมชนคลองเตยที่แทงใจอยู่ไม่คลายคือปัญหาค่าครองชีพที่สูงมากและปัญหาสุขภาพจิตซึ่งกลายเป็นเหมือนภาพลักษณ์ลบๆ ของชุมชนแห่งนี้

พี่ จ๊ะเอ๋ อาชีพ รับนวดอิสระ นวดผ่อนคลาย นวดคลายเส้นทั้งสุขภาพบุรุษและสุขภาพสตรี

ภาพที่ 12 พี่จ๊ะเอ๋ ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ผลกระทบจากการระบาด โควิด-19 เกิดขึ้นเกือบทุกประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยไม่เลือกชนชั้นวรรณะและเพศ จริงอยู่ตัวเลขการมีงานทำและ/หรือว่างงานของแรงงานหญิงในตลาดแรงงานนั้นอาจจะไม่ได้เกิดจากผลกระทบของ โควิด-19 เพียงอย่างเดียวแต่เชื่อว่าการระบาดของโควิด-19 ครั้งนี้เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เศรษฐกิจและตลาดแรงงานของไทยถดถอยอย่างรุนแรง ซึ่งแรงงานหญิงย่อมได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จ๊ะเอ๋ อายุ 46 ประกอบอาชีพรับนวดอิสระที่พื้นที่ตรอกสาเก เธอประกอบอาชีพนี้มามากกว่า 10 ปี ดังนั้นเธอจึงเห็นความเปลี่ยนแปลงทุกอย่างของพื้นที่แห่งนี้ เธอหาเลี้ยงครอบครัวด้วยอาชีพนวดผ่อนคลาย พี่ จ๊ะเอ๋ มีลูกชาย 3 คน โดยคนโตเรียนจบปริญญาตรี ที่ ม.กรุงเทพ ทำงานแล้ว อีกสองคนอาศัยและเรียนอยู่ที่ จังหวัดบ้านเกิดที่ สุพรรณบุรี ในช่วง โควิด-19 ระบาด พี่จ๊ะเอ๋เธอได้รับผลกระทบเหมือนคนที่หาเช่ากินค่าทุกคน สถานที่ทำงานของเธอมักขณะเป็นบ้านไม้สองชั้นแบ่งสันปันส่วนกับเพื่อนคนอื่นในการให้การเป็นลือคๆ ค่าเช่าตกวันละ 120 บาท ถ้าคนภายนอกมองเข้ามาอาชีพนี้ มีความคลุมเครืออยู่ระหว่าง sexworker กับรับนวดผ่อนคลาย เพราะในบางกรณีก็อาศัยการนวดผ่อนคลายเป็นตัวดึงดูดลูกค้าของแต่กับพี่จ๊ะเอ๋ เธอทำอาชีพนี้อย่างภาคภูมิใจถึงแม้เธอจะมีรูปร่างหน้าตาดีถ้าเทียบกับเพื่อนร่วม

อาชีพของเธอที่อยู่ในพื้นที่ตลกตลก การนัดแต่ละครั้ง ราคาอยู่ที่ 120-150 ต่อชั่วโมงบรรดา
สุภาพบุรุษที่มาใช้บริการตั้งแต่สามล้อถึงข้าราชการยศใหญ่เธอเล่าให้ฟังว่าบางรายมีการทาบตาม
เรื่องเกี่ยวกับบริการเรื่องsex แต่เธอก็ปฏิเสธเพราะเธอมีครอบครัวและเธอรักในศักดิ์ศรีของ
ตัวเอง

เหตุผลที่ผมหยิบยกเอามาเป็นกรณีตัวอย่างในเคสนี้เพราะว่า เธอเป็นคนมองโลกในแง่บวก
โดยอาศัยอาชีพที่สุจริตเพื่อหาเลี้ยงชีพ อาจจะรายได้ไม่ดีเท่ากับอาชีพอื่นแต่เธอก็ซื่อสัตย์ต่อตัวเอง
และครอบครัว ดังนั้นผมจึงเห็นว่าในบรรดาผู้หญิงหลายคนในพื้นที่ชุมชนตลกตลกไม่จำเป็นที่
จะต้องประกอบอาชีพ sexworker เสมอไปและสามารถดำรงอยู่ได้โดยไม่คาดหวังว่าจะต้องรอให้
หน่วยงานใดของทางภาครัฐ เธอเองก็เป็นคนหนึ่งที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจของประเทศไทย
และโรคระบาดที่เกิดขึ้น 2 ปีเต็ม

ลุง คุณ อายุ 61ปี อาชีพเก็บขยะ ขวดพลาสติก หนังสือพิมพ์ กระดาษเป็นต้น (มีอาชีพจิต)

ภาพที่ 13ลุง คุณที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพคนผมกระเซอะกระเซิง เนื้อตัวมอมแมมแต่งตัวซอมซ่อ บางรายไม่สวมเสื้อผ้าและรองเท้านั่งเดินพ่นฝุ่นหรือฝุ่นเขี่ยถึงขยะของกินประทังชีวิต ยามค่ำคืนอาศัยหลับนอนอยู่ตามใต้สะพานลอย ป้ายรถเมล์ หรืออาคารระร่ำง คนเมืองอย่างเราๆคงคุ้นเคยชินตากับ คนเร่ร่อนหรือจรจัด คนเหล่านี้มีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นในหัวเมืองหลัก แต่ ในทางกลับกันคนที่ถูกเรียกตัวว่า “คนเร่ร่อน” กลับไม่มีใครอยากเป็น “คนไม่มีบ้าน” พวกเขาอยากมีชีวิตที่ดี ไม่อยากโดนดูถูก ใครเห็นก็รังเกียจ ..เดินหนี กลายเป็นบุคคลอันตรายต่อสังคมรอบข้าง แต่เพราะเขาถูกบีบไม่มีทางเลือก จำใจต้องเป็น

“คนไร้บ้าน” ลุง คุณ อาศัยอยู่พื้นที่แห่งนี้มาร่วมสิบปี ถิ่นกำเนิดเป็นคนจังหวัดสุพรรณบุรี มีพี่น้อง 2 คน ก่อนที่จะมาอยู่ตรงพื้นที่ตรอกสาเก เคยเป็นแรงงานเดินทางไปทั่วทุกที่ตามที่ถูกว่าจ้าง จนในที่สุดมีปัญหาทางครอบครัวจึงออกมาใช้ชีวิตในที่สาธารณะ ประกอบกับลุงคุณ มีสุขภาพร่างกายไม่ค่อยดีนักแขน โกงหักงอ และบวกกับเป็นผู้ป่วยทางจิตเวชจึงเป็นเรื่องยากสำหรับข้าพเจ้าในการสัมภาษณ์และหาข้อมูล ดังนั้นหลายคนเข้าใจว่าคนไร้บ้านเป็นคนจี้เกียจ ไม่มี

งานทำ แต่ความจริง มีจำนวนไม่น้อยที่มีงานทำ เพียงแต่รายได้ไม่มากพอสร้างความมั่นคงในชีวิต เข้าหอพักอาศัย หรือสะสมเงินทองให้เกิดคุณภาพที่ดีได้ ในช่วงกลางวันออกทำงานรับจ้างทั่วไป หรือเก็บขยะขาย ตอนกลางคืนไม่มีที่พักเป็นหลักแหล่ง ต้องอาศัยพื้นที่ตามสาธารณะหลับนอน ชั่วคราว ตามสถานีขนส่ง สถานีรถไฟ เพราะมีความปลอดภัย คนไร้บ้าน มีอาการป่วยทางจิตเวช ส่วนใหญ่เกิดจากความผิดปกติทางสมอง หรือจากปัจจัยจิตทางสังคม ความเครียดต่างๆ รวมถึงกลุ่ม คนติดสุรา ยาเสพติด เข้าไม่ถึงระบบการรักษา จนเป็นผู้ป่วยทางจิตเวช...เดินออกจากบ้าน ไม่รู้ตัวว่าตัวเองเดินไปไหน กลายเป็น คนหาย บางครอบครัวออกตามหา แต่บางครอบครัวก็ไม่ได้ออกตามหา เพราะมีฐานะยากจนไม่สามารถเข้าถึงกระบวนการติดตามคนหาย คนเหล่านี้ต้องการเข้าถึงคุณภาพชีวิตที่ดี แต่ด้วยความเป็นอยู่ของคนไร้บ้าน ไม่มี เอกสารทางราชการระบุตัวตน สถานการณ์เป็น พลเมือง หรือบัตรประชาชน ทำให้ใช้สิทธิหลักประกันสวัสดิการต่างๆไม่ได้ จนเป็นสาเหตุคนไร้บ้านป่วยเสียชีวิตตามที่สาธารณะ 1 เปอร์เซนต์ต่อปี เพราะระบบจัดการภาครัฐก็ไม่ถูกจุดสำคัญ ส่วนกลไกที่มีอยู่ดำเนินการไม่สอดคล้องปัญหาจริง เช่น รัฐลาถมีน โยบายจัดระเบียบคนเร่ร่อนใน กรุงเทพฯ “คนไร้บ้านสะท้อนสังคมจากปัญหาประชาชนเข้าไม่ถึงสิทธิในหลายด้าน ภาครัฐ ควรดูแลเรื่องสวัสดิการความจำเป็นขั้นพื้นฐานเพื่อเป็นหลักประกันคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะเรื่องรายได้ ควรกำหนดทุกคนมีรายได้ไม่ต่ำกว่าเท่าไรต่อเดือน เช่น ต้องมีรายได้เดือน 4 พันบาท เมื่อคนมีรายได้ดี คนเร่ร่อน ...คนไร้บ้านก็จะลดลง”[8]

ยาย บัวผัน พันทุม อายุ 74 ปี

ภาพที่ 14 บัวผัน พันทุมที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันได้พบกับปัญหาต่าง ๆ มากมาย ทั้งปัญหาความแตกแยกในสังคม ปัญหายาเสพติด และปัญหาการความรุนแรงในสังคมไทย ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นเครื่องบ่งชี้ให้เห็นว่าสังคมไทยกำลัง ถูกปัญหาโหมกระหน่ำรอบด้าน ปัญหาต่าง ๆ นี้ทำให้คนส่วนใหญ่ในสังคมไทยต่างต้องเผชิญกับความทุกข์แบบไร้ทางออกตกอยู่ในภาวะความเครียด ความวิตกกังวล และความหวาดกลัวที่แฝงเข้ามาชีวิตประจำวันอย่างไม่รู้ตัว และต่างมองหาหนทางเพื่อแก้ไขปัญหาของตนเองให้พ้นทุกข์

การขายบริการทางเพศเป็นอาชีพที่เก่าแก่ที่สุดในโลกอาชีพ คนส่วนหนึ่งในสังคมโลกมีแนวคิดว่าผู้หญิงเปรียบเสมือน ‘สินค้า’ สังคมหลายแห่งเชื่อกันว่าหญิงขายบริการสามารถดำรงสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวไว้ได้ ในขณะที่เดียวกันจะเป็นที่รังเกียจ และได้รับการต่อต้าน

จากกรอบประเพณีทางศาสนาและจริยธรรมพื้นฐาน สังคมส่วนใหญ่รู้สึกเหยียดหยามหญิงขายบริการว่าเป็นหญิงชั้นต่ำ ได้รับการเรียกว่าเป็นผู้หญิงขายตัว แม้ในปัจจุบันจะมีโสเภณีขายอยู่บ้าง แต่ก็เป็นส่วนน้อย โสเภณีในปัจจุบันไม่ว่าจะมีฐานะถูกกฎหมายหรือกฎหมาย แต่ก็มิบทบาทคล้ายกับคนงานประเภทหนึ่งต้องเดินทางจากชนบทหรือครอบครัวที่ยากจนไปแสวงหาหนทางหาเลี้ยงชีพสำหรับตนเองและครอบครัวโดยจะเดินทางสู่เมืองใหญ่ในประเทศของตนหรือเดินทางไปยังประเทศพัฒนาแล้ว ช่องว่างทางสังคมที่ขยายตัวยุคโลกาภิวัตน์ที่ช่วยให้การเดินทางติดต่อเป็นไปอย่างสะดวก การคืนชนเพื่อเอาตัวรอดของเหล่าสตรีที่มักถูกกดขี่มีการศึกษาน้อย ทำให้โสเภณีการค้าสตรีและเด็กได้กลายเป็นอุตสาหกรรมใหญ่ในคลก การเคลื่อนย้ายถิ่นฐานข้ามชาติของมนุษย์เพื่อแสวงหาโอกาสทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้นเปิดช่องให้มีการนำเด็กและหญิงเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณีมากขึ้นเนื่องจากกลุ่มเด็กและหญิงมักเป็นกลุ่มที่ขาดโอกาสทางการ ศึกษาอยู่ในสภาวะด้อยกว่าทางเศรษฐกิจ และตกเป็นเหยื่อของกระบวนการค้าประเวณีในที่สุด

ปัญหาโสเภณีนั้นเป็นผลมาจากระบบสังคมและเศรษฐกิจที่มีปัญหา จากการศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้ผู้หญิงบางกลุ่มเข้าสู่อาชีพโสเภณี เราจะพบว่าทั้งสาเหตุ ทางเศรษฐกิจและสาเหตุทางสังคมต่างก็มีส่วนร่วมในการผลักดันให้เป็นอย่างนั้น จากงานวิจัยหลายชิ้น เกี่ยวกับ โสเภณีในประเทศไทย เราจะพบว่านักวิจัยเหล่านั้นได้ข้อสรุปที่ตรงกันว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้อาชีพก็คือ ปัญหาเศรษฐกิจเป็นอันดับหนึ่ง และส่วนใหญ่ก็มาทำอาชีพนี้โดยสมัครใจ นอกจากนี้แล้วคนที่ประกอบอาชีพโสเภณีส่วนใหญ่แล้วส่งเงินไปให้ครอบครัวที่อยู่ต่างจังหวัด โดยเงินส่วนใหญ่นั้นจะถูกนำไปใช้หนี้สิน และรองลงมาก็เป็นการนำไปซื้อที่ดินปลูกบ้าน ซ่อมบ้าน ซื้อเครื่องอำนวยความสะดวก และใช้จ่ายภายในบ้าน ดังนั้น ในส่วนของสาเหตุของการที่ผู้หญิงต้องมาเป็นโสเภณีนี้ เราจำเป็นจะต้องยอมรับว่า ความจำเป็นทางเศรษฐกิจ ความยากจนภายในครอบครัวในชนบทนั้นคือ รากเหง้าของปัญหา และปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้ดันให้ผู้หญิงเหล่านั้นต้องมาเป็นโสเภณีเพื่อช่วยครอบครัวให้หลุดพ้นจากความยากจน และยกฐานะความเป็นอยู่ของครอบครัวให้ดีขึ้น ดังเช่น คุณยาย บัวผัน พันทุม

บทที่ 3

กระบวนการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

กระบวนการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุด “ความเหลื่อมล้ำพื้นที่ทางสังคม” ในบทที่ 3 นี้จะ มุ่งเน้นศึกษาค้นหาประเด็นในตัวบุคคล ในพื้นที่ที่รอกสาเกที่สามารถสะท้อนปัญหา สะท้อนวิถี ชีวิต และสะท้อนความเป็นจริงของสังคมไทยผ่านรูปแบบงานจิตรกรรม

1. การค้นคว้าหาข้อมูลของผลงานชุดความ “เหลื่อมล้ำ”

การสร้างสรรค์ผลงานในชุดนี้ข้าพเจ้ามุ่งเน้นให้ความสำคัญกับเรื่องราวของแบบในการ สร้างสรรค์ ข้าพเจ้าได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ตั้งคำถาม จนได้ข้อมูลแบบที่สามารถ สะท้อนเรื่องราวความเป็นจริงของบุคคลนั้น ได้ จากหลากหลายบุคคลที่ได้คัดเลือกมาข้าพเจ้าได้ เลือกรายได้เงื่อนงำที่ข้าพเจ้าสนใจจากกายภาพภายนอกและเรื่องราวที่น่าสนใจและเข้มข้นและความ ยินยอมต่อแบบที่จะสามารถให้ข้าพเจ้าได้นำเสนออย่างตรงไปตรงมาและตรงประเด็นมากที่สุด

ภาพที่ 15 นาย สมคิดที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

2. เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้าได้เลือกใช้ลักษณะวิธีการถ่ายทอดโดยรูปแบบทางจิตรกรรมแนวเหมือนจริง ลัทธิแนวสัจจะนิยม Realism ผสมผสานกับ ศิลปะร่วมสมัย contemporary

2.1 ลัทธิแนวสัจจะนิยม Realism

ศิลปะสัจนิยม หรือ Realism จัดเป็นทั้งงานทัศนศิลป์ วรรณกรรม ละคร นาฏกรรม ซึ่งการเสนอเหตุการณ์จริงตามที่ประกอบอยู่ในชีวิตประจำวัน อันปราศจากการตีความหมายใดๆทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังหมายถึงงานศิลปะประเภทหนึ่ง ซึ่งมีเอกลักษณ์ เผยให้เห็นความเป็นจริงของธรรมชาติ ซึ่งบางครั้งอาจเน้นการนำเสนอความอัปลักษณ์ด้วย เพราะก็จัดว่าเป็นความจริงอย่างหนึ่ง “สัจนิยม” หมายถึง ขบวนการศิลปะประเภทหนึ่ง ซึ่งมีจุดกำเนิดในประเทศฝรั่งเศส ค.ศ. 1850 โดยความสนใจในสัจนิยม เพิ่มมากขึ้นเมื่อศิลปะการถ่ายภาพถือกำเนิดขึ้นมาจึงส่งผลให้ศิลปินจำนวนมาก มีความต้องการสร้างงานศิลป์ที่มีความ แท้จริง ขึ้นมาโดยศิลปินสัจนิยมมีแนวทางตรงกันข้ามกับลัทธิจินตนิยม การไม่ใช้ความรู้สึกส่วนตัวเข้าไปใช้ในการบิดเบือน จะทำให้ศิลปินสัจนิยมยึดถือในปรัชญาแห่งความเป็นจริง รวมทั้งไม่ยอมรับการแสดงออกอย่างโจ่งแจ้ง ศิลปะแบบสัจนิยม Realism จัดเป็นศิลปะอันสะท้อนให้เห็นความเป็นจริง ที่เกิดขึ้นในสังคมโดยตรงไปตรงมา มุ่งเสนอความจริงตามหลักวิทยาศาสตร์ความจริงของโลก และความจริงของธรรมชาติ เช่น ภาพความเป็นอยู่อันแร้นแค้นของชนชั้นกรรมกร เป็นต้น แนวทางหลักอีกรูปแบบหนึ่ง ของศิลปะสัจนิยม มุ่งเน้นการต่อต้านศิลปะแบบ Romantic ที่ไม่ได้ให้ความสำคัญ แก่สภาพอันเป็นจริงของสังคม ส่งผลทำให้งานศิลปะเกิดประโยชน์ จนกระทั่งสามารถรับใช้มนุษย์ได้โดยตรงมากยิ่งขึ้น อย่างที่กล่าวมาแล้วข้างต้นแล้วว่า จิตรกรสัจนิยมไม่เขียนด้วยจินตนาการซึ่งมีความโลดแล่น ดังเช่นงานจิตรกรรมประเภท Romantic หากแต่จะเขียนภาพจากสิ่งที่พวกเขาพบเห็นและสะท้อนให้เห็นความเป็นจริงของสังคม เช่นภาพ ชีวิตของคนยากจนในเมืองใหญ่ , การใช้ชีวิตของคนชนชั้นกลาง เป็นต้น

2.2 ศิลปะร่วมสมัย Contemporary Art

ศิลปะร่วมสมัย มีความหมายกว้างขวางและยังเป็นที่ถกเถียง แต่ว่าโดยรวมๆ หมายถึงศิลปะหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 นั่นก็คือประมาณ หลังปี 1950 ศตวรรษที่20 จนถึงปัจจุบัน ช่วงเวลานี้ มีศิลปะหลายรูปแบบและหลากหลายสไตล์ กราแบ่งของนักประวัติศาสตร์ศิลปะ บางทีก็ยังไม่ลงตัว สไตล์งานศิลปะ ในยุคร่วมสมัย มีตั้งแต่ โมเดิร์นอาร์ต (modern art) (mimimalist) คอนเซ็ปชวล อาร์ต (conceptual art) เพอร์ฟอมแมนส์ (performance) อินสตอลเลชัน (installation) มีเดีย อาร์ต (media ar

มัลติมีเดีย (multimedia) เป็นต้น ศิลปะร่วมสมัย สรุปลแล้วเป็นงานศิลปะที่มาพร้อมกับวิถีชีวิตยุคใหม่ ซึ่งปราศจากศูนย์กลาง สามารถใช้เทคโนโลยีในการรังสรรค์ ใครอยากทำอะไรก็ทำไป เพราะฉะนั้นการแยกประเภทของงานศิลปะชนิดนี้ให้ชัดเจนตายตัว ยังไม่มีใครแยกได้เนื่องจากศิลปินหลายคนมีความเห็นไม่ตรงกัน

3. อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

3.1 อุปกรณ์ในการเตรียมข้อมูล

- สมาร์ทโฟน I phone 13 promax

3.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

- โครงเฟรมไม้ขนาดต่างๆ

ภาพที่ 16 โครงเฟรมไม้ขนาดต่างๆ

ที่มา : <https://www.amazon.co.uk/Tacwise-1218-Staple-Gun-Tacker/dp/B01GJGRBV4>

ผ้าใบสำเร็จรูปสำหรับเขียนสีน้ำมัน (ชนิดผ้าลินิน และผ้าคอตตอน)

ภาพที่ 17 ฟ้าใบชนิดต่าง ๆ

ที่มา : <https://www.amazon.co.uk/Tacwise-1218-Staple-Gun-Tacker/dp/B01GJGRBV4>

อุปกรณ์ในการยิงฟ้าใบ

ภาพที่ 18 เม็กยิงเฟรม

ที่มา : <https://www.amazon.co.uk/Tacwise-1218-Staple-Gun-Tacker/dp/B01GJGRBV4>

อุปกรณ์สำหรับเขียนจิตกรรมสีน้ำมัน

ภาพที่ 19 ภูกันขนาดต่างๆ และเกรียง

ที่มา : <https://www.amazon.co.uk/Tacwise-1218-Staple-Gun-Tacker/dp/B01GJGRBV4>

สีน้ำมันและ โทนสีตามความต้องการ

ภาพที่ 20 สีน้ำมัน

ที่มา : <https://www.oldholland.com/fr/academy/old-holland-drying-oils/?cn-reloaded=1>

สีผสมสีน้ำมัน ได้แก่ ตัวทำละลาย Linseed , Stand oil , Poppy oil

ภาพที่ 21 น้ำมัน linseed , stan oil , poppy oil

ที่มา ; <https://www.olds holland.com/fr/academy/old-holland-drying-oils/?cn-reloaded=1>

4. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ แบ่งออกเป็นสองสได้แก่ การลงพื้นที่ สัมภาษณ์เก็บข้อมูลหลักฐานเป็นไฟล์เสียง ส่วนที่ 2 คือ ภาพถ่าย โดยข้าพเจ้าจะแสดงตัวอย่างจาก ผลงานจิตรกรรมไว้ 1 ชิ้น จากทั้งหมดจำนวน 5 ชิ้นดังนี้

4.1 ข้อมูลภาพถ่ายที่ร่วมงานเป็น จิตอาสา (Volunteer) กับทางมูลนิธิอิสรชน

เป็นการลงพื้นที่และปฏิบัติจริงกับการช่วยเหลือเยียวยาคนในพื้นที่ ตรอกสาเก อาชีพเช่น แจกปัจจัยยังชีพ ประสานติดต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดูแลคน ไร้ที่พึ่งพา ติดต่อประสานงาน เกี่ยวกับเรื่องบัตรประชาชนที่จะได้มีสิทธิในการรักษาพยาบาล และสามารถสร้างอาชีพให้ได้ในเบื้องต้น

ภาพที่ 22 ภาพขณะที่คนในพื้นที่ตรอกสาเก มาต่อแถวเข้าคิวรับของบริจาค
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 23 ภาพขณะที่คนในพื้นที่ตรอกสาเก มาต่อแถวเข้าคิวรับของบริจาค
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 24 ลงพื้นที่ไปกับกลับ นศ. จุฬา เพื่อมาเรียนรู้งานด้านสาธารณสุขสังคม ที่มา ภาพถ่ายโดยผู้
สร้างสรรค์

ภาพที่ 25 ภาพตอนที่บริจาคสิ่งของให้กับผู้สูงอายุที่มานั่งรอ ในพื้นที่ตรอกสาเก
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 26 ภาพของบริจาดและปัจจัยยังชีพ
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 27 ภาพขณะที่ นศ.ธรรมศาสตร์กำลังลงพื้นที่หาข้อมูลเข้าและเข้าช่วยเหลือคนในพื้นที่ ที่มา
: ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 28 ภาพคนในพื้นที่ตรอกสาแหรบของบริจาค
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 29 ภาพคนในพื้นที่ตรอกสาแหรบของบริจาค
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 30 ภาพตอนแจกปัจจัยยังชีพในยุคโรคระบาด โควิด-19

ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 31 ภาพคนในพื้นที่ตรอกสาแหรบของบริจาค

ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 32 ภาพตอนที่เข้าช่วยเหลือผู้ที่มีอาการติดเชื้อที่แผลและปฐมพยาบาลเบื้องต้น
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 33 ภาพตอนที่เข้าช่วยเหลือผู้ที่มีอาการติดเชื้อที่แผลและปฐมพยาบาลเบื้องต้น
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 34 ภาพตอนที่เกิดพายุอย่างหนักแต่ก็มีผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือรออยู่เป็นจำนวนมาก
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 35 ภาพวันที่ 10 ตุลาคม วัน Homeless Day ผู้คนที่ลงทะเบียนที่ต้องการรับความช่วยเหลือจาก
ทางมูลนิธิ ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 36 ภาพจิตอาสาเข้าให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆกับ ผู้คนยากไร้ , ไร้ที่พึ่งพา
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 37 ภาพผู้คนในพื้นที่เสาชิงช้าและรอบรรับของจากหน่วยงานและมูลนิธิต่าง ๆ ในวันที่ 10
ตุลาคม 2565 ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 38 ภาพหน่วยงานต่างๆ เช่น มูลนิธิอิสรชน, แพทย์ชนบท, มูลนิธิกระจกเงา, มูลนิธิเส้นด้าย ,และรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นต้น กำลังหาทางออกในการแก้ปัญหาของคนยากไร้ ,ชายขอบ , และคนไร้บ้าน ในวันที่ 10 ตุลาคม 2565 ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 39 ภาพของจิตอาสาและทีมงานของ มูลนิธิ อิสรชน
ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

4.2 ค้นหาข้อมูลลงพื้นที่เก็บภาพถ่าย

หลังจากที่ได้สัมภาษณ์และเก็บข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เนื่องจากการถ่ายภาพต้องกำหนดทิศทางของแสงบรรยากาศ สภาพแวดล้อมแล้ว เพื่อให้ได้มุมมองได้ออกมาตรงกับประเด็นมากที่สุด และสามารถสะท้อนอารมณ์ความรู้สึกของแบบได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 40 ภาพต้นแบบที่ถูกคัดเลือกมาเป็นอย่างดี

ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

เนื่องจาก ลุง คุณ ผู้เป็นแบบ มีสภาวะอาการป่วยทางจิตพร้อมด้วยกับเวลาสอบถามถึงประวัติและสอบถามถึงความเป็นมา มีสภาวะ โกรธ โมโห ฉุนเฉียว ข้าพเจ้าจึงได้ถ่ายทอดสภาวะอาการของผู้เป็นแบบมาด้วย

ภาพที่ 41 ร่างแบบบนผืนผ้าใบที่เตรียมไว้

ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

- ในขั้นตอนนี้เลือกแบบที่เราต้องการจะถ่ายทอดเรื่องราว แล้วร่างภาพเลือกขนาดที่เหมาะสมกับความพอใจ
- ใส่รายละเอียดตรงส่วนที่คิดว่าสำคัญที่สุดก่อนเป็นอันดับแรกเพื่อที่จะให้เกิดความเสียหายน้อยที่สุด

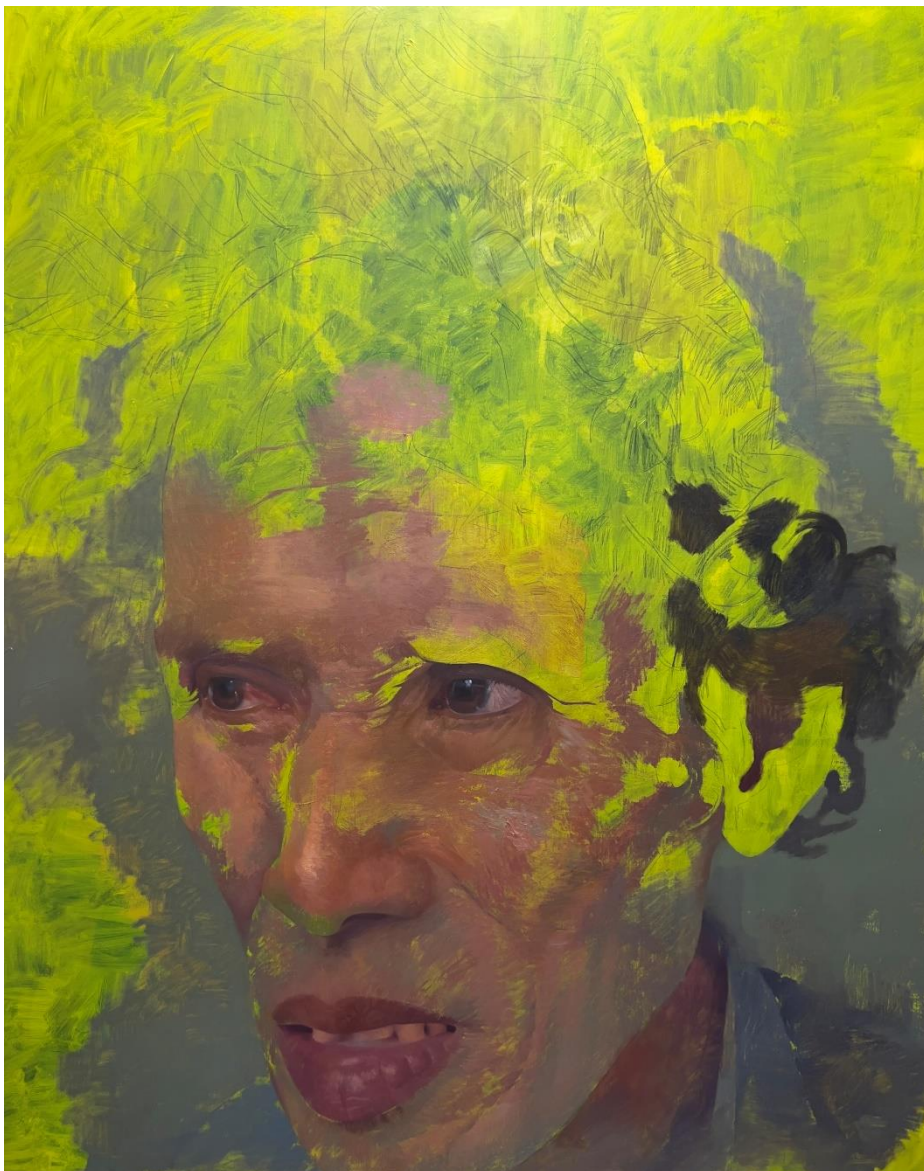

ภาพที่ 42 ชั้นตอนนี้ระยะที่ 2

ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

- เริ่มให้รายละเอียด ของ สีผิว แวตา เพื่อให้สอดคล้องกับความรู้สึกตามต้องการที่จะนำเสนอ
- ใส่สีในส่วนในระยะหลังเพื่อให้เกิดการผลักระยะขึ้นมาเป็นรูปทรงของใบหน้า
- ใช้สีเทาเป็นสีกลางในการสร้างบรรยากาศให้ดูคลุมเครือและความสำคัญของสีเทานั้นสามารถเชื่อทุกสีให้เข้ากันได้เป็นอย่างดีและสามารถก่อให้เกิดมิติที่ทั้งต้นลึกหนาบางได้

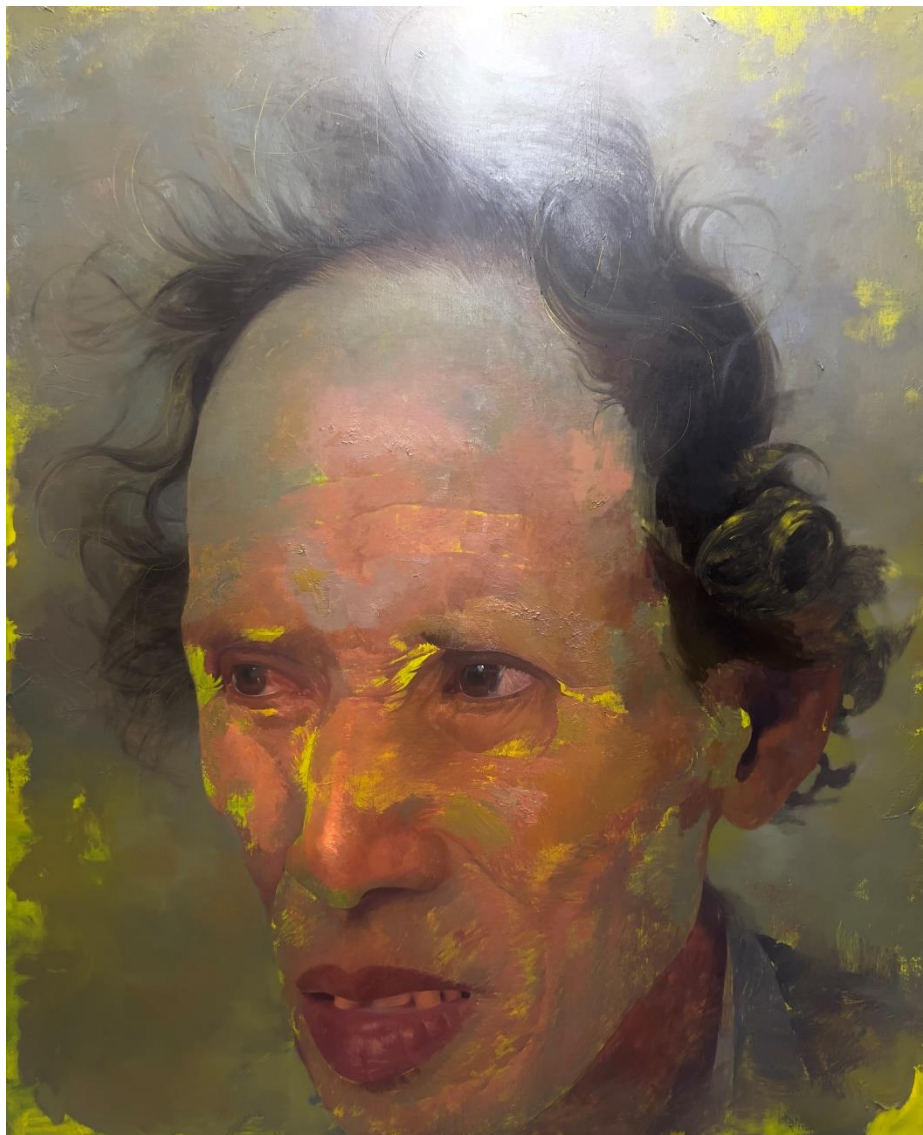

ภาพที่ 43 ในระยะนี้เริ่มสำรวจอารมณ์ความรู้สึกของการสร้างสรรค์

ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

- ในขั้นตอนนี้เริ่มสำรวจอารมณ์ความรู้สึกและทบทวนเนื้อหาในขณะที่สร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้ตรงตามเป้าหมาย ใส่รายละเอียดในส่วนของพื้นผิวบนใบหน้าริ้วรอย แทนที่ด้วยการใช้สีแปร่งตามความเหมาะสมผลึกและเน้นระยะหน้าให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น
- มีการใช้เนื้อสีที่มีปริมาณมากขึ้นในการสร้างระยะ สร้างริ้วรอยบนใบหน้า ใส่น้ำหนักที่เข้มขึ้น โดยใช้ค่าน้ำหนักของ โทนสีเทา เข้าไปผสมกับสีที่ทำให้เกิดเนื้อคน เป็นการสร้างระยะในใบหน้าคนได้เป็นอย่างดี

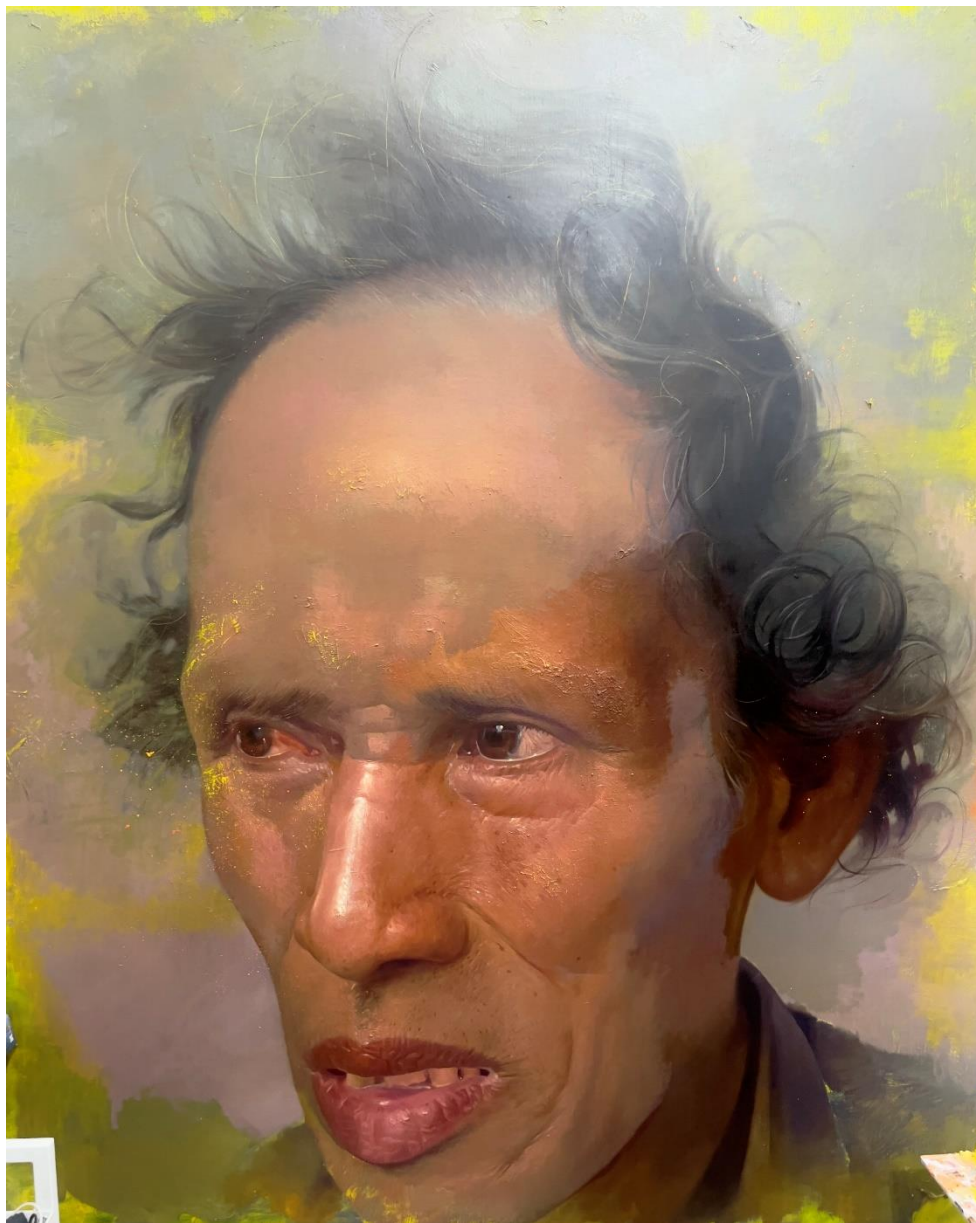

ภาพที่ 44 ขั้นตอนต่อมาใส่สีจนทั่วทั้งภาพเพื่อให้เกิดความเหมาะสม

ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

- จะเห็นได้ว่าการใช้โทนสีเทา เป็นตัวผสมผสานของทุกสีนั้นสามารถสร้างอารมณ์ความรู้สึกได้เป็นอย่างดี
- และการทิ้งร่องรอยของสีชั้นแรกนั้น ช่วยให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้นและสามารถส่งผลให้เกิดอารมณ์ความรู้แบบใหม่ได้ การใช้น้ำหนักแสงเงาที่เกิดจากสีบรรยากาศผสมผสานกับสีพื้นหลังจะสังเกตเห็นได้ว่าภาพนั้น มีบรรยากาศที่แปลกประหลาด ร่องรอยของความผิดพลาดส่งผลให้เกิดมิติใหม่ทางจิตรกรรม

ภาพที่ 45มาถึงในส่วนของขั้นตอนที่เกือบสมบูรณ์

ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

- ดึงจะเห็นได้ว่าการที่พยายามทำให้ผลงานทางจิตรกรรมนั้นเกือบสมบูรณ์ตามแบบที่ได้จากการเก็บเป็นภาพถ่ายนั้น ซึ่งทำให้อารมณ์ความรู้สึกนั้นเปลี่ยนไปอย่างเห็นได้ชัดแต่ละขณะเดียวกันก็ส่งผลให้ดูแล้วรู้สึกว่าเป็นบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้อย่างชัดเจน ร่องรอยของการใช้สีและที่แปร่งส่งให้ให้เกิดความสมจริงมากยิ่งขึ้นแต่ก็ยังคงหลงเหลือพื้นหรือสีชั้นแรกไว้ให้เห็นบ้างบางส่วนแต่ผลที่เกิดขึ้นก็ยังไม่สามารถสะท้อนอารมณ์ของรู้สึกของผู้เป็นแบบได้ ดังนั้นข้าพเจ้าจึงคิดว่าควรจะต้องเพิ่มบางสิ่งบางอย่างใส่เข้าไปในผลงานเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่คาดว่าจะได้รับ

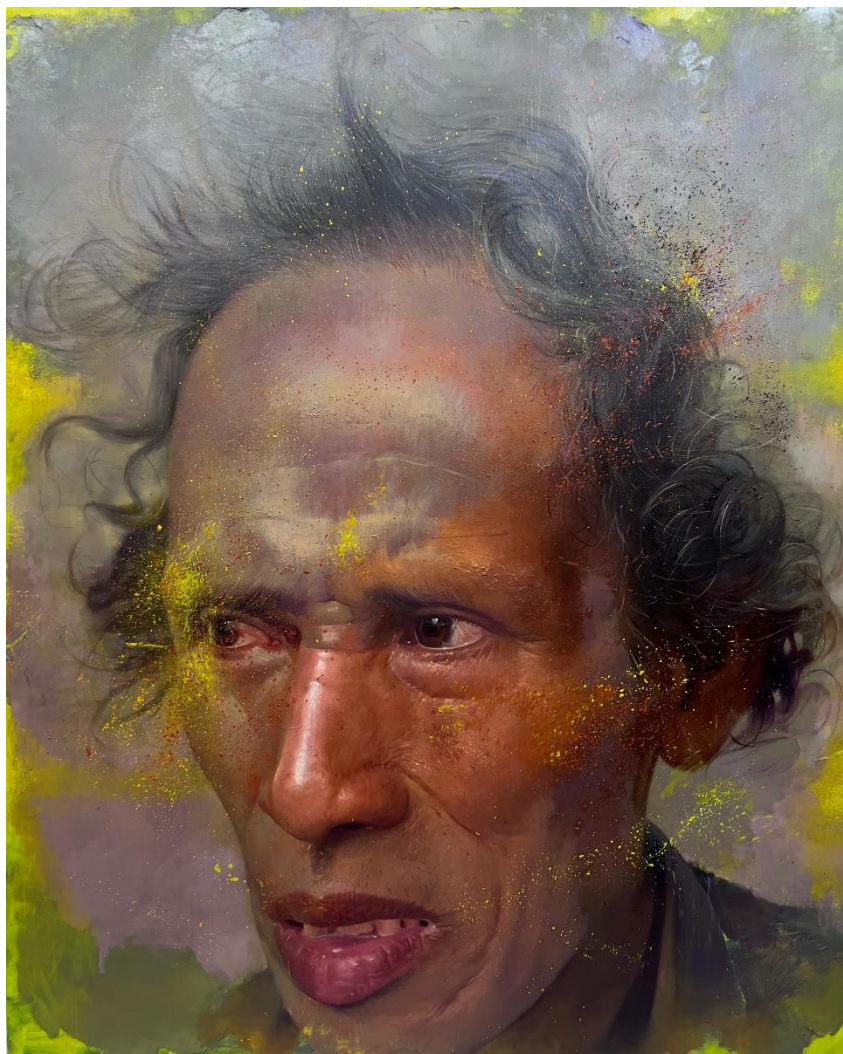

ภาพที่ 46 บางส่วนของผลงานที่ทำเทคนิคขึ้นเพื่อให้ตอบสนองต่อเป้าหมาย

ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ในขั้นตอนนี้มีความอิสระมากเพราะการใช้ เครื่องมืออื่นที่นอกเหนือจากกฎกัน การใช้แปรงที่แข็งหยาบกระด้าง ,การใช้เกรียง ,การใช้เครื่องมืออื่นๆมาช่วยในการทำงานนั้นสามารถส่งผลทำให้ภาพนั้นดูน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นค่อนข้างเป็นที่น่าพึงพอใจ การแก้ปัญหาด้วยวิธีนี้เป็นการนำไปสู่มิติใหม่ในการสร้างสรรค์ทางด้านเทคนิคในจิตรกรรม

ภาพที่ 47 ภาพนี้เป็นภาพที่เสร็จโดยสมบุญ

ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

กระบวนการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดนี้ “พื้นที่ทับซ้อนความเหลื่อมล้ำทางสังคม” จะแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนหลักๆ ได้แก่ ขั้นตอนการลงพื้นที่สัมภาษณ์และนำมาเลือกภาพที่เหมาะสมเพื่อที่จะอธิบายลักษณะของตัวแบบเพื่อให้ตรงเป้าหมาย โดยผลงานจิตรกรรมแต่ละชิ้นจะมีความแตกต่างทางด้านเทคนิค เพื่อที่จะให้สอดคล้องกับความคิดและอารมณ์ความรู้สึกของผู้เป็นแบบและตัวผู้สร้างสรรค์ในเนื้อหาแต่ในขั้นก็จะนำเสนอประเด็นของแต่ละบุคคล เพื่อให้ตรงตามเจตนาหลักของการทำวิทยานิพนธ์ชุดนี้

บทที่ 4

วิเคราะห์พัฒนาการในการสร้างสรรค์

1. การสร้างสรรค์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์

ในพื้นที่ชุมชนตรอกสาเก ถนนราชดำเนิน สนามหลวงที่เต็มไปด้วยความเจริญทางวัฒนธรรมความเชื่อความศรัทธาความงดงามของสถาปัตยกรรมและเป็นย่านของคนชนชั้นสูงศักดิ์ที่ใช้ประกอบพิธีในด้านต่างๆตามความเชื่อทางศาสนาและมหาลัยชั้นนำของไทย แต่ในเวลาเดียวกันตามซอกหลีบตรอกซอกซอยตามถนนหนทางอาจจะเห็นได้อย่างชัดเจนจากปัญหาเรื่องความเหลื่อมล้ำ ผู้คนไร้ที่ไป ผู้คนที่สิ้นหวังหมดหนทางมักจะมารวมกัน อยู่อาศัยทำมาหากินกันในหลากหลายอาชีพนะที่แห่งนี้

การสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ในชุดนี้ที่สะท้อน ความเหลื่อมล้ำ โดยผ่านความในใจของผู้เป็นแบบและผู้สร้างสรรค์ อย่างไรก็ตามผลงานชุดนี้จึงถูกสร้างขึ้นมาเพื่อต้องการชี้ให้เห็นถึงปัญหาของคนชายขอบ คนที่หมดสิ้นหนทาง คนที่ต้องการจะคืนรรดูแลทั้งครอบครัว โดยอาชีพที่สังคมยังไม่ยอมรับและถูกพิพากษาว่าผิดศีลธรรมและกลุ่มคนที่เป็นเพศทางเลือกพยายามจะเรียกร้องสิทธิของตัวเองให้มีจุดยืนหรือเทียบเท่าคนในสังคม

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ภาพที่ 48 ชื่อผลงาน: ภาพสะท้อนผลกระทบต่อภาวะสงคราม ขนาด 125 x 120 cm. เทคนิค สี
น้ำมัน ปีที่สร้าง 2564, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าต้องการนำเสนอประเด็นปมความขัดแย้งสงครามที่เกิดขึ้นระหว่างรัฐกับศาสนาและการเมืองภาพที่สะท้อนการสูญเสียผู้คนที่ได้รับผลกระทบข้าพเจ้าได้นำภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่าง ๆ นำมาปะติดปะต่อเพื่อสะท้อนโศกนาฏกรรมต่อเยาวชน ข้าพเจ้าได้ตั้งคำถามต่อการกระทำที่เกิดขึ้นต่อรัฐศาสนาที่พยายามรักษาไว้ซึ่งความมีเสถียรภาพแต่ในขณะเดียวกันก็เกิดการบาดเจ็บล้มตาย ทางด้านของรูปทรงข้าพเจ้าต้องการแสดงให้เห็นเด่นชัดใน

เรื่องของประเด็นที่นำเสนอทางด้านผลกระทบและรูปทรงที่มีขนาดใหญ่ที่มีคุณค่าในจิตใจนำมาทับซ้อนบนใบหน้าเด็ก เพื่อที่จะลดความสำคัญของเด็กลงและได้ใส่รายละเอียดบริเวณด้านข้างของภาพเพื่อที่จะแสดงให้เห็นถึงผลกระทบ

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ภาพที่ 49 ชื่อผลงาน: ภาพสะท้อนผลกระทบต่อภาวะสงคราม ขนาด 125 x 120 cm. เทคนิค สีน้ำมัน ปีที่สร้าง 2564, ที่มา: ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าต้องการนำเสนอประเด็นปมความขัดแย้งสงครามที่เกิดขึ้นระหว่างรัฐกับ ศาสนาและการเมืองภาพที่สะท้อนการสูญเสียผู้คนที่ได้รับผลกระทบข้าพเจ้าได้นำภาพเหตุการณ์ที่ เกิดขึ้นต่าง ๆ นำมาประติประต่อเพื่อสะท้อน โศกนาฏกรรมต่อเยาวชน ข้าพเจ้าได้ตั้งคำถามต่อการ กระทำที่เกิดขึ้นต่อรัฐศาสนาที่พยายามรักษาไว้ซึ่งความมีเสถียรภาพแต่ในขณะเดียวกันก็เกิดการ บาดเจ็บล้มตาย องค์ประกอบของภาพนี้ข้าพเจ้าต้องการทำให้เกิดความสับสนวุ่นวายโดยใช้ภาพ ไบหน้าเด็กเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเพื่อสะท้อนแววตาและสีหน้าของการตั้งคำถามและได้ใช้โท นสีที่ขุ่นมัว มาจาก ละอองฝุ่น จากเศษซากปรักหักพัง ความเสียหายจากสงครามทางด้านของรูปทรง ข้าพเจ้าต้องการแสดงให้เห็นเด่นชัดในเรื่องของประเด็นที่นำเสนอทางด้านผลกระทบและรูปทรงที่ มีขนาดใหญ่ที่มีคุณค่าในจิตใจนำมาทับซ้อนบนไบหน้าเด็ก เพื่อที่จะลดความสำคัญของไบหน้าเด็ก ลงและได้ใส่รายละเอียดบริเวณด้านข้างของภาพเพื่อที่จะแสดงให้เห็นถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น โดย สัญลักษณ์ที่ปรากฏขึ้นจะมีความสำคัญทางศาสนา โทนสีและบรรยากาศภายในภาพจะเป็น โทนสี เทาอมน้ำตาล มีที่มาจากภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น สิ่งก่อสร้างถูกพังทลาย ควันจากการระเบิด อาณูภาพสูง ภาพต้นแบบเป็นเด็กที่อยู่ในเหตุการณ์และได้รับผลกระทบจริง

ประเด็นต่างๆที่เกิดขึ้นกับการตั้งคำถามต่อผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ข้าพเจ้าได้มีการปรับ และเปลี่ยนแปลงประเด็นให้เข้ามาใกล้ตัวมากยิ่งขึ้น โดยลงพื้นที่สำรวจปัญหาของสังคมไทยใน พื้นที่ตรอกสลัก

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ภาพที่ 50 ชื่อผลงาน บัวผัน ขนาด 130 x 120 cm. เทคนิค สีน้ำมัน
ปีที่สร้าง 2564, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้เป็นจุดปรับเปลี่ยนจากประเด็นที่เคยสำรวจพื้นที่ใน ตะวันออกกลาง แต่ข้าพเจ้าได้มองกลับมาในสังคมไทย ก็มีปัญหาไม่ต่างจากพื้นที่อื่นๆ ข้าพเจ้าจึง ได้ลงสำรวจพื้นที่ตรอกเก ในช่วงที่เกิด โรคระบาด covid-19 ซึ่งเป็นแหล่งของการรวมปัญหาของ สังคมที่ได้ถูกหมักหมมเอาไว้มาเนิ่นนาน ข้าพเจ้าได้จึงได้ลงไปสัมผัสกับผู้คนที่ข้าพเจ้าคิดว่า สามารถสะท้อนปัญหาได้อย่างตรงไปตรงมา เช่น คุณยายบัวผัน สามารถสะท้อนปัญหาสภาพ เศรษฐกิจ การบริหารการจัดการของหน่วยงานภาครัฐ และสะท้อนถึงปัญหาครอบครัว ปัญหา ทั้งหมดนี้มีต้นตอมาจากความเหลื่อมล้ำของภายในสังคมไทย บรรยากาศภายในภาพเป็นสถานที่

ประกอบอาชีพในช่วงโรคระบาดซึ่งแน่นอนว่าเป็นการทำผิดกฎหมายในช่วงที่รัฐประกาศห้ามเปิดสถานที่บันเทิงทุกประเภท การฝ่าฝืนนี้ต้องการสะท้อนให้เห็นการคืนรสนเอาตัวรอดของแต่ละคนในยามที่แสนลำบาก ข้าพเจ้าต้องการนำเสนอภาพที่ตรงไปตรงมา ต้องการให้ผลงานเป็นการเปล่งเสียงที่ดังกังวาน เพื่อสะท้อนปัญหาบุคคลในกลุ่มนี้ เพื่อเป็นกระบอกเสียงให้หน่วยงานที่รับผิดชอบมาดูแลเยียวยา ภายในจะบอกถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน โรคระบาด โควิด 19 ที่กำลังระบาดอย่างหนัก กระจกเป็นสิ่งที่สำคัญรองลงมาจากบุคคลที่เป็นต้นแบบ สามารถอธิบายถึงเวลาที่ไม่สิ้นสุดยังคงวนเวียนกระทำซ้ำๆ แสงสีเป็นการปลุกเร้าอารมณ์ให้เกิดจินตนาการ สามารถสร้างอารมณ์ให้ผู้ชมได้เกิดความคิดความสะท้อนอารมณ์ รวีรอยตามผิวหนังที่ถูกสร้างด้วยสีแปรงขนาดเล็กจนเกิดเป็นร่องรอยตามกาลเวลาอายุและสังขาร อากัปกริยาเป็นท่าที่ข้าพเจ้าได้แรงบันดาลใจมาจากการที่ได้พบเจอกันครั้งแรกที่ตรอกสาเกแสดงถึงการรอคอย สีหน้าและแววตาแสดงถึงความเศร้า ขอมจ้านต่อโชคชะตา ปลอกแขนสีดำที่แขนขวาของแบบมีที่มาจากในช่วงชีวิตหนึ่งนั้นได้เกิดอุบัติเหตุจนจำให้เกิดเป็นรอยแผลเป็นขนาดใหญ่แขนใช้การไม่ได้ไม่มีแรง จนจำให้ต้องปกปิด โคนการสวมปรอกแขนอยู่ตลอดเวลา ชุดเสื้อฝ้ายรายคอกนั้นเป็นเหมือนชุดประจำตัวของแบบสามารถสะท้อนให้เห็นแฟชั่น ในวัยและเวลานั้น

ชิ้นนี้เป็นจุดปรับเปลี่ยนที่สำคัญที่ข้าพเจ้าได้รับรางวัล WINNER RCB PORTRAIT PRIZE 2021 เป็นปีแรกที่ได้จัดขึ้น ซึ่งทำให้ข้าพเจ้ามุ่งประเด็นต้นตอของความเหลื่อมล้ำและปัญหาโครงสร้างทางสังคมเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความตระหนักรู้ถึงปัญหาและนำมาซึ่งการแก้ไขปัญหาในที่สุด

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

ภาพที่ 51 ชื่อผลงาน: บัวผัน ขนาด 165 x 150 cm. เทคนิค สีน้ำมัน

ปีที่สร้าง 2564, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

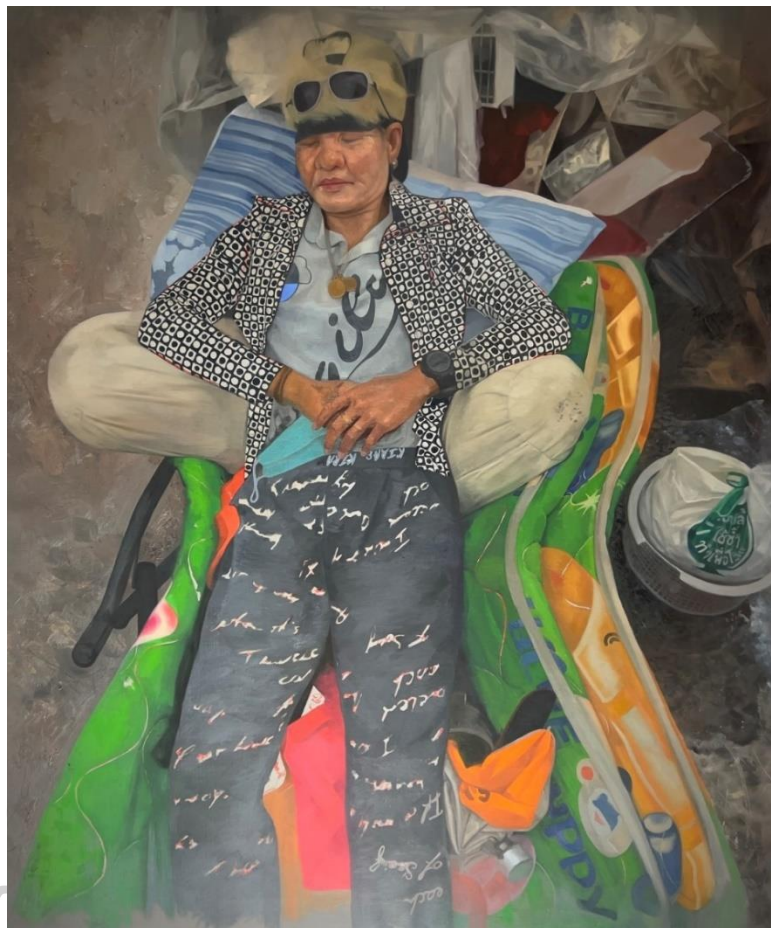
ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้เป็นจุดปรับเปลี่ยนจากประเด็นที่เคยสำรวจพื้นที่ใน ตะวันออกกลาง แต่ข้าพเจ้าได้มองกลับมาในสังคมไทย ก็มีปัญหาไม่ต่างจากพื้นที่อื่นๆ ข้าพเจ้าจึง ได้ลงสำรวจพื้นที่ที่รอกก ในช่วงที่เกิด โรคระบาด covid-19 ซึ่งเป็นแหล่งของการรวมปัญหาของ สังคมที่ได้ถูกหมักหมมเอาไว้มาเนิ่นนาน ข้าพเจ้าได้จึงได้ลงไปสัมผัสกับผู้คนที่ข้าพเจ้าคิดว่า สามารถสะท้อนปัญหาได้อย่างตรงไปตรงมา เช่น คุณยายบัวผัน สามารถสะท้อนปัญหาสภาพ เศรษฐกิจ การบริหารการจัดการของหน่วยงานภาครัฐ และสะท้อนถึงปัญหาครอบครัว ปัญหา

ทั้งหมดนี้มีต้นตอมาจากความเหลื่อมล้ำของภายในสังคมไทย บรรยากาศภายในภาพเป็นสถานที่ประกอบอาชีพในช่วงโรคระบาดซึ่งแน่นอนว่าเป็นการทำผิดกฎหมายในช่วงที่รัฐประกาศห้ามเปิดสถานที่บันเทิงทุกประเภท การฝ่าฝืนนี้ต้องการสะท้อนให้เห็นการคืนรสนเอาตัวรอดของแต่ละคนในยามที่แสนลำบาก ข้าพเจ้าต้องการนำเสนอภาพที่ตรงไปตรงมา ต้องการให้ผลงานเป็นการเปล่งเสียงที่ดังกังวาน เพื่อสะท้อนปัญหาบุคคลในกลุ่มนี้ เพื่อเป็นกระบอกเสียงให้หน่วยงานที่รับผิดชอบมาดูแลเยียวยา ภายในจะบอกถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน โรคระบาด โควิด 19 ที่กำลังระบาดอย่างหนัก กระจกเป็นสิ่งที่สำคัญรองลงมาจากบุคคลที่เป็นต้นแบบ สามารถอธิบายถึงเวลาที่ไม่สิ้นสุดยังคงวนเวียนกระทำซ้ำๆ แสงสีเป็นการปลุกเร้าอารมณ์ให้เกิดจินตนาการ สามารถสร้างอารมณ์ให้ผู้ชม ได้เกิดความคิดความสะท้อนอารมณ์ รื้อรอยตามผิวหนังที่ถูกสร้างด้วยสีแปร่งขนาดเล็กจนเกิดเป็นร่องรอยตามกาลเวลาอายุและสังขาร อากัปกริยาเป็นท่าที่ข้าพเจ้าได้แรงบันดาลใจมาจากการที่ได้พบเจอกันครั้งแรกที่ตรอกสาเกแสดงถึงการรอคอย สีหน้าและแววตาแสดงถึงความเศร้า ขอมงานต่อ โชคชตา ปลอกแขนสีดำที่แขนขวาของแบบมีที่มาจากในช่วงชีวิตหนึ่งนั้นได้เกิดอุบัติเหตุจนจำให้เกิดเป็นรอยแผลเป็นขนาดใหญ่แขนใช้การไม่ได้ไม่มีแรง จนจำให้ต้องปกปิด โคนการสวมปรอกแขนอยู่ตลอดเวลา ชุดเสื้อผ้ารายคอกนั้นเป็นเหมือนชุดประจำตัวของแบบสามารถสะท้อนให้เห็นแฟชั่นในวัยและเวลานั้น

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5

ภาพที่ 52 ชื่อผลงาน วุฑ ขนาด 185 x 160 cm. เทคนิค สีน้ำมัน

ปีที่สร้าง 2564, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ผลงานในชิ้นนี้ข้าพเจ้าได้เลือกแบบมาจากคนในพื้นที่ตรอกสาเก ชื่อ พี่วุฑ ก่อนหน้าจะเกิดโรคระบาดได้ประกอบอาชีพเป็นนักดนตรีกลางคืน หลังจากเกิดโรคระบาดได้มาอาศัยอยู่ในพื้นที่แห่งนี้ภาพนี้ต้องการสะท้อนให้เห็นความเป็นอยู่ในพื้นที่จำกัดอาศัยโดยหาของที่ทิ้งแล้วนำมาประกอบเป็นบ้านของตัวเองข้าพเจ้าต้องการสะท้อนอารมณ์ความรู้สึก ความสิ้นหวัง การดิ้นรนต่อสู้เพื่อประทังชีวิตอยู่ไปในแต่ละวัน โดยข้าพเจ้าได้ใช้แบบเป็นองค์ประกอบหลักในการนำเสนอและ โทนสีที่ใช้เกิดจากการผสมกันเข้าทุกสีจึงเกิดเป็น โทนสีเทาให้เกิดความรู้สึกของตัวผู้เป็นแบบ สีเทานั้นข้าพเจ้าคิดว่าเหมาะกับสถานที่และเรื่องราวและสามารถสะท้อนตามความ

เป็นจริงได้ ชาวของเครื่องใช้ต่างๆ นั้นได้มาจาก สิ่งที่คุณไม่ได้ใช้แล้วนำมาประกอบสร้างเป็นที่อยู่อาศัยหลบนอน

ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6

ภาพที่ 53 ชื่อผลงาน ความหวัง ขนาด 165 x 160 cm. เทคนิค สีน้ำมัน

ปีที่สร้าง 2564, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

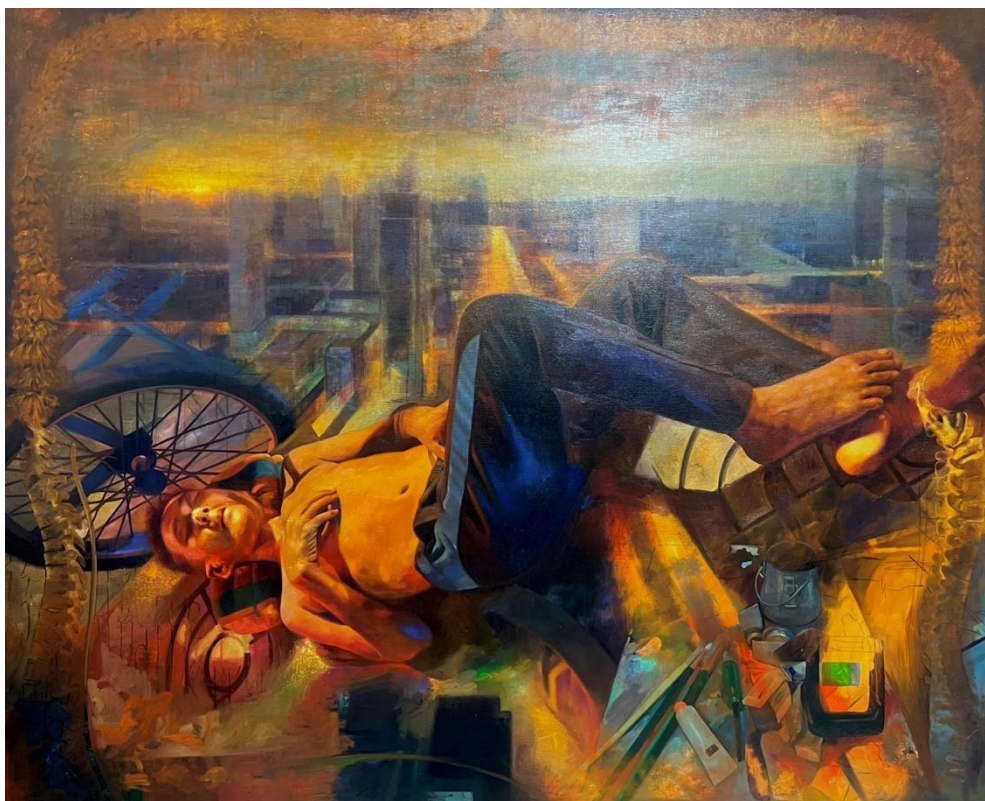
ผลงานงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าได้ลงพื้นที่สัมผัสทัศน ภัยหลักในการมาอาศัยพื้นที่สาธารณะในการหาเลี้ยงชีพและรอคอยความหวังที่น้อยงานจะเข้ามารับผิดชอบต่อสิ่งที่เกิดขึ้นหลังจากเกิดโรคระบาดคนหมดสิ้นหนทางไว้ที่พึงจรต้องหอบลูกมานั่งข้างถนน เพื่อรอคนมาบริจาคอาหารประทัง

ชีวิตในแต่ละวัน ข้าพเจ้าได้ใช้โทนสีที่เศร้าหมอง ดูไม่เรียบร้อยเพื่อสะท้อนความเป็นจริงที่เกิดขึ้นกับตนชนชั้นล่าง โดยแสดงให้เห็นถึงสภาพชีวิตที่ต้องดิ้นรน กับสถานการณ์โรคระบาดโดยถ่ายทอดผ่านสีหน้าแววตา และกิริยาท่าทางที่เหน็ดเหนื่อย อ่อนเพลียเพื่อทดลองค้นหามุมมองที่ให้เห็นถึงสภาวะอารมณ์ของผู้เป็น ได้ให้ได้ใกล้เคียงมากที่สุด ข้าพเจ้าได้ใช้องค์ประกอบที่มีขนาดใหญ่ให้เป็นประธานของภาพเพื่อชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของตัวบุคคลและเรื่องราวที่เกิดขึ้น การใช้ฝีแปรงสร้างให้เกิดเนื้อหาและความสะท้อนในเรื่องราวเพื่อสร้างให้เกิดความเห็นอกเห็นใจ

การสร้างสรรค์ผลงานชุดวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ชุดวิทยานิพนธ์ในชุดนี้ “พื้นที่ทับซ้อนความเหลื่อมล้ำทางสังคม” เป็นผลงานจิตรกรรมที่สะท้อนปัญหาความเหลื่อมล้ำของสังคมไทยที่ผ่านพื้นที่ชุมชนตรอกสาเก เราแทบจะปฏิเสธไม่ได้เลยว่าเราเห็นภาพเหล่านี้มานานแต่ก็ยังคงไม่มีการแก้ปัญหาให้ชัดเจนกลับทวีคูณจะเพิ่มมากยิ่งขึ้น การสร้างผลงานในชุดนี้ข้าพเจ้าต้องการจะตอกย้ำถึงปัญหาให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นเพื่อที่จะได้เกิดแก่การปัญหาอย่างถูกหลักและตรงไปตรงมา ข้าพเจ้าได้คัดสรรจากแบบจำนวนหลายคนให้เหลือเพียงไม่กี่คนที่ข้าพเจ้าจะได้นำเสนออย่างกระชับในเรื่องของพื้นที่ตรอกสาเก ซึ่งสามารถสะท้อนมุมมองของพื้นที่ตรอกสาเกจากแบบที่ข้าพเจ้าเลือกมาได้เป็นอย่างดี

ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ภาพที่ 54 ชื่อผลงาน: คนในเมืองหลวง ขนาด 185 x 160 cm. เทคนิค สีน้ำมัน
ปีที่สร้าง 2565, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ผลงานจิตรกรรมในชิ้นนี้ข้าพเจ้าต้องการจะนำความเหลื่อมล้ำ โดยผ่านคนที่ใช้พื้นที่สาธารณะเปรียบเทียบกับความเจริญรุ่งเรืองของเมืองโดยใช้โทนสีที่มีความสดร้อนแรง อันเนื่องมาจากแบบที่ข้าพเจ้าได้เลือกมาได้อาศัยนอนตรงข้างฟุตบาทอยู่เป็นประจำจะมีแสงไฟตามถนน ข้าพเจ้าได้เกิดความคิดคำนึงถึงตอนที่นักการเมืองมักหาเสียงด้วยนโยบายของพรรคตัวเอง โดยข้าพเจ้าได้ใช้ดอกดาวเรืองเป็นสัญลักษณ์องค์ประกอบในการจัดภาพที่มาจากตอนหาเสียงในการจัดภาพในผลงานชิ้นนี้เป็นการทดลองที่พยายามจะอธิบายภาพของเนื้อหาทั้งหมดแต่สิ่งที่ปรากฏขึ้นอาจจะยังดูไม่มีน้ำหนักยังไม่สามารถเชื่อมโยงไปถึงเนื้อหาหลักได้ สัญลักษณ์ต่างๆ ภายในงานสามารถอธิบายเนื้อหาเรื่องราวที่เกิดขึ้นเช่น สัญลักษณ์ของดอกดาวเรือง ดอกดาวเรืองมักใช้ตอนที่นักการเมืองในช่วงหาเสียงหรือมาขอคะแนนเสียงจากประชาชน หรือมาขายนโยบาย เศรษฐกิจโครงการระดมสามารถสะท้อนถึงความแร้นแค้นที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ภาพทิวทัศน์ด้านหลัง

ต้องการให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าของเมืองหลวง เพื่อให้เกิดความขัดแย้งกับระยะหน้าทำให้สามารถขบขันเรื่องราวที่เกิดขึ้น

ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ภาพที่ 55 ชื่อผลงาน: แดง ขนาด 175 x 155 cm. เทคนิค สีน้ำมัน

ปีที่สร้าง 2565, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าได้ถ่ายทอดเรื่องราวเนื้อหาของพี่แดง ผู้ที่อาศัยพื้นที่ตรอกสาเกมานานกว่า 10 ปี พี่แดงได้ให้สัมภาษณ์ว่าครอบครัวเกิดมาในสลัมคลองเตยทำผิดกฎหมายตั้งแต่วัยเด็กจนในที่สุดชีวิตมาจบลงที่พื้นที่ตรอกสาเกและอาศัยพื้นที่สาธารณะในการทำมาหากินและเลี้ยงชีพ ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าต้องการให้เห็นรายละเอียดของรอยสักที่ได้มาจากประสบการณ์ตอนที่อยู่

เรือนจำ และรับจ้างต่อมวดยตอนที่อยู่ในคุก ในส่วนของภาพพื้นหลังจะมีส่วนที่เป็นภาษาอังกฤษที่แปลมาจากชีวประวัติของพีแอง โทนลี่ที่นำมาจากสีผิวของแบบผสมเข้ากับสีขาภาพที่ออกมา ก็จะกลมกลืนไปกับผิวหนึ่งสเหมือนเรื่องราวในชีวิต รอยสักที่ติดอยู่ตามอณูผิวหนึ่งสามารถบ่งบอกเรื่องราวประสบการณ์ที่โชค โชนของแบบได้เป็นอย่างดีรอยสักมีที่มาที่ได้มาจากตอนอยู่ในเรือนจำ ด้านพื้นหลังของผลงานเป็นภาษาอังกฤษที่แปลมาจากประวัติความเป็นมาของพีแองตั้งแต่ในวัยเด็ก จวบจนสิ่งที่เป็นอย่างปัจจุบันลวดลายมังกรด้านหลังที่เป็นลายเส้นเป็นลายมังกรต้องการแสดงให้เห็นถึงมังกรที่เป็นลายสักที่เป็นที่นิยมกับลายสักที่อยู่ในคุกนั้นมีความแตกต่างกันอย่างไร กางเกงมวดย นั้นมีที่มาจากตอนที่อยู่ในเรือนจำต้องหาเงินจากการเป็นนักรมวดย

ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ภาพที่ 56 ชื่อผลงาน สิริ นิลพฤกษ์ ขนาด 180 x 160 cm. เทคนิค สีน้ำมัน
ปีที่สร้าง 2565, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ผลงานในชิ้นนี้ของช่างเจ้าที่ต้องการแสดงให้เห็นถึงความต้องการที่จะแสดงออกถึงความชอบของแบบ พี่ทาทา เป็นกลุ่มคนที่ขับเคลื่อนเรื่องกลุ่มเพศทางเลือก LGBTQ ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตรอกมาเกและเป็นจิตอาสาพัฒนาสังคมภายในภาพเป็นบรรยากาศภายในห้องที่อยู่อาศัยและช่างเจ้าได้ให้โพสท่าตามที่ต้องการเพื่อเป็นการแสดงออกถึงความอิสระที่อยู่ภายใต้กรอบ หรือ อนาคตที่ถูกจำกัด โดยใช้ธงสัญลักษณ์ของกลุ่มเพศทางเลือกเป็นตัวชี้ประเด็นให้เห็นภายในภาพ

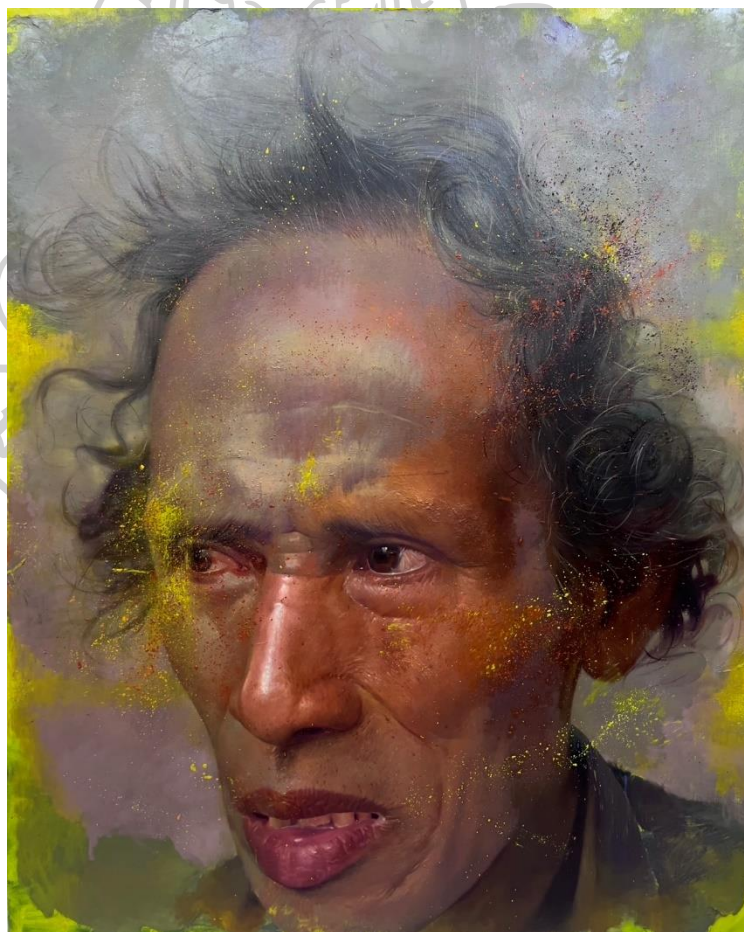
ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

ภาพที่ 57 ชื่อผลงาน: แดง ขนาด 155 x 1350 cm. เทคนิค สีน้ำมัน
ปีที่สร้าง 2565, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าได้ใช้แบบพีแแดง มาสะท้อนให้เป็นความเป็นอยู่โดยการใช้ชีวิตในที่สาธารณะริมฟุตบาทเป็นการสร้างสรรค์ปรับให้มีรายละเอียดที่สูงขึ้นเพื่อให้สมจริงมากที่สุดของตัวผิวหนังรอยสัก โดยอากัปกริยาภายในภาพต้องการสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตและจิตใจ โดยทำนั้งแบบนี้ เป็นทำนั้งที่ข้าพเจ้าไปเจอพีแแดงเป็นครั้งแรกซึ่งมีความตรงไปตรงมาและแสดงถึงประสบการณ์ในชีวิตของพีแแดงเช่นเดียวกับตอนที่อยู่ในเรือนจำซึ่งมีการถูกจำกัดอิสรภาพและมีพื้นที่จำกัดข้าพเจ้าต้องการให้เห็นถึงร่องรอยของช่วงชีวิตที่ผ่านมาโดยผ่านรอยสักทั่วทั้งตัวซึ่งข้าพเจ้ามองว่าภาษาที่เกิดขึ้นภายในภาพนั้นสามารถแสดงถึงตัวแบบได้เป็นอย่างดี มีภาษาภาษาที่สอดคล้องกับคำพูดของแบบซึ่งมีความโผงผางตรงไปตรงมาเวลาที่ได้สนทนาด้วย

ผลงานชุดวิทยานิพนธ์ ชิ้นที่ 5

ภาพที่ 58 ชื่อผลงาน: ลุงดูล ขนาด 165 x 160 cm. เทคนิค สีน้ำมัน
ปีที่สร้าง 2565, ที่มา : ภาพถ่ายโดยผู้สร้างสรรค์

ผลงานชิ้นนี้ข้าพเจ้าได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์เช่นเดียวกับทุกภาพแต่ในกรณีของ ลุงคุณ แบบ
เองมีอาการป่วยทางจิตข้าพเจ้าจึงสะท้อนให้เห็นอารมณ์ความรู้สึกตอนที่ได้พูดคุยกับ ลุงคุณ
หลังจากที่ข้าพเจ้าได้ข้อมูลในเบื้องต้นข้าพเจ้าได้ปรึกษากับทางมูลนิธิสรชนเพื่อที่จะให้หน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องเข้าช่วยเหลือลุงคุณนำไปรักษาอาการป่วยทางจิต ข้าพเจ้าต้องการยกตัวอย่างของกรณีลุง
คุณ เป็นเคสที่แสดงให้เห็นว่ารัฐสวัสดิการนั้นมีความสำคัญอย่างไร การให้ความสำคัญกับคนชาย
ขอบคนไร้หนทางที่ใช้ชีวิตอยู่ในพื้นที่สาธารณะ ข้าพเจ้าต้องการต้องการจะบอกเล่าปัญหาชีวิตใน
ของลุงคุณที่โดนสังคมผลักออกมาให้กลายเป็นตัวปัญหาหรือภาระของสังคม

บทที่ 5

สรุป

จากการศึกษาสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ชุด “พื้นที่ทับซ้อนความเหลื่อมล้ำทางสังคม THE OVERLAPPED SPACE, SOCIAL INEQUALITY “ เป็นผลงานจิตรกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาความเป็นจริงทางสังคม โดยผ่านพื้นที่ที่ตรอกสาเก เป็นการเรียนรู้ปัญหาเชิงโครงสร้างที่ฝังรากลึกมาอย่างยาวนานของชนชั้นนำของไทยที่ได้สร้างขึ้นมาไว้จนกลายเป็นปัญหาเรื้อรังและติดอันดับโลก อย่างไรก็ตามการที่ข้าพเจ้าได้เข้าไปเรียนรู้ศึกษาโดยผ่านมูลนิธิหรือสรชนนั้นถือว่าเป็นการเข้าใจปัญหาอย่างดียิ่งและสามารถช่วยเหลือผู้ที่อยู่ในพื้นที่ที่ตรอกสาเกได้ในเบื้องต้น สามารถสร้างความตระหนักรู้ให้แก่ผู้อื่นที่สนใจในประเด็นนี้ได้เป็นอย่างดี

ในด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาตัวผลงาน พื้นที่ที่ตรอกสาเกมีผู้คนอาศัยอยู่จำนวนมาก มีความหลากหลายของที่มาแต่ละคน ปัญหาเรื่องความเหลื่อมล้ำมีอยู่ในทุกพื้นที่และทุกระดับทุกชนชั้น ข้าพเจ้าได้ทดลองปรับปรุงแก้ไขในตัวผลงานให้มีความแตกต่างทั้งการใช้เทคนิคต่างๆ มาปรับใช้เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อเรื่องของแต่ละคน และการเสาะแสวงหาบุคคลที่เป็นต้นแบบเพื่อให้ได้มาซึ่งเนื้อหาเรื่องราวที่สามารถสะท้อนความเป็นจริงให้ได้มากที่สุดเพื่อที่จะได้ตรงกับวัตถุประสงค์ตามที่ข้าพเจ้าได้คาดหวังเอาไว้

ตลอดจากการศึกษาผลงานชุดนี้ข้าพเจ้าได้พบว่า มันเป็นมากกว่าการที่ได้สร้างผลงานศิลปะที่ดีสักชุดแต่มันคือความเข้าใจเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน การเข้าช่วยเหลือการได้พูดคุยแลกเปลี่ยนมุมมองสำหรับใครบางคนมันคือความหวังเดียวในการมีชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่า ข้าพเจ้าหวังว่าผลงานวิทยานิพนธ์ชุด พื้นที่ทับซ้อนความเหลื่อมล้ำทางสังคม ข้าพเจ้าหวังว่าจะสามารถสร้างแรงบันดาลใจและสร้างความเข้าใจให้กับผู้ศึกษาต่อไป

รายการอ้างอิง

1. สมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน (สสส.). ความเหลื่อมล้ำ (*Inequality*) 2564 [cited 2565 9 กันยายน]; Available from: <http://ucl.or.th>.
2. Nattapon Muangtum. สรุปเศรษฐศาสตร์ความจน". . 2563 [cited 2565 18 สิงหาคม]; Available from: www.summaread.net/culture/poor-economics.
3. กนิตตกุล., ศ. "ลัดเลาะคลองหลอด ผู้ตรอกสาเกสำรวจเหตุผลและความฝัน ของ *sex worker* ในสังคมไทย". . 2563, [cited 2656 16 สิงหาคม]; Available from: <https://thematter.co/social/photo-essay-sexworker-khonglod/129947>.
4. วโรดม เศรษฐศิริ. มุลินีอิสรชน:เพื่อน ของ คนไร้บ้าน ที่ถูกมองข้ามในยุคโควิด-19. . 2021 [cited 2565 9 กันยายน]; Available from: <https://www.thepeople.co/read/36814>.
5. The people. บทวิเคราะห์ภาพยนตร์ *parasite* 2020 [cited 2565 11 กันยายน]; Available from: <https://www.thepeople.co/read/10873>.
6. จัตรวี เสนธสศักดิ์. *Parasite* ในโรงแห่งความเหลื่อมล้ำ. 2019 [cited 2565 16 สิงหาคม]; Available from: สืบค้นจาก <https://themomentum.co/parasite-bong-joon-ho/>.
7. สุทธิภัทร กนิตตกุล. หยุดคิดจรีว่าสังคมเปิดกว้าง วงการ *sex worker* ของศิริ นิลพฤกษ์. 2020 [cited 2565 12 กันยายน]; Available from: สืบค้นจาก <https://thematter.co/social/politics/interview-siri-nilapruk/130134>.
8. Mgr online. ชุมชนสลัมคลองเตย มหานครในกรุงเทพฯ. 2553 [cited 2565 22 สิงหาคม]; Available from: <https://thematter.co/social/homeless-in-curfew-covid19/149068>

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	มานพ โมมินทร์
วัน เดือน ปี เกิด	18 มกราคม 2534
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	ระดับปริญญาบัณฑิต วิทยาลัยเพาะช่าง ราชมงคลรัตน์โกสินทร์
ที่อยู่ปัจจุบัน	589/1 ถ.จันทน์ 10120
รางวัลที่ได้รับ	WINNER RCB Portrait Prize 2021

